

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Diplomová práce

**Analýza úspěšnosti podpory malých a středních podniků
na Ústecku v období 2014-2020 – strategická priorita č. 1**

Martina Kovářová

© 2021 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Martina Kovářová

Hospodářská politika a správa
Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Analýza úspěšnosti podpory malých a středních podniků na Ústecku v období 2014-2020 – strategická priorita č.1

Název anglicky

Small and Medium Enterprises Support 2014-2020 Success Analysis – Strategic Priority n.1

Cíle práce

Cílem práce bude analyzovat podpory pro malé a střední podniky v Ústeckém kraji za programovací období 2014-2020 dle priorit č. 1. Konkrétně bude práce z první priority zaměřena na administrativní zátěž, poradenské služby (mentoring, koučing atd.) a informovanost, přístup k ní, inovační infrastruktury, podnikatelské inkubátory, sdílené služby apod. Práci chci omezit na prostudování administrativních a poradenských podmínek pro malé a střední podniky, jejich čerpání a dopad na podnikatelské prostředí v Ústeckém kraji.

Metodika

Diplomová práce bude rozdělena na dvě části – první rešerše založena na prostudování odborné literatury, druhá praktická za pomoci dotazníků a interview se subjekty MSP na Ústecku.

Teorie: za pomoci dostupné literatury a internetových zdrojů

- definovat pojem "úspěšnost" pro potřeby diplomové práce
- zpracovat možnosti podpory MSP, popsat postup získání dané podpory a popsat faktory, které ovlivňují jejich dostupnost
- sesbírat data o podnicích, které využívaly podporu (např. dotace)

Praxe: kombinací kvantitativní a kvalitativní metody získat informace od konkrétních subjektů, na jejichž základě lze zhodnotit úspěšnost celé podpory

Doporučený rozsah práce

50-80

Klíčová slova

podpora malých a středních podniků

Doporučené zdroje informací

ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony jako politický prostor*. 1. vyd. Praha: Alfa Nakladatelství, 2008. 165 s. Politologie. ISBN: 978-80- 87197-00-4.

DOTACE : poradce pro evropské fondy. Praha: ISSN 1802-7660.

Evangelu, J. E., *Rozvoj a motivace zaměstnanců v malé a střední firmě*. Key Publishing 2013. ISBN 9788074181986

MANKIW, N G. *Zásady ekonomie*. Praha: Grada, 1999. ISBN 80-7169-891-1.

MAREK, Dan; KANTOR, Tomáš. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. 1. vyd. Brno: Společnost pro odbornou literaturu – Barrister&Principal, 2007. 210 s. ISBN: 978-80- 87029-13-8.

STEJSKAL, Jan; KOVÁRNÍK, Jaroslav. *Regionální politika a její nástroje*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009. 212 s. ISBN: 978-80-7367-588-2.

Veber, J. *Management inovací*. Management Press. 2016. ISBN 9788072614233

VEBER, J. SRPOVÁ, J. *Podnikání malé a střední firmy*. Praha: Grada 2012. ISBN 978-80-247-4520-6

WOKOUN, René; a kol. *Regionální a strukturální politika Evropské unie: obecná východiska, implementace a monitorování*. Praha: Oeconomica, 2004, 77 s. ISBN: 80-245-0734-X.

Předběžný termín obhajoby

2020/21 ZS – PEF (únor 2021)

Vedoucí práce

Ing. Josef Slaboch, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 5. 11. 2019

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 7. 11. 2019

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 13. 11. 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci „Analýza úspěšnosti podpory malých a středních podniků na Ústecku v období 2014-2020 – strategická priorita č.1“ jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15.11.2021

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucímu práce, panu Ing. Josefu Slabochovi, PhD., za odbornou pomoc a trpělivost.

Dále bych ráda poděkovala zástupcům všech organizací a agentur v Ústeckém kraji, kteří mi poskytli informace nutné k dokončení práce.

Analýza úspěšnosti podpory malých a středních podniků na Ústecku v období 2014-2020 – strategická priorita č.1

Abstrakt

Diplomová práce vznikla jako reakce na dokument „Koncepce na podporu MSP“ pro programové období 2014-2020. Cíleně byla pozornost zúžena na Ústecký kraj, neboť většina statistik ohledně MSP jsou zprůměrovány do celorepublikového vzorku. Ústecký kraj však nelze tak jednoduše zařadit do tohoto průměru. V teoretické části je popsán vývoj Ústeckého kraje, význam MSP a jak lze podnikatelské prostředí podporovat. Hlavními sledovanými body jsou administrativní zátěž, odborné poradenství a čerpání dotačních programů na podporu MSP v kraji. Administrativní zátěž byla zjišťována dotazníkovým šetřením rozeslaným MSP v ÚK. Dále bylo toto šetření doplněno o informace o pracovních podmínkách na úřadech státní a veřejné správy komunikující často s MSP s cílem propojit údaje z obou metod a získat korelační jev, který ovlivňuje kvalitu administrativního prostředí pro MSP v kraji. Dále byl analyzován počet poskytnutých konzultací poradenskými agenturami API, ICUK, RRA, JKM, HK, RPIC a CzechInvest. Podle dostupnosti dat v časovém rozmezí a dále srovnání mezi kraji ČR. Posledním bodem bylo mezikrajové srovnání účasti MSP v dotačních programech určených na podporu podnikání – COSME, OP PIK, záruky od ČMZRB a Program na podporu začínajících podnikatelů od Ústeckého kraje. Navzdory snahám soustředěným na podporu MSP i samotného kraje jsou bohužel výsledky nelichotivé a lze práci uzavřít tvrzením, že Koncepce v prioritě č. 1 se za sledované období v Ústeckém kraji příliš neuchytila.

Klíčová slova: malé a střední podniky, Ústecký kraj, Koncepce na podporu MSP, strategická priorita č.1, podnikatelské prostředí, administrativní zátěž, poradenství, dotační programy

Small and Medium Enterprises Support 2014-2020 in Ústecký region Success Analysis – Strategic Priority n. 1

Abstract

This final thesis was inspired by the document “Policy support for SME” during the last programming period of 2014-2020 with a focus on Ústecký region. The first, theoretical part is to present information about brief history of the region, the importance of SME and how to support the entrepreneur environment. The main chapters are administrative burden, professional consulting and subsidy usage to support the SME in Ústecký region. There was a questionnaire sent among SME in ÚR to find out the state of administrative burden. These results were then compared with another questionnaire about working conditions of state and public administration employees. The goal was to find a key element influencing the administration. Next step was to analyse number of provided consulting help from the consulting agencies API, ICUK, RRA, JKM, HK, RPIC and CzechInvest. Where possible, the information was set by time or region comparison. The final point was the use of subsidy programmes – COSME, OP PIK, ČMZRB and ÚR. Again, where possible, the data were compared within the regions. Despite all the effort focused on SME and the region support, the results are dissatisfying and we can conclude the thesis with a statement that the document “Policy support for SME” was not successful in Ústecký region within the followed time period.

Keywords: small and medium enterprises, Ústecký region, policy support for SME, strategic priority n.1, business environment, administrative burden, consulting agencies, subsidy programs

Obsah

1 Úvod	15
2 Cíl práce a metodika	17
2.1 Cíl práce	17
2.2 Metodika	18
3 Teoretická východiska	22
3.1 Historický kontext Ústeckého kraje	22
3.2 Malé a střední podniky	25
3.2.1 Definice a význam	25
3.2.2 Překážky MSP.....	26
3.2.3 Strategický podnikatelský plán	27
3.2.4 Financování MSP.....	29
3.3 Koncepce podpory malých a středních podniků 2014-2020.....	32
3.3.1 Strategická priorita č. 1 - Kultivace podnikatelského prostředí a Rozvoj poradenských služeb pro podnikání	33
3.4 Podnikatelské prostředí - definice a význam	34
3.4.1 Podpora podnikatelského prostředí pro MSP	35
3.4.2 Podnikatelská a inovační centra.....	38
3.4.3 Poradenství.....	40
3.4.4 Programy na podporu MSP.....	45
3.4.5 Soutěže na podporu podnikavosti	47
3.5 Administrativní zátěž	48
3.5.1 Měření administrativní zátěže.....	49
4 Vlastní práce	51
4.1 Charakteristika Ústeckého kraje a jeho podnikatelského prostředí	51
4.1.1 Administrativní členění.....	54
4.1.2 Podnikatelské prostředí Ústeckého kraje.....	57
4.2 Administrativní prostředí	71
4.2.1 Dotazník - administrativní prostředí	71
4.2.2 Průzkum pracovních podmínek úřadů státní a veřejné správy	82
4.3 Poradenské služby	92
4.3.1 Poradenské agentury	92
4.3.2 Dotazníkové šetření – poradenské agentury	113

4.4	Programy na podporu MSP	118
4.4.1	COSME.....	118
4.4.2	OP PIK	120
4.4.3	ČMZRB.....	121
4.4.4	Program na podporu začínajících podnikatelů ÚK	126
5	Výsledky a diskuse	129
6	Závěr	133
7	Seznam použitých zdrojů	135
7.1	elektronické dokumenty	136
8	Přílohy.....	143

Seznam obrázků

Obrázek č. 1 – Zaměstnanost, obrat a celkový počet mikro, malých a středních podniků ve vybraných státech EU v roce 2015

Obrázek č. 2 – Průměrná měsíční mzda podle krajů ve 4. čtvrtletí 2014

Obrázek č. 3 – Průměrná měsíční mzda podle krajů 4. čtvrtletí 2019

Obrázek č. 4 – Vývoj počtu obyvatel a daňových příjmů v obci Ústeckého kraje od roku 2005 do roku 2017

Obrázek č. 5 – Mapa exekucí za rok 2016, mezikrajové srovnání

Obrázek č. 6 – Mapa exekucí za rok 2019, mezikrajové srovnání

Obrázek č. 7 – Legenda k mapám exekucí: Podíl osob v exekuci (%)

Obrázek č. 8 – mezikrajové srovnání výší investic a z nich nově vzniklých pracovních míst v roce 2014

Obrázek č. 9 – mezikrajové srovnání výší investic a z nich nově vzniklých pracovních míst v roce 2015

Obrázek č. 10 – mezikrajové srovnání výší investic a z nich nově vzniklých pracovních míst v roce 2016

Obrázek č. 11 – mezikrajové srovnání výší investic a z nich nově vzniklých pracovních míst v roce 2017

Obrázek č. 12 – mezikrajové srovnání výší investic a z nich nově vzniklých pracovních míst v roce 2018

Obrázek č. 13 – Podíl vysokoškolsky vzdělaných z celkového počtu osob ve věku 15 a více let (2017, v %)

Obrázek č. 14 – graf vývoje poskytnutých záruk ČMZRB v letech 2014-2019, mezikrajové srovnání procentuálního rozložení krajů v celorepublikovém složení

Obrázek č. 15 – vývoj žádostí o dotační program Podpora začínajících podnikatelů ÚK v letech 2016 - 2019

Seznam tabulek

Tabulka č.1 – Statistická ročenka Ústeckého kraje za roky 2014 a 2019, vývoj ukazatelů

Tabulka č. 2 – Medián mezd v EU a v členských státech ČR, SRN v jednotkách euro za rok

Tabulka č. 3 – procentuální vývoj počtu obyvatel a daňových příjmů ÚK v letech 2005-2017

Tabulka č. 4 – Počet obyvatel a počet MSP v krajích ČR v roce 2014 a v roce 2019

Tabulka č. 5 – Procentuální vývoj počtu obyvatel a počtu MSP v krajích v roce 2014 a v roce 2019

Tabulka č. 6 – průměr a směrodatná odchylka změny počtu obyvatel a počtu MSP v krajích ČR za období 2014-2019

Tabulka č. 7 – Počet MSP na počet obyvatel v ÚK v roce 2014 a v roce 2019, jejich rozdíl a procentuální nárůst

Tabulka č. 8 - Rozdělení respondentů dotazníku, otázky 1 – 3 (velikost podniku, začátek podnikání, odvětví)

Tabulka č. 9 – Počet daňových poradců v krajích ČR v roce 2021 (týdenní aktualizace)

Tabulka č. 10 – Rozdělení úřadů ÚK podle typu reakce na získání dat o pracovním prostředí

Tabulka č. 11 – rozdělení odpovědí z okresů ÚK podle počtu zaměstnanců a jejich nejvyššího dosaženého vzdělání

Tabulka č. 12 - rozdělení odpovědí z okresů ÚK podle počtu zaměstnanců a jejich nejvyššího dosaženého vzdělání, vyjádřeno v procentech

Tabulka č. 13 - délka pracovního poměru zaměstnanců úřadů v okresech ÚK

Tabulka č. 14 – hodnoty počtu VŠ vzdělaných zaměstnanců a počtu bodů získaných od MSP z pohledu pozitivních zkušeností s úřady podle okresů

Tabulka č. 15 – průměry počtu VŠ vzdělaných a jejich směrodatné odchylky

Tabulka č. 16 - hodnoty počtu SŠ vzdělaných zaměstnanců a počtu bodů získaných od MSP z pohledu negativních zkušeností s úřady podle okresů

Tabulka č. 17 - průměry počtu SŠ vzdělaných a jejich směrodatné odchylky

Tabulka č. 18 – Počet konzultací poskytnutých MSP agenturou API v roce 2016, mezikrajové srovnání

Tabulka č. 19 – statistické výpočty konzultací pro MSP poskytnutých API za rok 2016, soubor bez hodnot Prahy

Tabulka č. 20 – Počet konzultací poskytnutých MSP agenturou API v roce 2018, mezikrajové srovnání

Tabulka č. 21 – statistické výpočty konzultací pro MSP poskytnutých API za rok 2018

Tabulka č. 22 - Počet konzultací poskytnutých MSP agenturou API v roce 2019, mezikrajové srovnání

Tabulka č. 23 – statistické výpočty konzultací pro MSP poskytnutých API za rok 2019

Tabulka č. 24 – procentuální vývoj počtu konzultací MSP od API v letech 2016, 2018 a 2019, mezikrajové srovnání

Tabulka č. 25 – počet konzultací pro MSP poskytnutých agenturou ICUK, počet uskutečněných akcí a jejich účastníků, počet podpořených start-upů, počet nově vzniklých firem podpořením ICUK v ÚK v letech 2016-2019

Tabulka č. 26 – reakce krajských a okresních poboček HK ohledně poskytování konzultací MSP a další podpoře podnikatelského prostředí

Tabulka č. 27 – počet členů HK v roce 2019, rozděleno podle krajů

Tabulka č. 28 – Komerové barometry za roky 2020 a 2021, mezikrajové srovnání

Tabulka č. 29 – odpovědi respondentů týkající se agentury ICUK

Tabulka č. 30 - odpovědi respondentů ohledně agentury RRA

Tabulka č. 31 - odpovědi respondentů ohledně agentury API

Tabulka č. 32 – odpovědi respondentů ohledně JKM

Tabulka č. 33 – odpovědi respondentů ohledně HK

Tabulka č. 34 – údaje o čerpání dotací z programu COSME v ÚK v období 2014-2020

Tabulka č. 35 – rozdělení projektů v rámci programu OP PIK podle krajů v programovém období 2014-2020

Tabulka č. 36 – Vývoj regionální struktury objemu poskytnutých záruk v rámci programu Záruka 2015 – 2023 (v % ze smluvní hodnoty vystavených záruk)

Tabulka č. 37 – průměrný vývoj poskytnutých záruk ČMZRB v letech 2014-2019

Tabulka č. 38 – vývoj poskytnutých záruk vyjádřený v nominálních hodnotách, vyjádřeno v tis. Kč

Tabulka č. 39 – vývoj poskytnutých záruk ČMZRB v ÚK v období 2014-2019 vyjádřený v nominálních hodnotách, vyjádřeno v tis. Kč

Tabulka č. 40 – procentuální vyjádření úspěšnosti žádostí o program Začínající podnikatel v ÚK v letech 2016 – 2019

Seznam použitých zkratk

API - Agentura pro podnikání a inovace

AZ – administrativní zátěž

ICUK - Inovační centrum Ústeckého kraje

RRA – Regionální rozvojová agentura

HK – Hospodářská komora

MSP - malé a střední podniky

ÚK - Ústecký kraj

MPO - Ministerstvo průmyslu a obchodu

MMR - Ministerstvo pro místní rozvoj

MF – Ministerstvo financí

EU - Evropská unie

TAČR - Technologická agentura České republiky

ČMZRB - Českomoravská záruční a rozvojová banka

VTP – Vědeckotechnický park

KDP – Komora daňových poradců

KB – Komerční banka

1 Úvod

Evropa coby starý kontinent je navzdory své menší velikosti velice rozmanitá co do přírodních krás, společenských stereotypů i ekonomických výhod. To s sebou přináší bezesporu výhody. Ovšem pouze týkají-li se tyto rozdíly pozitivních jevů. Na druhou stranu však tato různorodost mnohdy znamená rozevírání nůžek mezi bohatými, prosperujícími regiony a mezi těmi chudými.

Již před několika lety se začaly projevovat snahy o vyrovnání markantních rozdílů mezi regiony všech států EU. Cílem bylo a stále je vytvořit jednotný, plně fungující prostor, ve kterém jsou všechny státy na stejné úrovni produktivního standardu a jsou tím pádem společně konkurenceschopné na poli globálního obchodu. Regiony samozřejmě nemusí unifikovat své tradice, jak bývá mnohdy mylně tlumočeno. Naopak by tyto regiony měly podtrhnout specifickou dané oblasti. Ale to vše ve smyslu zvýšit všeobecnou životní úroveň. Odstranění sociálních a hospodářských problémů v méně úspěšných regionech by poskytlo Evropě jako celku výhodu soustředit se více na její rozvoj na globálním poli. Nemusely by se náročně dotovat kraje s nízkou mírou podnikání a vzdělaností a toto úsilí by se mohlo plnohodnotně investovat na rozvoj celé Staré dámy.

Těchto znevýhodněných regionů je v Evropě celá řada. Mezi znevýhodněné regiony patří také oblast Ústeckého kraje. Navzdory svému silnému potenciálu v podobě průmyslové tradice se ÚK již dlouhá léta ocitá v kritické situaci, a to prakticky ve všech důležitých oblastech - od vzdělání po inovační strategie. Úspěšnost a well-being regionu jako takového jsou tvořeny souhrnem všech jeho částí. Jak se v dalších kapitolách dozvíme, podnikatelské prostředí hraje v rozvoji regionu velice významnou roli. A právě na jeho rozvoj vydalo na roky 2014-2020 Ministerstvo průmyslu a obchodu Koncepti na podporu MSP. Tím se dostáváme k motivaci k sepsání této diplomové práce, kterou je podívat se blíže na vývoj podpory MSP v Ústeckém kraji v daném programovém období. Na stránkách MPO jsou každý rok publikovány výsledky o vývoji podpory malého a středního podnikání. Ovšem tyto výsledky jsou podány celkově ze všech krajů. Jsou tam uvedeny počty MSP v celé ČR, jsou tam uvedeny informace, kolik podnikatelských subjektů se účastnilo kolika programů, kolik OSVČ subjektů vykonává tuto činnost jako svou hlavní a kolik jako vedlejší. Nelze

ovšem najít regionální rozdělení. Chce-li se člověk dozvědět něco o podnikatelském prostředí konkrétního kraje, může zkusit štěstí a najít provedenou SWOT analýzu pro nějaký účel. Ovšem v takovém případě je více popsán kraj jako takový a MSP s podnikatelským prostředím jsou zmíněny spíše doplňkově. Nehledě, že se většinou jedná o analýzy spíše popisující stávající oblast, nikoliv o konkrétní kroky pro podnikatele. Co však chybí, je dokument, který by stručně popsal úspěšnost podpory MSP přímo v krajích. Mezitím je téměř v každém dokumentu týkajícím se podnikání nebo regionů zmíněno, jak je důležité zaměřit se na každý kraj individuálně a se zvláštním zřetelem vhodným oné oblasti. Konkrétně bude v této diplomové práci analyzována strategická priorita č. 1, která je zaměřena na podporu podnikatelského prostředí jako takového. Konkrétní body jsou administrativní prostředí, poradenství a programy pro MSP. Vezme-li se v potaz důležitost rovnoměrného rozvoje všech regionů Evropy a zároveň nezbytnost MSP pro svou lokalitu, lze doufat v přinejmenším zvýšený akcent ve znevýhodněných oblastech, pokud ne přímo nadprůměrnou podporu.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

V rámci diplomové práce bude analyzována podpora pro malé a střední podniky v Ústeckém kraji za programovací období 2014-2020¹, a to dle strategické priority č. 1. Konkrétně budou v práci sledovány následující body z první priority - zaměření na odstranění administrativní zátěže a na nabízené poradenské služby a jejich využití samotnými podniky.

Prvním krokem bude představení podnikatelského prostředí v kraji jako takovém. Pozornost bude zaměřena na počet MSP v letech 2014-2019 a na ukazatele ovlivňující toto prostředí.

V rámci administrativní zátěže budou získávána data dotazníkovým šetřením rozeslaným mezi MSP. Pro možnost náhledu na celou situaci ze všech úhlů budou osloveny i úřady veřejné a státní správy. Výsledky obou budou následně porovnány a z tohoto srovnání budou vyvozeny závěry v komplexnějším měřítku.

Poradenství bude hodnoceno na základě zveřejněných dat agentur na podporu MSP působících v Ústeckém kraji. Cílem této části bude vytvořit mezikrajové srovnání, a z toho důvodu budou vytvořeny tabulky, ve kterých budou sledované ukazatele porovnávány. Pro doplnění části o poradenství budou použita data z dotazníkového šetření v diplomové práci kolegy Dušana Kováře, jehož DP se věnuje stejné oblasti, však se zaměřením na strategickou prioritu č. 2 – inovace. Tato poskytnutá data vyjádří, do jaké míry MSP využívají poradenské služby, za jakým účelem a jak často.

V poslední části budou porovnány dotační programy v mezikrajovém srovnání. Tento krok bude ukazatel, do jaké míry se MSP na Ústecku daří financovat jejich podnikatelské záměry v rámci celorepublikového průměru.

¹ Pozn.autora: Diplomová práce byla nakonec zaměřena na rozmezí 2014-2019 kvůli vypuknutí koronavirové krize v roce 2020, což způsobilo zkreslení dat a celkové situace.

2.2 Metodika

Prvně budou představeny teoretické informace o Ústeckém kraji, o MSP a samotné Koncepti na jeho podporu a o podnikatelském prostředí jako takovém. Tyto informace budou důležité pro následné zhodnocení celé podpory v závěru.

V druhé polovině diplomové práce bude prostor pro praktickou část. Vzhledem k rozmanitosti chápání pojmu „podnikatelské prostředí“ bude metodika opřena konkrétně o Koncepti podpory MSP, strategická priorita č. 1. Tím se zúží sledované faktory na tři hlavní body - administrativní prostředí, poradenství a využívání dotačních programů v kraji.

Hned v úvodu praktické části je blíže představen Ústecký kraj se svými specifiky ovlivňujícími podnikatelské prostředí. Jsou okomentovány údaje z ČSÚ – počet obyvatel, HDP, zaměstnanost i nezaměstnanost, počet studentů VŠ, vývoj kriminality i cestovního ruchu. Tyto ukazatele jsou uvedeny za rok 2014 a za rok 2019. Následně nato jsou okomentovány rozdíly mezi těmito lety. Dále je podnikatelské prostředí interpretováno ve vazbě počtu MSP na počet obyvatel v kraji, a to v mezikrajovém srovnání. Nakonec je vypočten rozdíl mezi roky 2014 a 2019.

V další řadě je zaměřena pozornost na administrativní prostředí, které hraje pro podnikatele významnou roli. Není ani tolik nutné ověřovat zákony a normy, které mají celostátní působnost, a tedy rozdíly mezi kraji nejsou, ale spíše je potřeba ověřit aktivní přístup těch úřadů v kraji, s kterými podnikatelé přicházejí nejčastěji do styku, a jejich individuální vliv na podporu malého a středního podnikání. K tomuto bylo uskutečněno dotazníkové šetření, jež bylo rozesláno mezi co největší počet MSP v kraji. Dotazník byl vytvořen v aplikaci JotForms, která umožňuje flexibilnější nastavení otázek a odpovědí. Tento dotazník byl rozeslán přes sociální sítě vzhledem k jejich modernímu využití a dále přes e-mail náhodně vytipovaným mikro, malým a středním podnikům.

Co se formální části dotazníku týče, v úvodu byli respondenti zdvořile osloveni s žádostí o pomoc při sběru dat, dále byl stručně uveden cíl dotazníku a nato byli respondenti ujištěni, že jejich informace jsou anonymní. Anonymita jako taková je v jádru zajištěna i absencí jakýchkoliv příliš osobních otázek. Není zjišťováno IČO, ani název podniku.

V případě tohoto dotazníku nebyly tyto informace ani důležité. V obsahové části byl dotazník rozdělen na dvě pomyslné kapitoly – představení respondenta v prvních třech otázkách, v dalších deseti vyjádřit jeho vztah k administrativnímu prostředí v Ústeckém kraji. Konkrétně bylo otázek 13 a všechny byly uzavřené, pouze 3 z nich byly polouzavřené s možností doplnit vlastní komentář. První představovací část obsahovala pouze tři otázky – více nebylo pro účely diplomové práce třeba. Respondent uvedl, kolik zaměstnává lidí, zda podnikal již před rokem 2014 a v jakém odvětví podniká. První otázka je důležitá jak pro rozdělení respondentů do skupin dle velikosti podniku, tak i pro zpětnou kontrolu, zda se skutečně jedná o MSP subjekt. Druhá otázka, zda subjekt začal podnikat již před rokem 2014, je důležitá pro možnost srovnat vývoj podnikatelského prostředí v kraji. Poslední otázka z úvodní části je o odvětví, ve kterém subjekt podniká. Zde byly předepsány hlavní odvětví, se kterými se v ÚK lze setkat, ale respondent měl samozřejmě možnost doplnit vlastní odpověď. Tato otázka byla důležitá pro možnost zhodnotit vztah MSP k úřadům, a to podle odvětví podnikání respondentů. V části zaměřené na administrativní prostředí odpovídali respondenti na otázky: se kterými úřady v rámci podnikání mají nejvíce pozitivních a nejvíce negativních zkušeností. V obou otázkách mohli respondenti zvolit žádnou až tři možnosti. V nabídce byly úřady: stavební, finanční, pracovní, okresní správa, pojišťovna, katastrální, statistický a živnostenský. Záměrně byla vynechána možnost škály, aby subjekty nevolily ve všech odpovědích „průměrnou“ odpověď. Také byla záměrně možnost volby okleštěna počtem tří, aby respondenti nezaškrtili všechny úřady, ale skutečně vybraly ty, se kterými mají nejvíce pozitivních a nejvíce negativních zkušeností. Další dvě otázky na sebe také navazovaly a týkaly se komunikace s úřady napříč okresy Ústeckého kraje a v případě, že respondent zvolil kladnou odpověď, následovala otázka, zda respondent pociťuje mezi těmito úřady napříč okresy rozdíly. Tento krok byl zvolen z důvodů vysoce rozdílných charakteristik okresů v Ústeckém kraji. Bylo by tedy zkreslující hodnotit kvalitu úřadů celkově za Ústecký kraj a nemít možnost je od sebe oddělit. Otázky číslo deset a jedenáct nabízejí respondentům důvody, které vedou ke spokojenosti s úřady v Ústeckém kraji. V tomto případě museli respondenti odpovědět, ale měli na výběr i varianty „jiné důvody“ a případě „nemám žádné pozitivní/negativní zkušenosti“. Ve dvanácté otázce měl

respondent vybrat jednu ze čtyř možností, podle toho, která je nejbližší jeho názoru – zda je administrativní prostředí nastaveno dobře, či špatně centrálně a zda existuje, či neexistuje následný rozdíl na úrovni krajů. Cílem otázky bylo zjistit, do jaké míry vidí kvality a případně nekvality přímo v Ústeckém kraji a do jaké míry jsou tyto hodnoty způsobeny centrálním nastavením. Poslední otázka se respondentů táže na pocítění změn v administrativním prostředí od roku 2014 v Ústeckém kraji. Tato otázka byla položena pouze těm respondentům, kteří v první části dotazníku uvedli, že začali podnikat ještě před rokem 2014.

V návaznosti na tento dotazník bylo zhodnoceno pracovní prostředí orgánů veřejné a státní správy, se kterými MSP přicházejí do kontaktu. To bylo provedeno e-mailovým oslovením orgánů veřejné a státní správy. Celkem bylo z každého okresu osloveno 9 úřadů – živnostenský, pracovní (pouze ta pracoviště, která jsou v přímém kontaktu s MSP, nikoliv pracoviště pro vyplácení rodičovských příspěvků apod.), katastrální, statistický, finanční, stavební, sociální správa, zdravotní pojišťovna MV a VZP (ostatní pojišťovny nebyly osloveny, neboť nemají pobočky ve všech okresech ÚK). Vždy byly vybrány úřady v okresních městech. Ty však rozeslaly dotazník i do dalších obcí svého okresu, a tudíž bylo získáno více odpovědí, než bylo očekáváno. Ze všech poskytnutých odpovědí byla sestavena tabulka podle počtu zaměstnanců a délky jejich působení, podle jejich nejvyššího dosaženého vzdělání a také podle benefitů nabízených zaměstnavatelem. Tyto údaje byly rozděleny podle okresů. Snahou bylo vysledovat společný prvek, který by mohl mít vliv na kvalitu administrativního prostředí v okresech. Byla tedy vypočítána korelace mezi vazbou vzdělání a oblíbenosti úřadů u MSP.

Další důležitou kapitolou jsou poradenské služby. V tomto případě byla potřeba vytvořit mezikrajové srovnání a zjistit, jak si ÚK vede. Toho bylo dosaženo získáním dat z Výročních zpráv agentur, které nejvíce formují podnikatelské prostředí - API, ICUK, HK, RRA, RPIC, CzechInvest a JKM. V návaznosti na data uvedena ve výročních zprávách byl

dále navázán interní kontakt s regionálními zástupci těchto agentur². Ti byli vyzváni k okomentování celé situace ohledně poskytování poradenství MSP v ÚK a případně mohli vysvětlit různé okolnosti z jejich pohledu.

Pro doplnění celku byly také využity údaje z diplomové práce kolegy Dušana Kováře, jehož DP se orientuje na stejné téma, akorát na druhou strategickou prioritu Koncepce, tedy na inovace. V rámci tohoto dotazníku byly využity ty otázky, které se týkají reakcí MSP na poradenské agentury a jejich využití. Konkrétně měli respondenti ohodnotit agentury API, ICUK, RRA, JKM a HK. V otázce bylo pět možností – „neznám“, „znám, ale nemám přímou zkušenost“, „výborná zkušenost“, „průměrná zkušenost“ a „nepříjemná zkušenost“. Respondenti měli u každé otázky pouze jednu možnost a ta byla povinná k vyplnění.

Třetím krokem k prozkoumání podnikatelského prostředí je srovnání čerpání dotačních programů z různých zdrojů – konkrétně COSME z EU, OP PIK, programy poskytované ČMZR B a Program na podporu začínajících podnikatelů od Ústeckého kraje. Pokud možno, opět byly tyto programy uvedeny ve srovnání s ostatními kraji. Touto metodou je zjištěno, zda a do jaké míry se podnikatelé v Ústeckém kraji snaží získat finance na podporu a rozvoj vlastního podnikání. U výsledků z programu Záruka od ČMZR B byl navíc přepočítán poměr zárukovaných úvěrů v ÚK. Tato metoda je použita jako poslední, neboť samotné využívání dotačních programů nijak neovlivňuje podnikatelské prostředí ve smyslu do budoucna, ale spíše dává jakousi zpětnou vazbu, jak je podnikatelské prostředí v kraji nastaveno. Lze totiž předpokládat, že v kraji, ve kterém je podnikatelské prostředí zdravé, budou i podnikatelé využívat veškeré možné podpory do maximální výše.

² Do konce roku 2019 byla tato komunikace vyřizována osobní formou, po březnu roku 2020 (pandemie covid-19) bylo nutno osobní formu nahradit formou distanční, tedy komunikace proběhla výměnou e-mailů.

3 Teoretická východiska

3.1 Historický kontext Ústeckého kraje

Ústecký kraj je ve všeobecném povědomí lidí znám spíše coby zanedbaný kraj s postindustriálními prvky. Nebylo tomu však vždy a k pochopení současné situace panující v Ústeckém kraji se všemi jeho problémy je potřeba podívat se na vývoj Ústeckého kraje od jeho počátků. Ty sahají až do období prehistorického, ovšem nás bude zajímat jeho vývoj až od 16. století, kdy se v ÚK začalo dolovat, a tím se ekonomicky zvedla celá oblast. (Podhorský, 2004, s.8) Rozvoj průmyslu značně podpořil další řemesla a na ně navazující obchod. Hospodářský a kulturní růst s sebou přinesl i migraci obyvatel, v tu dobu němečtí obyvatelé přicházeli do ústeckých hutí za práci. Postupně se zde usazovali, a právě od druhé poloviny šestnáctého století můžeme mluvit o převažující německé kultuře na tomto českém území. (David, Soukup, 2010, s. 357) Dalším důležitým milníkem bylo 19. století a rozvoj průmyslu - od této doby se těžba a průmysl stávají naprosto neodmyslitelnou součástí Ústecka. (Podhorský, 2004, s.8) Od 40. let 19. století se stává Ústí nad Labem průmyslovým centrem Rakousko-Uherska, rapidně roste počet obyvatel a na těžbu navazuje chemická a hutní výroba. Až do poloviny 20. století je situace v kraji víceméně příznivá. V meziválečné době byl v Ústí nad Labem dokonce největší přístav z celého nově vzniklého Československa. Díky řece Labi je Ústí a jeho okolí hlavní dopravní tepnou. (David, Soukup, 2010, s.358) Národnostní rozdíly ovšem navzdory hospodářskému růstu nemizely, spíše se situace přirostřovala. Ve stejném roce, kdy vznikla Československá republika, vyhlásila německá část obyvatel žijících v severních Čechách provincii Deutschböhmen a chtěla odtrhnout k Německu Chomutov a Žatec. Zlomem se stal rok 1938 s jeho Mnichovskou dohodou. Pro svou blízkost byly příhraniční oblasti přidruženy k třetí říši v rámci Sudet. (Čapka, Slezák, Vaculík, 2005, s. 10-12) Češi byli odsunuti do vnitrozemí a jejich místa se uvolnila pro příchod dalšího německého obyvatelstva. Podle Perlína se sice nejednalo co do počtu odsunutých Čechů o nějak vysoké číslo (zhruba 160 000), ale přerušila se rodová vazba mezi původními vlastníky a jejich nemovitým majetkem. Podle tehdejších

statistik se jednalo zejména o majitelé statků a dalších zemědělsky výkonných hospodářství. (Perlín, *Venkov, typologie venkovského prostoru*) Odsun Němců po konci války byl v rámci kolektivní viny provázen krvavými odplatami. Při těchto nepokojích zemřely desetitisíce sudetských Němců. Kraj tak v jedné dekádě přišel o veškeré starousedlíky obou národností. (Čapka, Slezák, Vaculík, 2005, s. 24-25) Zbytek dosídlení podléhalo víceméně chamtivosti snadno získat majetek po německých vlastnících. Venkov utrpěl nejvýznamněji, neboť noví osadníci neznali místní krajinu a podnebí. To vedlo k častému stěhování a nebylo tak možné navázat kvalitní spolupráci nutnou k obnově zemědělské činnosti i k založení vazeb mezi novými obyvateli. Ztráta osobního zájmu o lokální blaho a všeobecná poválečná chudoba vedly k vysoké majetkové kriminalitě. Katastrofa byla dokonána kolektivizací zemědělství po vzoru SSSR. Pokud po tom všem zbyl nějaký odvážlivec, který se snažil v severních Čechách o obnovu prostor, byl po roce 1948 připraven o soukromé vlastnictví a na jeho místo byl dosazen funkcionář bez vztahu i znalostí. (Perlín, *Venkov, typologie venkovského prostoru*) Od 50. let se celá oblast severních Čech stala odkladištěm nežádoucích vrstev obyvatel. Zprvu pro politicky a společensky méně pohodlné lidi a po roce 1968 byla dokonce uvedena do praxe nová migrační politika, kdy byli do kraje stěhováni nepohodlní Romové z východního Slovenska. Není těžké odtušit, že nově přistěhovalí obyvatelé neměli ke krajině žádný hluboký vztah. (Podhorský, 2004, s. 9) Do 70. let se prosazuje městský způsob života i architektury nad původními venkovskými trendy. Ve výsledku to znamená přestavbu či zbourání původních budov a výstavbu panelových domů a sídlišť. Mnoho měst přijde tak o svůj původní ráz a tím je odosobněn ještě znásobeno. (Perlín, *Venkov, typologie venkovského prostoru*) Díky průmyslové minulosti se oblast severních Sudet během komunistické industrializace začala vracet ke své významnosti. Bohužel nezáměr o kulturní a přírodní bohatství vedly ke zhoršení životního prostředí. V Mostě dokonce zájem o uhelné bohatství vyhrálo a původní starý Most byl postupně v 70. letech likvidován a obyvatelé přesídlovali do nově vzniklého Mostu. Ten měl se starým Mostem společné pouze jméno a přestěhovaný kostel. V nové obci byly prakticky pouze panelové domy a až do 90. let neměl nový Most ani náměstí. (David, Soukup, 2010, s. 241) Během komunistické éry se prosazoval centralistický způsob vedení, který o to více oddaloval jakékoliv pozitivní

působení nových občanů. I přes povinné umístěnky docházelo až do sametové revoluce k postupnému odlivu obyvatel z kraje a dobrovolně se na sever nikdo nestěhoval. To až do 80. let, kdy byla situace tak vyhrocená, že stát všemi dostupnými prostředky zabraňoval občanům vystěhovat se z Ústeckého kraje jinam. (Ústecký kraj, *Historie a současnost Ústeckého kraje*) V době porevoluční vznikla na celém území České republiky jakási institucionální bublina, kdy na jedné straně byly v roce 1990 zrušeny původní komunisticky vedené instituce, ale zároveň nebyly zřízeny instituce nové, které by se zaměřily na transformaci krajů. Nazýváme to první fází reformy veřejné správy. Ta trvala prakticky celou dekádu, neboť až v roce 1997 byl přijat ústavní zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, který byl účinný až od ledna 2000. Právě na základě tohoto zákona bylo vytvořeno 14 krajů. Začátkem milénia vznikl vlastní zákon č. 129/2000 Sb., o krajích, a mnoho dalších. Zmatek ale nebyl typický pouze pro orgány veřejné správy. Projevoval se ve všech oblastech, samozřejmě i v podnikání.

V témže roce, kdy Česká republika vstoupila do Evropské unie, byl stav v Ústeckém kraji prakticky katastrofální. Celkově vzato je Ústecký kraj hluboko pod českým průměrem. Zaměstnanost klesá, dokonce i v průmyslovém odvětví. Ještě v 90. letech pracovalo téměř 35 % ekonomicky aktivních obyvatel, zatímco na začátku milénia byl tento podíl snížen pod 30 %. Další nej, opět nechvályhodné, drží Ústecký kraj v míře výskytu sociálně patologických jevů. Nejenom, že je v celorepublikovém žebříčku jeden z nejhorsích, ale dokonce 4 jeho okresy, konkrétně Most, Chomutov, Teplice a Ústí nad Labem, patří mezi prvních 10 okresů s nejvyšší kriminalitou. Podle svých analýz došel Miloslav Šašek k zjištění, že „regionální a ekonomická politika se zaměřením na těžký průmysl v Ústeckém kraji vedla ke zhoršování vzdělanostní struktury obyvatelstva. Tento region získával migrací nekvalifikované pracovní síly, nebo osoby s nižším dosaženým vzděláním a ztrácel maturanty a vysokoškoláky.“ Tento fakt je potvrzen i ve výsledcích sčítání z roku 2001, kde byl podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním na Ústecku 5,3 %, zatímco průměr České republiky bylo 8,9 %. Opět nejnižší v celkovém žebříčku. To je samozřejmě pro kraj velice nepříznivé, protože právě „vzdělanostní úroveň populace je důležitým kvalitativním

ukazatelem zejména z hlediska perspektiv ekonomického a společenského rozvoje regionů.“
(Šašek, Myant, Smith. 2004, s. 4-6)

3.2 Malé a střední podniky

3.2.1 Definice a význam

K definici malých a středních podniků se nejčastěji využívá Doporučení Evropské komise 2003/361/ES, které nabylo účinnosti 1. ledna 2005. Definic je ovšem více a jejich různé interpretace se využívají podle záměru dáme instituce. Jinou definici MSP využívají například úřednice na sociální správě zabezpečení, jinou při potvrzení dotací. V zásadě ale platí, že to jsou firmy do 250 zaměstnanců nepřesahující roční obrat 50 mil. EUR s aktivy do 43 mil. EUR. Tyto podniky se dále člení na mikropodniky - mající do deseti zaměstnanců, malé podniky - do padesáti, a střední podniky nad padesát, nepřesahující však oněch 250 zaměstnanců. Význam mikro, malých a středních podniků na české i celoevropské půdě je nesporně vysoký. Z všeobecného ekonomického pohledu se jedná o zajímavý protipól monopolům, neboť malé a střední podniky většinou vyplňují drobnější skuliny na trhu, do kterých se velké firmy nedostanou. Jejich velikost jim umožňuje bližší kontakt se svými zákazníky. V mnohých případech se právě díky své pružnosti i rychleji adaptují změnám na lokálním trhu. Malé a střední podniky nejen že vytváří zdravější konkurenční prostředí oproti velkým nadnárodním firmám, které kvůli samotné přítomnosti MSP nemají takovou možnost nepřiměřeně zvyšovat ceny, ale zároveň MSP doplňují tyto gigantické společnosti v roli subdodavatelů a outsourcingových firem. Jsou tedy častokrát i klíčovým prvkem pro udržení těchto velkých společností. Budeme-li se držet ekonomických údajů, malé a střední podniky jsou důležité pro zajištění zaměstnání pro zhruba 60 % ekonomicky aktivní populace. Navíc se podílejí na HDP téměř 40 %. Další výhodou v této ekonomické oblasti je vyšší pravděpodobnost zaměstnávání na zkrácené úvazky. To například příznivě ovlivňuje zapojení rodičů na rodičovské dovolené zpět do pracovního života. Zůstaneme-li v ekonomické rovině, MSP jsou skvělým nástrojem proti krizím, neboť je dokázáno, že čím více ekonomických subjektů figuruje na trhu, tím se zvyšuje prevence proti ekonomickému

úpadku. Vedle makroekonomických hodnot jsou malé a střední podniky nepostradatelné i pro regionální rozvoj. Jsou stavebním pilířem stability svého okolí. Tím, že většinou udržují bližší kontakt se svými zákazníky, klienty a obchodními partnery, podporují tím lidské hodnoty jako jsou věrnost, poctivost, sounáležitost. V rámci dlouhodobého přežití si nemohou dovolit ztrácet dobrou pověst, čímž zvyšují well-being dané lokality. Další klíčovou roli hrají malé a střední podniky v rozvoji regionu z pohledu finančního. Pouze vzácně jsou tyto podniky ve vlastnictví zahraničního investora, tudíž jejich příjmy přímo ovlivňují i místní rozpočty. Dalšími nespornými výhodami MSP je také jejich inovační potenciál. Díky své flexibilitě mohou snadněji zapojit technické inovace, produktové apod. (Veber, Srpová, 2008, str. 19-21)

Podle výsledků zveřejněných na webových stránkách Eurostatu – viz obrázek č. 1, je nejvyšší počet právě mikropodniků – přes 90 %. Také je nejvíce lidí zaměstnáno právě v mikropodnicích – přes 70 %. Jejich obrat tvoří necelou polovinu celkového obratu. Tím dokážou mikropodniky konkurovat i středním a velkým podnikům.

Obrázek č. 1 – Zaměstnanost, obrat a celkový počet mikro, malých a středních podniků ve vybraných státech EU v roce 2015

Enterprises with fewer than 250 persons employed by type, 2015

Type	Enterprises		Turnover (m €)		Persons employed	
	total	(%)	total	(%)	total	(%)
Independent	7 308 321	93.6	:	47.6	:	74.9
Dependent	497 762	6.4	:	52.4	:	25.1
In group of < 250 persons	334 798	4.3	:	15.3	:	10.6
In group of 250 or more persons	34 307	0.4	:	13.4	:	4.8
In international group	128 650	1.6	:	23.6	:	9.7

(:) not available

Note: aggregate over the 11 member states that participated in the 2016 microdata linking project

(Bulgaria, Denmark, Estonia, Croatia, Italy, Latvia, the Netherlands, Portugal, Romania, Finland and Sweden)

Source: Eurostat

(Zdroj: EUROSTAT, *Statistics on SME*)

3.2.2 Překážky MSP

I přes své nesporné kvality musí každý malý a střední podnikatel čelit různým bariérám. Vedle osobnostních vlivů samotného podnikatele, jako jsou např. nedostatečná

kvalifikace v oboru, nevyvážené zkušenosti, vůle a koncentrace apod., musí podnikatel řešit vnější limity. Ty lze rozdělit do skupin - ekonomické, ekologické, technologické a technické, dodavatelské a ostatní vnější. Z ekonomických limitů musí malý a střední podnikatel oproti tomu velkému více řešit ceny výrobků, energií a služeb. Pro menšího odběratele jsou tyto ceny obvykle vyšší a mnohdy jsou doplněny i vyššími zálohami. Dále jsou to různé ekonomické odhady a analýzy, které si MSP nemůže, případně může v menší míře, dovolit a tím je hůře připraven na své prostředí a poptávku. Z ekologických důvodů lze uvést třeba růst nákladů na testování surovin a materiálů, povinnost řádně nakládat s odpady nebo celkové zprůsnění ekologických norem. Byť s těmito překážkami bojuje každý podnik, pro MSP se může kolikrát jednat o vyšší zátěž, na kterou nemusí stačit. Z technologických a technických aspektů bývá největším problémem jejich chybný nebo jinak podceněný výběr. U dodavatelů je důležité nezanedbat vztahy a projednat pořádně podmínky dodávek. Z poslední skupiny tzv. vnější jsou hlavními zdroji problémů nedůvěryhodné finanční zdroje a chybně zvolené dodací a platební podmínky způsobující druhotnou platební neschopnost. Překoná-li malý podnikatel všechny tyto překážky, a přesto není nijak úspěšný, může být zakopaný pes v nesprávně zvoleném strategickém plánu a jeho realizaci. Zde patří mezi nejčastější problémy MSP nedostatek kvalifikovaných zaměstnanců, jelikož po čase většina odchází do větších firem za vidinou vyššího platu. Z marketingových problémů je pro současného malého podnikatele největší výzvou vytvoření sítě stálých zákazníků. V dnešním globálním světě přechází mnoho lidí k online prodejcům a rozhodují se spíše na základě nižší ceny, než na osobních vztazích a loajalitě. Dále to jsou vyšší úroková míra pro MSP a celkové problémy s byrokracií, protože veškerá takový podnikatel se stará o celou společnost sám a tím zajišťuje od marketingové po právní stránku vše. Kolikrát tedy nezbývá tolik sil, času nebo třeba finanční kapacity na prohloubení administrativních znalostí. (Vojík, 2009, str. 104-114)

3.2.3 Strategický podnikatelský plán

Ať již podnikatel čelí mnoha výzvám, nebo se naopak snaží vytěžit maximum ze své pozice, určitě by neměl zapomínat na vytvoření strategického podnikatelského plánu. Ve

stručnosti se jedná o popis aktuální situace, ve které se podnik nachází, a definování jeho dlouhodobých cílů, vizí a jak jich dosáhnout. Skládání strategického podnikatelského plánu sestává ze čtyř základních kroků - analýza strategické situace, formulace vizí a poslání, definování klíčových strategických cílů společnosti a určování strategických scénářů. K **analýze strategické situace** se využívají nejčastěji tři analýzy. V první řadě je důležité podívat se na vnější prostředí, které lze dále rozdělit na nepřímé a přímé. Nepřímé, také jindy nazváno globální nebo makro prostředí, je takové, které nemůže být ovlivněno podnikem jako takovým. Fungování ani jakákoliv jiná aktivita vykonaná samotným podnikatelem nemůže ovlivnit jeho makro prostředí. K jeho definování a dalšímu určování se nejčastěji využívá STEP analýza. Díky ní má podnikatel možnost škatulkovat vnější vlivy z oblasti sociálně-kulturní, technologické, ekonomické a politicko-právní, a tím se lépe připravit na jejich možné vlivy. Dalším oblíbeným nástrojem je metoda scénářů. Vedle nepřímého vnějšího prostředí existuje také přímé vnější prostředí, které bývá také označováno jako mikro prostředí. Je to takové, do kterého může podnikatel svou přímou činností zasahovat. Pro tyto účely se využívá vícero analýz, ale mezi nejosvědčenější patří Porterův model analýzy konkurence v odvětví, který přehledně ukazuje ohrožení a vyjednávací sílu pěti působících stran na trhu. K určení přesné strategické pozice je ovšem nutné zohlednit i vnitřní prostředí, tedy to, které panuje uvnitř samotného podniku. Oblíbeným nástrojem je SWOT analýza, tedy rozbor silných a slabých stránek subjektu a dále jejich příležitostí a ohrožení. Má-li podnikatel tyto kroky za sebou, je načase definovat **cíle a poslání podniku**. Poslání by mělo obsahovat etické, regionální nebo jinak společenské hodnoty podniku. Tedy takové myšlenky, které se netýkají přímo obchodu a zisku, ale dosazují podnik do kontextu doby. Vizí podniku je takové vyjádření, které z dlouhodobého hlediska určuje jeho směr. Jednoduše shrnuje hlavní cíle firmy. Poslání i vize by měly být kvalitně formulovány - tedy jednoduše pochopitelné i pro nezainteresované strany a snadno zapamatovatelné. Ač se může na první pohled tento krok jevit jako nepodstatným, neměl by být v žádném případě vynechán. Nejenom, že pomáhá motivovat ve slabších momentech, ale také napomáhá nezběhnout z vytyčené cesty. Je mimo jiné jedním z klíčových prvků při získávání investorů a podpory dalších institucí nebo budoucích obchodních partnerů. Významně tak napovídá,

že podnikatel má se svou firmou vážné úmysly někam se dostat, nejde mu čistě o to zbohatnout. Třetí krok je zaměřen na stanovení strategických cílů. Ty obsahují marketing (týkající se např. životního cyklu produktu, cenového rozmezí, distribuce, komunikace atd.), odbytu (zákaznický segment), financování (ziskovost, investování, zadlužení, likvidita atd.), kvalitu a inovace (technologické, organizační apod.), a lidské zdroje. Všechny cíle by měly být nejlépe stanoveny metodou SMART. Tedy by měly být přesně definovány. Nemělo by se jednat o jakási prázdná slova typu „chceme být první na trhu“ apod. Cíle by určitě měly být měřitelné, dosažitelné, reálné a i v dlouhodobém měřítku časově limitované. V posledním kroku sestavování strategického podnikatelského plánu by měl podnikatel určit strategické scénáře. Ty se většinou vymýšlejí v časovém horizontu dvou až pěti let. (Havlíček, 2014, str. 20-29)

3.2.4 Financování MSP

Jednou z největších překážek podnikatelů ve všech oblastech je zajištění financování samotného podnikání. Ať již na začátku, tak dále v jejich rozvoji. Podnikání lze financovat z vlastních zdrojů a z cizích zdrojů. Toto rozdělení je postaveno na právním postavení poskytovatele kapitálu. Podnikání z **vlastních zdrojů** je nezbytné zejména na začátku podnikání, kdy podnik nemá obchodní minulost, hodnotný majetek apod. k získání větších finančních obnosů a zároveň tím podnikatel dává najevo víru v úspěšnost svého nového podniku. Těmito zdroji jsou většinou úspory, ale také interně vytvořené zdroje financování, např. nerozdělený zisk minulých let, zisk běžného období, fondy tvořené ze zisku, odpisy a rezervy. Dále to mohou být dary, které jsou poskytnuty bezpodmínečně, a dotace, které jsou naopak poskytnuty za podmínky splnění určitých kritérií. Dalším zdrojem vlastních financí jsou vklady profesionálních investorů, nejčastěji business angels a venture capital. Posledním takovým zdrojem je emise akcií, které se označují jako externí vlastní zdroje financování. Lze narazit i na pojem smíšené financování, tedy mezaninové, kdy se lze domluvit na úpravě práv poskytovatele kapitálu. Opačné postavení mají poskytovatele cizích zdrojů financování, neboť se v takovém případě stávají věřiteli a jimi získaný kapitál je v povaze dluhu. Příklady jsou bankovní úvěry, obchodní úvěry, dluhopisy, finanční a provozní

leasing, faktoring a forfaiting. Odlišné způsoby financování jsou využívány podle fáze, ve které se podnik nachází. V první fázi, tedy ve fázi vzniku podniku, jsou nejčastěji uplatněny vlastní zdroje formou úspor. Je-li projekt na vyšší úrovni, je možné sehnat investory, kteří podnikatelskému nápadu uvěří, tzv. seed financing, start-up financing, business angels. Ve fázi růstu může podnik prokázat určitý odbyt, hodnotný majetek apod., což mu usnadní získání bankovního úvěru. Ve fázi stabilizace se podnikatele orientují především na optimalizaci ve prospěch vlastních zdrojů a hlavně na financování inovací. Dostane-li se podnik do fáze poklesu, může podnikatel zvážit odprodej majetku a řídit zásoby efektivněji. To bývá zpravidla během krize likvidity. V následující fázi - krizi výnosnosti, se podnikatel může opřít o záchranné financování ze strany investorů, turnaround capital, rescue capital, debt replacement capital, nebo může využít sanační úvěr z banky. (Režňáková, 2012, str. 24-29)

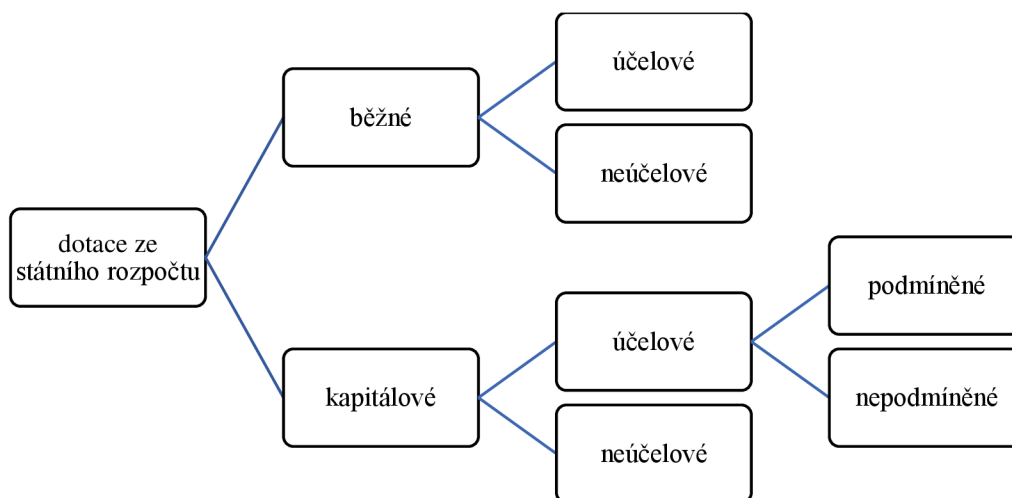
3.2.4.1 Dotace

Dotace je dnes velmi často skloňovaný pojem. Podle mnohých dochází kvůli nim k umělým nerovnostem na trhu, ale navzdory těmto potenciálně stinným stránkám jsou dotace jedním z nejčastějších finančních zdrojů pro regiony i MSP. Dotace mohou pocházet z různých zdrojů – ze státního rozpočtu, dokonce i ze zahraničního státu, z Národního fondu a z Evropského společenství. (Novotníková, 2005, str. 11)

Smyslem dotací je jejich použití na konkrétní účel, který bývá spojen s nějakým vyšším cílem. Nejsou tedy, na rozdíl od klasické půjčky, čistě k rozvoji jakékoliv aktivity, nýbrž k takové, která je momentálně podporována institucí dotaci poskytující. Z toho důvodu jsou veškeré kroky týkající se dotací přísně hlídány - od vyplnění žádosti po finální realizaci a následnou údržbu. (Novotníková, 2005, str. 15–17)

Podpora MSP formou dotací je úzce spojena s rozvojem regionů. Zvyšování vzdělání a kvalifikace, hospodářský růst nebo využívání inovací v podnikání – to jsou jen některé příklady, díky kterým region posiluje svou pozici. Dotovat MSP je tedy v nejlepším zájmu celé oblasti. (Novotníková, 2005, str. 208)

V publikaci Jitky Pekové *Veřejné finance* najdeme, že dotace ze státního rozpočtu „jsou poskytované do rozpočtů nižších vládní úrovní a různým subjektům jsou nenávratné a mají charakter: **běžných** dotací (objemově největší) a dotací **kapitálových**“. Dotace běžné i kapitálové mohou být zároveň účelové, nebo neúčelové. Zpravidla se však účelové dotace poskytují při kapitálových dotacích, zatímco neúčelové převažují u běžných dotací. **Účelové** dotace mohou být dále členěny na podmíněné a nepodmíněné. Podmíněné jsou již podle názvu podmíněny dotováním nějaké konkrétní potřeby, kde může být podíl rovnocenný, nebo nerovnocenný. Nepodmíněné dotace nemají předem stanovenou podmínku spolufinancování z vlastních finančních prostředků příjemce dotace. Výhodou účelových dotací, běžných i těch častějších kapitálových, do rozpočtů územní samosprávy je možnost kontrolovat zabezpečování a financování vymezených veřejných statků v obcích, a tak zajistit doporučený standard na celém území státu. Účelové dotace na druhou stranu čelí časté kritice za omezování rozhodovací pravomoci místních orgánů v oblasti financování. **Neúčelové běžné dotace** jsou poskytovány podle souboru ukazatelů – v případě účelových běžných dotací se výše objektivně posuzuje podle předem vybraných ukazatelů alokace. Tento soubor ukazatelů pro neúčelové běžné dotace bývá v evropských zemích nejčastěji kombinací čtyř až pěti z následujících ukazatelů: demografické ukazatele (počet obyvatel, počet dětí školního věku, stáří obyvatel, hustota obyvatel atd.), počet obydlí, rozloha území, průměrná výška budov, délka silniční sítě, průměrný příjem na obyvatele, zadluženost místních orgánů. Váha je různá u jednotlivých kritérií – tu si nastavují dané země samy.

(Zdroj: vlastní vypracování autora na základě textu z publikace Jitky Pekové *Veřejné finance*, str. 126-128)

Dotace jsou dnes velice často financovány z kombinovaných zdrojů. Jednoduše shrnuto členské státy EU odevzdají ze státních rozpočtů určitou část do společných rozpočtů EU. Ty jsou poté přerozděleny do fondů – podle aktuálních potřeb společné politiky EU, vždy na sedmileté období. Z těchto fondů jsou dále finance přepočítány na zajištění potřeb členských států podle konkrétní situace a na základě dalších předem domluvených kritériích. Prostředky z těchto fondů se však čerpají na principu předfinancování, tedy konečné projekty jsou prve financovány ze státních rozpočtů a ty jsou nato refundovány z rozpočtu fondů EU. Podíl financování z fondů EU tvoří až 85 % z proplacených dotací. Z toho samozřejmě vyplývá, že ve státním rozpočtu nejprve musí být finance. (MMR, *Abeceda fondů*)

3.3 Koncepce podpory malých a středních podniků 2014-2020

MSP jsou páteří lokální ekonomiky. Vzhledem tedy k jejich důležitosti a zároveň k problematičnosti podporovat MSP vydal po roce a půl příprav tehdejší ministr průmyslu a obchodu, Martin Kuba, Koncepti podpory MSP 2014-2020. Vláda dokument schválila a ten od roku 2014 představuje vizi na dalších sedm let ohledně podpory MSP. Koncepce se neopírá pouze o analýzy a studie provedené samotným ministerstvem, ale reaguje i na návrhy podnikatelů a podnikatelských svazů, se kterými byla celá strategie probírána. (MPO, *Malé a střední podnikání*)

Cílem Koncepce bylo představit oblasti ovlivňující podnikání a jeho rozmach v České republice i v zahraničí, které měly být v příštích sedmi letech nejvíce podporovány. Strukturu koncepce lze přehledně rozdělit do tří částí - v prvních dvou kapitolách jsou naznačeny strategické vize a globální a hlavní cíle. Český podnikatel je zde vylíčen jako významný přínos do státní ekonomiky, konkrétně v růstu HDP a zaměstnanosti. Dle koncepce by měl být podporován právě v oblasti inovací, což by zvýšilo jeho konkurenceschopnost na mezinárodním trhu. Další kapitola je zaměřena na konkrétní strategické priority, na které bude upřena maximální pozornost. Je jich pět - Kultivace

podnikatelského prostředí a Rozvoj poradenských služeb pro podnikání; Rozvoj podnikání založeného na podpoře výzkumu, vývoje a inovací; Podpora podnikatelské a inovační infrastruktury; Podpora internacionalizace MSP a Rozvoj vzdělávání pro podnikání; Udržitelné hospodaření s energií a rozvoj inovací v energetice. Poslední kapitola je realizace a monitoring této koncepce. (*Koncepce podpory MSP 2014-2020*)

3.3.1 Strategická priorita č. 1 - Kultivace podnikatelského prostředí a Rozvoj poradenských služeb pro podnikání

Hned první strategická priorita je zaměřena na podnikatelské prostředí. Jak je uvedeno v dalších částech diplomové práce, kvalitní podnikatelské prostředí hraje významnou roli pro rozvoj MSP i celého regionu. Konkrétně je v Koncepci uvedeno, že „kvalitní, podnikatelsky přívětivé prostředí je jednou ze základních podmínek růstu konkurenceschopnosti podniků a je základním předpokladem růstu konkurenceschopnosti ekonomiky“. Ač je v samotném dokumentu uvedeno, že podnikatelské prostředí je značně různorodé a je potřeba reagovat vždy na aktuální situaci, lze předpokládat, že se v následujících letech stabilně bude podporovat prostředí transparentní, stabilní a motivační s jednoduchými pravidly a bez přemíry administrace. Nejvíce kritizovaným bodem je právě ona administrativní zátěž, kterou musí běžný podnikatel dennodenně zvládat. Dokonce i když Ministerstvo průmyslu a obchodu projeví snahu zjednodušit některé kroky, je celý proces doprovázen řadou nových úprav a předpisů, což je mnohdy nesnadné sledovat. Zvláště podnikáte-li v menších rozměrech a nemůžete si dovolit právní a administrativní oddělení, jako tomu je v případě velkým podniků. Z toho důvodu budou akcentovány následující body:

- posuzování dopadu navrhované legislativní změny na MSP jako nedílné součásti legislativního procesu (RIA)
- promítání požadavků legislativy EU do českého právního řádu „jen“ v nezbytném/potřebném rozsahu;
- zveřejňování právních předpisů v dostatečném předstihu před jejich účinností;

- dodržování režimu pro dovoz zboží a celních, daňových, technických a zdravotních předpisů důslednou činností orgánů Celní správy;
- stimulování podnikatelů a zaměstnanců ke zvyšování kvalifikace;
- zabezpečení podpory normalizace, metrologie a zkušebnictví v souladu s potřebami trhu a společnosti s cílem zvýšení konkurenceschopnosti MSP apod.

Druhým významným krokem k podpoře podnikatelské prostředí bude zvýšení nabídky poradenských služeb inovativního typu nabízených zejména v podnikatelských a inovačních centrech a vědeckotechnických parcích. Mezi tyto nově podporované služby se řadí také mentoring, technologický scouting, koučing a technologický foresighting. Samozřejmě bude pokračovat podpora poradenských služeb i na základní úrovni v regionech se zvýšenou potřebou.

Jakýsi doplňkový bod ke zvýšení atraktivity podnikatelského prostředí je podpora podnikavosti všeobecně, a to formou různých soutěží a podobných aktivit oceňující zakládání firem.

3.4 Podnikatelské prostředí - definice a význam

Jako vždy, i v případě definice podnikatelského prostředí najdeme vícero možných pohledů. Univerzální pojetí je, že podnikatelské prostředí je jakékoliv vnější působení ovlivňující přítomné a budoucí působení firmy. Z toho úhlu rozdělujeme prostředí na makro a mikro. Makro, tedy globálně působící jevy, např. historie a kulturní dědictví prostředí, ideologie, společenské hodnoty, úroveň vědy a vzdělávání, technologický pokrok, právní a ekonomické faktory, přírodní zdroje apod. Na druhé straně pak na mikro, tedy ty, které se objevují pouze v nejbližším kontaktu společnosti, kupříkladu zákazníci, dodavatelé, konstrukční podniky, regulační orgány nebo nejbližší technologická infrastruktura. Pro analýzu obou těchto typů prostředí si může samo vedení podniku provést různé analýzy, zejména nápomocné jsou STEP a STEEPLE. (KEW, Stredwick, 2005, str. 1 a 2)

Který z vnějších vlivů je nejdůležitější, je samozřejmě velice individuální. V díle Shaik Saleema najdeme ucelený seznam. Jedná se o faktory politického prostředí,

ekonomického, společenského a kulturního, technologického, životního prostředí, geografického, dále faktory právního prostředí, prostředí práce a pracovních podmínek, konkurenčního prostředí a naposledy místní podnikatelské prostředí. Bez znalosti okolních jevů je si těžko představitelné provozovat jakékoliv aspoň trochu úspěšně podnikání. Každý správný podnikatel se z výsledků více či méně profesionálních analýz snaží otočit stávající ohrožení v příležitost. Přinejmenším by se o to měl alespoň pokusit. (SALEEM, 2010, str. 3 - 6)

Význam podnikatelského prostředí se zvýšil spolu s globalizací. Podle Anthony Giddense je „globalizace zintenzivnění celosvětových sociálních vztahů, které spojuje vzdálené lokality takovým způsobem, že místní události jsou konfrontovány s událostmi dějícími se mnoho mil daleko a naopak“. Zejména v tzv. čtvrté vlně globalizace na přelomu 20. a 21. století dochází k prudkému rozvoji technologií a tím i k rapidnímu urychlení všech vlivů v celkovém podnikatelském prostředí. (Guinn, Kratochvíl, Matušíková, 2009, str. 11-12)

3.4.1 Podpora podnikatelského prostředí pro MSP

I v globálním měřítku se ovšem podnikatelské prostředí nevyvíjí čistě nahodile, pouze na základě jakési historické tradice nebo společenského konsenzu. Podle autorů publikace *Podnikatelské prostředí v ČR* „na vytváření podnikatelského prostředí v ČR se významně podílejí státní orgány, státem zřízené nebo státem podporované instituce a agentury, soudy, orgány veřejné samosprávy, vzdělávací zařízení všech typů, výzkumná a vývojová pracoviště, banky, pojišťovny, leasingové společnosti, podnikatelská samospráva (komory, svazy, asociace, spolky) a poradenské, zprostředkovatelské a obdobné organizace, ale také tržní subjekty - reální a potenciální konkurenti a reální a potenciální kooperační partneři.“ (Guinn, Kratochvíl, Matušíková, 2009, str. 33)

Podpora organizovaná z EU a vlád evropských států může mít více podob - materiální, finanční i informační. Dále se dělí se na *přímou* – nejčastěji dotace nebo záruky na určitý projekt; a *nepřímou*, kdy se soustředí na vytváření příznivého prostředí formou

např. snižování byrokracie, zvyšování vzdělávání v určitých oborech nebo nabídkou poradenství pro všechny fáze podnikání. (Mulačová, 2013, str. 52)

V České republice obecně je podnikatelské prostředí hodnoceno částečně pozitivně, ale s velkým množstvím vážných výhrad. Jak se lze dočíst v knize *Obchodní podnikání ve 21. století*, ekonomika je v ČR otevřená a jsou tendence zapojit se do obchodu Evropské unie. Bankovní sektor je zde konsolidovaný a stabilní s dostatečnou nabídkou finančních služeb. Na druhé straně je zde podnikatelské prostředí typické pro svou složitost a nestálost daňového systému, pro své nestabilní politické zázemí, nedostatečnou infrastrukturu pro podnikání a nízký stupeň inovačních aktivit. Trh práce je limitován vysokými náklady na pracovní sílu a mobilita pracovníků není dostatečná. Podle dostupných údajů MPO je ČR považována za výrobní Evropu, ale samotná výroba řízena ze zahraničí. A právě z toho důvodu je nutné do podnikatelského prostředí nepřímo zasahovat i ze strany státní podpory právě formou výše uvedené *Koncepce podpory*, ale také přijetím dalších kroků jako jsou *Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti ČR na roky 2012-2020*, *Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR* (od roku 2010) a *Národní inovační strategie*. (Mulačová, Mulač, 2013, str. 45-46)

Zásadní vliv na podnikatelské prostředí mělo přijetí zákona č. 299/1992 Sb., o státní podpoře malého a středního podnikání. Ten byl v roce 2002 nahrazen zákonem č. 47/2002 Sb., **o podpoře malého a středního podnikání** a o změně zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČR. Podle §3 tohoto zákona jsou oblasti podpory jmenovitě:

- a) projekty zaměřené na investice,
- b) výchovu a vzdělávání ve vzdělávacích programech středních škol ukončených výučním listem,
- c) zvyšování odbornosti dospělých,
- d) hospodářské a technické poradenství,
- e) projekty sdružení pro rozvoj malých a středních podnikatelů a k posílení jejich postavení na trhu,
- f) získávání informací o podnikání,

- g) projekty výzkumu a vývoje, jejichž výsledky malí a střední podnikatelé využívají,
- h) projekty v regionech se soustředěnou podporou státu a v ostatních regionech, jejichž podporování státem je žádoucí z jiných důvodů,
- i) vytváření nových pracovních míst,
- j) navazování kontaktů a spolupráce se zahraničními partnery a účast na vnitrostátních i zahraničních výstavách a veletrzích,
- k) zavedení systémů zajišťujících zvýšení kvality produkce a řízení podniků a využití služeb podporujících zvýšení konkurenceschopnosti,
- l) projekty zaměřené na investice spojené s ochranou životního prostředí, poskytování technických informací a poradenských služeb nebo vybraných provozních nákladů určených na činnosti spojené s ochranou životního prostředí.

V §4 je uvedeno, že se podpora poskytuje ve formě

- a) návratné finanční výpomoci,
- b) dotace služeb nebo služeb za zvýhodněnou cenu,
- c) finančního příspěvku,
- d) záruky, nebo
- e) úvěru se sníženou úrokovou sazbou.

Další zákony, které tvoří pilíř státní podpory MSP jsou také č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, a č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje. (Vojík, 2009, str. 63)

V knize *Obchodní podnikání ve 21. století* je uvedeno rozdělení podpory MSP podle tří zdrojů – **vládní** organizace (CzechInvest, CzechTrade, RPIC a Centrum pro regionální rozvoj), **nevládní** organizace (Hospodářská komora, Agrární komora, Asociace MSP a živnostníků ČR, Svaz obchodu a CR ČR) a **finanční** instituce (ČMZRB). (Mulačová, 2013, str. 53) V rámci této DP bude z důvodů lepší návaznosti na praktickou část rozdělení podpory MSP upraveno následovně:

- Podnikatelská a inovační centra
- Poradenství
- Dotační programy

3.4.2 Podnikatelská a inovační centra

Podnikatelská a inovační centra jsou známá také pod zkratkou BIC (Business and Innovation Centre). Jsou to takové subjekty, které splňují podmínky EBN a které poskytují poradenské služby za dotované ceny. (Malach, 2005, str. 173) Cílem těchto subjektů je podporovat nové i zavedené podnikatele formou komplexního poradenství. Tato centra pomáhají podnikatelům nacházet inovační potenciál a cesty k jeho dosažení, dostat se na mezinárodní trh a držet krok s novými trendy. (Šavel, Štěpařová, 2009, str. 25)

Tato centra můžeme rozdělit do tří skupin - inovační a technologická centra, podnikatelské inkubátory, vědecko-technické a technologické parky.

3.4.2.1 Podnikatelské inkubátory

Na podporu začínajících podnikatelů fungují tzv. podnikatelské inkubátory. Jsou to střediska, která nabízejí podnikatelům pronájem kanceláří nebo výrobních objektů, administrativní nebo i další poradenské činnosti, a to za zvýhodněných cenových podmínek po dobu tradičně do tří let. (Veber, 2016, str. 123)

Samostatný podnikatelský inkubátor není v Ústeckém kraji zatím žádný, ale v rámci organizace ICUK funguje inkubátor StartUp Go. Trvá přibližně šest měsíců a v současné době je nabízen zdarma. (ICUK, *Začínám podnikat - StartUp Go*)

3.4.2.2 Inovační a technologická centra

Inovační centra, jinak známá také pod zkratkou BIC, tedy Business & Innovation Centre, poskytují malým a středním podnikům poradenství zacílené na inovace. Jejich hlavní náplní je pomáhat sehnat investora a další obchodní partnery. (Gibarti, 2009, str. 55)

V Ústeckém kraji funguje jedno takové centrum - **ICUK, Inovační centrum Ústeckého kraje**. Je asi nejzásadnějším aktérem na poli regionálního růstu. Jedná se o spolek zřízený v roce 2014 ve spolupráci Ústeckého kraje, univerzity Jana Evangelisty Purkyně a Krajské hospodářské komory Ústeckého kraje. Hlavní náplní je podporovat budoucí, nově vzniklé i stávající podniky s chutí inovovat a zvyšovat tím atraktivitu regionu. V rámci této

činnosti se ICUK zaměřuje i na podporu spolupráce akademických pracovníků a studentů z univerzity Jana Evangelisty Purkyně. (ICUK, *O nás*)

3.4.2.3 Vědeckotechnické parky

Vědeckotechnické parky většinou slouží na podporu spíše inovačního potenciálu firem, ale i to samozřejmě patří do celkového optimálního podnikatelského prostředí. VTP spojují vědecké a výzkumné poznatky s podnikatelskými subjekty. Může se jednat o různé formy propojení. Impuls může přicházet ze strany podnikatele, ale taktéž ze strany výzkumné instituce. (Veber, 2016, str. 123)

Co se týče vědeckotechnických parků, v Ústeckém kraji jsou aktuálně zapsány dva v katalogu Společnosti vědeckotechnických parků ČR.

Vědecko-technický park **Rumburk**, má být zaměřen převážně na nejbližší lokality čítající Šluknov, Horní Maršov apod. Jeho přínosem by měla být spíše nabídka vzdělávání a inkubátorských služeb. Bohužel z webových stránek samotného VTP není zřejmé, zda je vůbec ještě aktivní, jaké konkrétní služby dále nabízí, ani zda provozuje nějakou výzkumnou činnost. Jediná zde uvedená informace je ceník za pronájem prostor. Pokusy o spojení se s VTP vyšly naprázdno. (VTP Rumburk, *Centrála*)

Druhým VTP je při **Univerzitě Jana Evangelisty Purkyně**, fakulty strojího inženýrství. Dle webových stránek nabízejí vědeckou spolupráci soukromým podnikatelským subjektům, a to v relativně širokém spektru - od čistě pronájmu laboratorních prostor po zakázkový výzkum. (UJEP - FSI, *Vědeckotechnický park*)

Vedle těchto dvou funkčních VTP byly původně vystavěny ještě další dva komplexy, a to vědeckotechnický park v Chomutově a park Nupharo v Libouchci. Bohužel ani jeden projekt se nepodařilo rozjet, a tak jsou oba projekty v likvidaci.

Park v **Chomutově** byl založen v roce 2002 a přestože získal téměř 19 milionů z dotací, neujal se, a proto byla v roce 2014 jeho činnost ukončena. (rejstrik.penize.cz, *Technologický park Chomutov o.p.s.* a Hlídač státu, *Informace o firmě Technologický park Chomutov o.p.s. v likvidaci*) Po dvou letech, kdy byl objekt víceméně opuštěný, ho za 19,5

milionů korun od města Chomutov odkoupil Ústecký kraj, který zde plánoval přesunout střední školu. (Chomutov město, *Tiskové zpráva - do Technologického parku se přesune střední škola*) Další informace o objektu a jeho pokračování bohužel nejsou nikde k dispozici.

Park **Nupharo** vznikl v roce 2010 v Libouchci, což je menší obec v Ústeckém okrese, ale adresa sídla je uvedena v Brně. Ani v tomto případě nebyl projekt úspěšný, ovšem narozdíl od chomutovského projektu dopadl Technický park Nupharo větší katastrofou. V roce 2016 byla jeho činnost ukončena - prakticky vzato ještě předtím, než vůbec začala, a od té doby je tato společnost vedena v registru dlužníků, policie trestně stíhá dva lidi z podezření z organizovaného podvodu a v tomto případě se utratilo přes 400 milionů z dotací. (Hlídač státu, *Informace o firmě Nupharo Park, a.s. a rejstrik.penize.cz, Nupharo Park, a.s. a Zprávy Aktuálně.cz, Dotační katastrofa za 300 milionů korun: NCOZ obvinila dva lidi kvůli podvodu*)

3.4.3 Poradenství

Ačkoliv je poradenství z části poskytované i v rámci podnikatelských a inovačních center, mají MSP k dispozici i organizace věnující se čistě poradenství. Poradenství pro podnikatele se totiž netýká pouze technického profilu, ale také to může být pomoc při tvorbě podnikatelských plánů, pomoc s finančním vedením podniku, účetnictvím, daněmi, průzkumy trhu, celními předpisy apod. Takové služby mohou být poskytovány buď soukromými firmami, které jsou ovšem plně zpoplatněné, nebo v rámci dotovaných služeb, které podnikatelům nabízejí podobné služby za finančně příznivějších podmínek. (Gibarti, 2009, str. 53)

3.4.3.1 Poradenské služby na podporu MSP v Ústeckém kraji

Co se týče poradenských služeb zmiňovaných v první strategii Koncepce, je pro podnikatele v Ústeckém kraji určitě jednodušší oslovit nějakou instituci organizovanou ze strany ministerstva nebo přímo kraje. V **soukromém sektoru** se na území Ústecka nachází pár drobných firem, které se zaměřují na odbornou pomoc podnikatelům, ale většina z nich

se orientuje na vyřizování žádostí o dotace. Při letmém prozkoumání je zřejmé, že mentoring či koučing pro podnikatele je nedostatkovou službou - buď taková firma ani neexistuje, nebo je pro začínajícího podnikatele neúměrně drahá. Ohledně služeb technologického scoutingu a foresightingu, zde na českém trhu ještě nefunguje přímo soukromá firma. Lze říci, že jsou tyto služby ještě v zárodku. (zdroj - vlastní průzkum)

3.4.3.1.1 CzechInvest

Agentura CzechInvest spadá jako státní příspěvková organizace pod Ministerstvo průmyslu a obchodu. Byla založena již v roce 1992 pod názvem Česká agentura pro zahraniční investice a fungovala jako přímý následovník FAZI. 2. ledna 2004 dochází vlivem zákona č. 47/2002 SB., o podpoře malého a středního podnikání, k další změně názvu, a to fungujícího do dnešního dne - Agentura pro podporu podnikání a investic. Od roku 2016 se však kvůli legislativním změnám v rámci Evropské unie od agentury CzechInvest odděluje API, Agentura pro podnikání a inovace, která se od té doby zaměřuje na podporu malých a středních podniků, zatímco CzechInvest se vrací ke svému původnímu účelu, a to přinášet do země investory. (CzechInvest, *Historie*)

3.4.3.1.2 Agentura pro podporu podnikání a inovace

Další příspěvkovou organizací od záštitou Ministerstva průmyslu a obchodu je API - Agentura pro podnikání a inovace.

Hlavní činností této agentury je zprostředkování dotačních programů z Operačního programu Podnikání a inovace. Byla zřízena nedávno, v roce 2016, kdy se de facto upravujícím zákonem č. 149/2016 Sb. odloučila jako samostatná jednotka od agentury CzechInvest. (Agentura pro podnikání a inovace, *O API*)

3.4.3.1.3 CzechTrade

Ministerstvo průmyslu a obchodu založilo v roce 1997 proexportní agenturu, která má za cíl „rozvíjet mezinárodní obchod a vzájemnou spolupráci mezi českými a zahraničními subjekty.“ Nedlouho po svém založení připravuje agentura první pobočky ve

světě, aby mohla podávat svým klientům kvalitnější informace přímo z prostředí dané země. Dnes vlastní pobočky takřka po celém světě. (CzechTrade, *Představení agentury*)

Pod agenturu Czechtrade spadá také webový portál BusinessInfo.cz, který byl založen v roce 2002 a jehož hlavním cílem je sjednotit veškeré informace týkající se podnikání. Jak sami uvádějí: „Zkušenosti z ekonomicky vyspělých zemí ukazují, že sdružením, utříděním a prezentací informací o podnikání a pro podnikání na jednom dostupném a přehledném místě (na internetu) lze výrazně přispět k posílení informační konkurenceschopnosti hospodářských subjektů a jejich vývozních schopností.“ (BusinessInfo, *O Portálu*)

3.4.3.1.4 Jednotné kontaktní místo pro podnikatele

Další službou zřízenou v roce 2009 pro podporu podnikání je Jednotné kontaktní místo. Tato služba je v rámci celoevropské sítě. Jedná se o bezplatné poradenství podnikatelům, tedy fyzickým i právnickým osobám, v oblasti podnikání ve službách v ČR i kdekoliv v rámci Evropské unie. V České republice je zřízeno 15 těchto míst na vybraných živnostenských úřadech. Konkrétně JKM zprostředkovává kontakty na příslušné úřady, může předávat „žádosti o vyřízení podnikatelského oprávnění či uznání odborných kvalifikací. Jednotné kontaktní místo dále poskytuje informace o opravných prostředcích proti rozhodnutí správních úřadů a o možnostech řešení sporů, informace o ochraně spotřebitele, kontaktní údaje na organizace nabízející poskytovatelům služeb praktickou pomoc a informace o regulovaných povoláních.“ (MPO, *Jednotná kontaktní místa*)

3.4.3.1.5 Technologická agentura ČR

Dalším důležitým aktérem na poli podpory malých a středních podniků je Technologická agentura. Ta vznikla jako organizační složka státu v roce 2009 zákonem č. 130/2002 Sb. o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací jako reakce na zvýšenou potřebu centralizace podpory inovací ze strany státu. Agentura napomáhá zejména rozvoji inovací na našem území i mimo něj a jejich úspěšné distribuci. Byť se může zdát, že agentura nefunguje prvořadě pro podnikatele, je jednou z jejích klíčových priorit

zprostředkování komunikace právě mezi výzkumnými organizacemi a soukromým sektorem. (Technologická agentura, *O nás*)

3.4.3.1.6 Regionální poradenská a informační centra

V roce 1992 v rámci dialogu České republiky s Evropskou unií začala vznikat tzv. regionální poradenská a informační centra. Jejich hlavním úkolem je samozřejmě poskytovat zdarma nebo za sníženou cenu kvalitní poradenství malým a středním podnikatelům. Dále poskytují pomoc při tvorbě podnikatelských plánů a realizačních projektů, pomáhají zprostředkovat bankovní úvěry, vytvořit pracovní místa, dále vzdělávat podnikatele formou seminářů apod.

V Ústeckém kraji byla zřízena čtyři tato pracoviště - Okresní hospodářská komora Děčín, Okresní hospodářská komora Ústí nad Labem, REGIONCONSULT, s.r.o. v Chomutově a RPIC Teplice, s.r.o. (BusinessInfo, *Regionální poradenská a informační centra*)

3.4.3.1.7 Regionální rozvojová agentura

Podobným impulzem inspirovaným na západě na pomoc podnikatelům vznikla

Regionální rozvojová agentura, která je v Ústeckém kraji pouze jedna, a to v Ústí nad Labem. Funguje od roku 1994 jako akciová společnost, kde jejími vlastníky jsou instituce se zákonnou odpovědností k hospodářskému a společenskému rozvoji. Klíčový přínos této agentury tkví ve zkvalitňování hospodářského a sociálního prostředí v Ústeckém kraji s ohledem na všechny celou jeho specifičnost. V rámci této činnosti je vedle poskytování poradenství soukromým podnikatelům také nabízena pomoc veřejným a neziskovým organizacím. (Regionální rozvojová agentura ÚK, *O nás*)

3.4.3.1.8 Krajská a okresní hospodářská komora

Hospodářská komora je považována za „nejvýznamnějšího reprezentanta podnikatelské sféry. Sdružuje 16 000 členů organizovaných v 60 komorách v regionech a ve 127 oborových asociacích. Hospodářská komora České republiky je jediným zákonným zástupcem podnikatelů v ČR.“ Byť má Hospodářská komora na našem území mnohaletou

tradici s původem již v 19. století za Rakouska-Uherska, v současnosti se opírá o zákon č. 301/1992 Sb. o Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR. Jejím hlavním cílem je „vytvářet příležitosti pro podnikání, prosazovat a podporovat opatření, která přispívají k rozvoji podnikání v ČR, a tím i k celkové ekonomické stabilitě státu.“ (Hospodářská komora, *O nás*)

Důležitým dokumentem Hospodářské komory je každoroční Akční plán, ve kterém lze najít priority pro dané období a klíčová opatření ve vztahu ke státní správě a samosprávě. To vše pro jediný účel - zlepšit podmínky podnikatelského prostředí. Pro snadnější komunikaci a zaměření na konkrétní oblasti je Hospodářská komora dále členěna na krajské a okresní hospodářské komory. Konkrétně v Ústeckém kraji funguje její krajská pobočka, která sdružuje sedm Okresních hospodářských komor. OHK nadále nabízí služby podnikatelům daného okresu podle jejich potřeb a zaměření. Mezi nejzásadnější nabízené služby patří samozřejmě poradenství, dále podpora evropské integrace, právní a legislativní služby, celní a certifikační služby, nabízí také podporu ve vzdělávací oblasti, informační servis a reprezentační služby svým členům. (Okresní hospodářská správa, *Kdo jsme*)

Členství je samozřejmě dobrovolné, sídlo nebo bydliště člena je na území České republiky a podnikatelská činnost musí být provozována dle platných právních předpisů. Každá pobočka dále nabízí kurzy a podporu podle dané lokality. Ústecká pobočka například nabízí spolupráci s IHK Dresden a IHK Chemnitz. (Okresní hospodářská správa, *Členství v OHK UL*)

3.4.3.1.9 ICUK

Inovační centrum Ústeckého kraje (ICUK) vznikl v roce 2014 spojením podpor Ústeckého kraje, Krajské hospodářské komory a UJEP. Tato organizace byla sice založena primárně pro posílení podpory VaV v ÚK a její přeshraniční spolupráce, ale vedle toho funguje také k podpoře celkového podnikatelského prostředí v kraji. (ICUK, *O nás-stanovy*)

3.4.3.1.10 Další organizace

Vedle výše vyjmenovaných organizací však mohou podnikatelé využít služeb dalších institucí, které působí kdekoliv jinde v ČR. Zvláště dnešní forma online komunikace

usnadňuje přístup k informacím i mimo region. Záměrem těchto organizací však není zacílen přímo na podporu podnikatelů na Ústecku, ale všeobecně v celé zemi. Mezi takové patří třeba **CzechDesign**, který působí na českém trhu od roku 2003 a podporuje přístup českých podnikatelů ke kvalitnímu designu. **Národní vzdělávací fond** zase podporuje kvalitní lidské zdroje a další vzdělávání i v mezinárodním měřítku.

Vedle těchto agentur se mohou podnikatelé z celé republiky sdružovat v jiných asociacích na podporu podnikání, např. v **Asociaci malých a středních podniků a živnostníků ČR**, která rozděluje podnikatele do devíti skupin a podle nich sledují a také ovlivňují další vývoj podnikání v ČR. Dalším zástupcem zájmů podnikatelů je **Sdružení podnikatelů a živnostníků České republiky** nebo **Svaz obchodu a cestovního ruchu ČR**.

Podporu a reprezentaci na poli Evropské unie najde podnikatel určitě v **CEBRE** a v **AIP**, tedy v Asociaci inovačního podnikání České republiky, zase využije podpory inovací ve svém podnikání.

3.4.4 Programy na podporu MSP

V rámci podnikatelského prostředí je nutno zmínit i programy na jeho podporu. Ty lze rozdělit podle zdroje na **evropskou** úroveň, **národní** úroveň a úroveň **krajskou**. Tato podpora je výhodná nejen pro malé a střední podniky, ale také pro celou společnost, jelikož se tím zvyšuje stabilita a výkonnost ekonomiky. Vedle toho se daně odváděné podnikateli vrací zpátky do státního rozpočtu. (Vojík, 2009, str. 63)

3.4.4.1 Programy na podporu MSP na úrovni EU

Malé a střední podniky jsou ze strany EU na období 2014-2020 podporovány hlavně skrze národně řízený Operační program Podnikání a Inovace pro konkurenceschopnost. V jeho rámci jsou každý rok vypisovány výzvy skrze vládní agentury, např. CzechInvest apod., které mohou podnikatelé sledovat a přihlašovat se do nich. Vedle těchto programů řízených uvnitř každého členského státu probíhají také další programy vypisované přímo Evropskou unií, a to zejména v programu HORIZON 2020, který je orientovaný na inovace. Hlavním programem na podporu malých a středních podniků je COSME na období 2014-2020, který

má čtyři základní cíle, a to zlepšení podmínek hospodářské soutěže a udržitelnosti podniků v EU; podpora propagace podniků; zpřístupnění finančních prostředků; podpora vstupu podnikatelských subjektů na nové trhy v EU a ve světě. V programovém období 2014-2020 bylo alokováno 2,3 mld eur do tohoto programu. (Euroskop, *Podnikání*)

3.4.4.2 Programy na podporu MSP na národní úrovni

V rámci národní podpory malých a střední podniků je několik programů. Jedním z nich je program **Záruka** na období 2015-2023, který je realizován prostřednictvím Českomoravské záruční a rozvojové banky, a.s. Jeho cílem je zpřístupnit bankovní úvěry na realizaci podnikatelských projektů. V rámci tohoto programu jsou záruky rozděleny do kategorií M-záruka, S-záruka, GEN-záruka a SMART záruka. M-záruka je určena pro běžné podnikatele k profinancování zásob a drobného nehmotného majetku, dále také na nákup strojů, zařízení a nemovitosti. S-záruka je určena pouze pro sociální podniky např. na pořízení strojů, zařízení, technologií nebo pořízení jiného dlouhodobého majetku. GEN-záruka je určena pro MSP, ale pro účely nákupu podílů v rodinném podniku, případně odkoupení obchodního závodu rodinného podniku. SMART záruka je také pro MSP a slouží pro pořízení technologií a programů souvisejících s digitalizací podniku, ke školení zaměstnanců či poradenství zaměřeného na digitalizaci. Tyto záruky jsou poskytovány coby *de minimis*, neboli podpora malého rozsahu. (Zdroj: ČMZRB, *Záruka 2015-2023*)

Dalším programem je nový záruční fond **VADIUM 2018**, který má poskytovat záruky malým a středním podnikatelům, což by mělo sloužit jako jistota k zakázkám z výběrových/zadávacích řízení. Záruky budou vystavovány Českomoravskou záruční a rozvojovou bankou. (ČMZRB, *Vadium*)

Program **INOSTART** má podpořit financování začínajících inovačních start-upových firem získat úvěr na realizaci jejich projektů, a to formou záruky z finančních prostředků Programu švýcarsko-české spolupráce. Součástí tohoto programu je i poradenství. (ČMZRB, *Inostart*)

Programy jsou financovány částečně vlastními zdroji ČMZRB, ze státních zdrojů a z programů EU. ČMZRB prošla v letech 2012 až 2014 transformací vlastnictví, a to z

akciové společnosti do plného vlastnictví státu. Cílem bylo připravit onu instituci na plnou podporu malých a středních podniků, a to na příští záruční období 2015-2023. ČMZRB programem REVIT podporovala MSP v Moravskoslezském kraji. Dále měla úvěrový program na podporu Jihočeského kraje a podnikatelských projektů na tomto území. (ČMZRB, *Výroční zpráva z roku 2014*)

Další programy v období 2014-2020 byly poskytovány skrze **Technologickou agenturu ČR**, která se ovšem orientuje především na výzkum a inovace. V roce 2014 končil program **TIP**, který byl na podporu výzkumu a vývoje výrobků, technologií a informačních a řídicích systémů. Tedy hlavně pro firmy zabývající se průmyslovou výrobou. Po něm byl v roce 2016 spuštěn program **TRIO**, který byl taktéž na podporu průmyslového výzkumu. (MPO, *Národní programy na podporu MSP*)

3.4.4.3 Programy na podporu MSP na krajské úrovni

Jak se dozvíme v kapitole 4.1.2.1. *Rozpočty ÚK na podporu podnikatelského prostředí*, ÚK nepřímou formou alokoval určitou částku např. na semináře a školení v rámci podnikání. Tato částka i celkový efekt však byly marginální ve srovnání s ostatními investicemi kraje. Z tlaku vnitřních potřeb kraje, tak i z tlaku státu a EU na zvýšení úrovně podnikatelského prostředí v kraji začal ÚK od roku 2016 přímo podporovat MSP formou dvou programů – Program na podporu začínajících podnikatelů a Inovační vouchery. Jako tři hlavní důvody podpory stanoveného účelu uvádí ÚK potřebu systémové efektivní podpory začínajících podnikatelů vycházející ze sociálně-ekonomických analýz. Dále to byla nutnost vytvořit prostředí podporující podnikavost pro podporu konkurenceschopnosti regiony, který je již tak velice problémový. A naposledy potřeba regionální podpory začínajících podnikatelů z důvodu chybějící podpory tohoto segmentu na národní úrovni a úrovni EU. (Ústecký kraj, *Dotace a granty*)

3.4.5 Soutěže na podporu podnikavosti

Bavíme-li se o podnikatelském prostředí, je nutné také zmínit soutěže na podporu podnikavosti. EU vyhlašuje každým rokem Evropské ceny za podporu podnikání. Jejich

cílem je podpořit podnikatele, zvýšit povědomí o nich, sdílet nápady mezi ostatními podnikateli. (European Union, *European Enterprise Promotion Awards*)

V Ústeckém kraji má na starosti pořádání soutěží v podnikání organizace ICUK, která se orientuje buď na studenty středních a vysokých škol, nebo právě na inovativní podnik roku. (ICUK, *Inovační firma Ústeckého kraje*)

Další významnou organizací je EY Podnikatel roku - Entrepreneur of the Year, což je soukromá společnost pocházející z USA, která organizuje soutěže o nejlepšího podnikatele po celém světě, včetně Ústeckého kraje. (EY, *Informace - Podnikatel roku*)

3.5 Administrativní zátěž

Mezi nejvýznamnější elementy mající přímý dopad na podporu podnikání se řadí administrativní zátěž. Nejenom pro začínající podnikatele to je mnohdy nepředstavitelná překážka. Míru byrokracie se snažilo vyřešit již několik vlád a je zde cítit tlak ke snížení této zátěže i ze strany Evropské unie. Podle dokumentu vydaném Vládou ČR v roce 2006 *Snižování administrativní zátěže v České republice* pod „pojmem administrativní zátěž označujeme náklady, které podnikatelé musí vynakládat na splnění informačních povinností, které na ně uvaluje stát prostřednictvím právních předpisů, včetně informačních povinností ve vztahu k třetím stranám. Skutečnost, zda podnikatelům vzniká informační povinnost na základě dobrovolného aktu, nehraje při posuzování administrativní zátěže roli.“ (Růžičková, Trnka, 2006, str. 5)

Jedná se tedy o takové administrativní náklady, které podnik musí vynakládat pouze proto, že je mu to přikázáno regulacemi, zákony apod. Pokud by tyto zatěžující náklady byly odstraněny, podnik by je pro svou činnost nevynakládal. To je rozdíl oproti administrativním nákladům, které jsou pro fungování podniku nutné a podnikatel by je vynakládal, i kdyby mu je nepřikazovaly žádné regulace. Lze to tedy zjednodušit, že administrativní zátěž je součástí administrativních nákladů, ovšem není nutná pro udržení fungování podniku. (MPO, *Metodika měření administrativní zátěže podnikatelů 2.0*)

3.5.1 Měření administrativní zátěže

„V roce 2003 vznikl mezinárodní standardní nákladový model, který přesně určuje přemíru administrativní zátěže uvalené na podnikatele a zároveň cílí na její redukci. Využívá kvantitativní metodu, která může být použita v jakémkoliv státě a na jakékoliv úrovni k měření jednotlivých zákonů, vybraných oblastí zákona nebo jako výchozí bod pro měření veškeré legislativy. Standardní nákladový model je navíc vhodný i pro měření návrhů zákonů a jejich následků.“ Vedle toho jsou díky metodě SCM získávány i kvalitativní údaje, které mohou i dále vést ke změnám na základě subjektivního hodnocení iritujících povinností a digitalizace veřejné správy. (International SCM manual, od str. 2)

Tato metoda může být použita ve dvou typech - ex-ante a ex-post. Nejčastěji je využíván typ ex-post, kdy se měří následky. Typ ex-ante, využíván ve Spojeném království, měří možné dopady administrativní zátěže ještě, než nastanou. SCM se skládá ze čtyř fází. V nulté fázi nazvané start-up je nutné identifikovat regulace, které jsou spojeny s podnikáním, a domluvit si následnou komunikaci s orgány, které se těchto regulací týkají. Další fáze, tedy 1, je přípravná a skládá se z devíti dílčích kroků - 1. identifikace informačních povinností, datových požadavků a administrativních činností a utřídít je dle původu; 2. identifikovat související regulace; 3. klasifikace informační povinnosti dle původu; 4. identifikace relevantních obchodních segmentů; 5. identifikace populace, míry a frekvence; 6. podnikatelská interview a expertní posudek; 7. identifikace relevantních nákladů; 8. příprava interview; 9. expertní posouzení kroků 1-8. Fáze 2 je již k provedení předem připravených analýz. V kroku 10 se vyberou typické podniky pro interview; 11. samotná podnikatelská interview; 12. dokončení a standardizace časových a zdrojových odhadů ke každému segmentu; 13. expertní posouzení kroků 10 - 12. Fáze 3 je poslední a zde se kalkulují a vyhodnocují výsledky. V kroku 14 se extrapolují potvrzená data na národní úrovni; krok 15. převod dat do databází. (OECD, *International SCM*)

Ministerstvo průmyslu a obchodu zareagovalo na vznik této metodiky a v roce 2013 samo vydalo dokument určený k měření administrativní zátěže na našem území. O čtyři roky později vznikla aktualizovaná verze 2.1, ve které se především promítly změny v průměrné

hrubé hodinové sazbě mezd. (MPO, *Metodika měření administrativní zátěže podnikatelů* 2.1)

Například podle analýz provedených v roce 2006 způsobovaly administrativní zátěž právní předpisy ve výši minimálně 86 mld. Kč. Nejvyšší měrou způsobovaly administrativní zátěž právní předpisy v gesci sedmi úřadů - MPSV (23 %), MZe (22 %), MZ (20 %), MF (8 %), MŽP (8 %), MPO (8 %) a MD (5 %). Dohromady tvořily 94 % z celkové administrativní zátěže, zbývajících 6 % bylo rozloženo mezi 11 dalších státních orgánů a institucí, např. ČSÚ, Energetický regulační úřad atd. Co se týče navýšení administrativní zátěže přenesením informačních povinností z předpisů ES/EU, jedná se o 24% podíl na celkové administrativní zátěži. Ze závěrů z Analýzy v roce 2006 vyplynulo, že snížení administrativní zátěže může být uskutečněno „provedením změn ve způsobu předávání informací, rušením nadbytečných informačních povinností a zjednodušováním informačních povinností.“ (Růžičková, Trnka, 2006, str. 29-38)

Ministerstvo průmyslu a obchodu v roce 2016 nechalo provést přeměření administrativní zátěže. Oproti roku 2005 (analýza provedena v roce 2006, viz výše) ubylo AZ o 30 %, ale závěrem zůstalo, že AZ pro podnikatele je přesto příliš vysoká. Od roku 2016 nechává MPO vypracovat analýzu podnikatelského prostředí a snižování administrativní zátěže pravidelně. Podle těchto výsledků dochází každoročně k poklesu AZ ve všech oblastech. (MPO, Snižování administrativní zátěže)

4 Vlastní práce

4.1 Charakteristika Ústeckého kraje a jeho podnikatelského prostředí

V současnosti Ústecký kraj přitahuje nemalou pozornost z mnoha různých pohledů. Na jedné straně je to výhodná lokalita oblasti a zároveň její produkční různorodost, na druhé straně je to nízká vzdělanost a zaměstnanost. I přes mnohé výhody kraje se bohužel stále nedaří přitáhnout do oblasti nové investory a s nimi tím zvýšit úroveň obyvatel. Svou částí za to může slabá nabídka univerzit, která podle průzkumů nestačí přilákat přijatelné množství studentů, kteří by ideálně v kraji zůstali a dále ekonomicky působili. Také sociální struktura obyvatel a historicky zatížené prostředí odrazují potenciální zaměstnavatele. (European Commission, *Labour market information*) Podle statistických údajů dosahují obyvatelé Ústeckého kraje téměř ve všech ukazatelích nejhorší výsledky. Ať se bavíme o průměrných znalostech mládeže, o nejvyšším dosaženém vzdělání nebo třeba zastoupení gymnaziálního vzdělání. (MŠMT, *Dlouhodobý záměr ÚK 2019-2023*) O mnoho lepší to není ani s ostatními ukazateli - v roce 2019 byla míra nezaměstnanosti v regionu jedna z nejvyšších z celé České republiky. (ČSÚ, *Mezikrajové srovnání*)

Tabulka č. 1 – Statistická ročenka Ústeckého kraje za roky 2014 a 2019, vývoj ukazatelů

	2014	2019
Počet obyvatel	823 972	820 965
Počet obyvatel – Podíl na ČR v %	7,8	7,7
HDP (v mil. Kč)	246 103	294 578
HDP - Podíl na ČR v %	6	5,5
Zaměstnaní (v tis. osob)	363,7	385,2
Zaměstnaní – Podíl na ČR v %	7,4	7,3

Míra ekonomické aktivity (v %)	57,6	57,9
Nezaměstnanost – neumístění uchazeči o zaměstnání (počet osob)	65 820	26 335
Nezaměstnanost – podíl na ČR v %	11,0	11,4
Vzdělanost: počet studentů VŠ podle kraje trvalého bydliště	19 977	14 986
Vzdělanost: počet studentů VŠ podle kraje trvalého bydliště – Podíl na ČR v %	6,1	6,1
Kriminalita: zjištěné trestné činy	29 848	16 560
Kriminalita: zjištěné trestné činy – Podíl na ČR v %	9,2	8,6
Cestovní ruch: hosté v hromadných ubytovacích zařízeních	426 592	632 150
Cestovní ruch: hosté v hromadných ubytovacích zařízeních – Podíl na ČR v %	2,8	3,0

(Zdroj: ČSÚ, *Statistická ročenka Ústeckého kraje rok 2014 a 2019*)

Z tabulky č. 1 vidíme vývoj nejdůležitějších ukazatelů v Ústeckém kraji za sledované období. Počet obyvatel klesl zhruba o 3000 a o jednu desetinu klesl i procentuální podíl počtu obyvatel v ČR. HDP vzrostlo o 48 475 mil. Kč. V procentuálním podílu na ČR tento ukazatel však klesl. HDP ÚK tvořilo v roce 2014 6 % podílu HDP ČR, v roce 2019 pouze

5,5 %. Podle ČSÚ se jedná o nejhorší umístění ÚK v mezikrajovém srovnání od roku 1995. Počet zaměstnaných vzrostl o 21,5 tisíc. V mezikrajovém srovnání však podíl zaměstnaných v ÚK klesl ze 7,4 na 7,3 %. V roce 2019 se povedlo snížit nezaměstnanost v ÚK o 39 485 míst. V celorepublikovém podílu nezaměstnanosti se však podíl ÚK zvedl z 11,0 % na 11,4 %. Počet vysokoškoláků od roku 2014 klesl o 4 991, ale vzato v podílu na ČR se údaj nezměnil, tedy zůstal podíl 6,1 %. Podstatně klesl počet registrovaných trestných činů o 13 288 a dokonce klesl i celorepublikový podíl z 9,2 % na 8,6 %. Naopak vzrostl počet hostů v hromadných ubytovacích zařízeních o 205 558 a v rámci ČR podílu stoupl z 2,8 % na 3,0 %. Je tedy vidět, že v oblasti cestovního ruchu se za sledované období povedlo dosáhnout dílčích úspěchů.

Celkově vzato však tyto údaje pouze ilustrují již výše zmíněné informace o ÚK, a tedy přetrvávající neatraktivnost lokality. Jsou sice za sledované období zaznamenány dva pozitivní trendy, ty však samotné podnikatelské prostředí neovlivňují příliš zásadně. V těch podstatných ekonomických ukazatelích jsou změny spíše k horšímu.

Vysvětlení lze najít v historii. Jak již víme z předchozích kapitol, drastické zásahy do struktury obyvatel vedle dalších jevů, jako třeba důlní těžba a s ním spojená problematika kolem nezdravého ovzduší, zapříčinily, že v kraji zaniklo mnoho pracovních i vzdělávacích příležitostí, dokonce i mnoho vesnic a menších měst. Dokonce odlehle oblasti ztratily svůj venkovský charakter a v nejlepších případech transformovaly do rekreačních oblastí. Navzdory snahám posledních let lze ještě dnes pozorovat, že v mnoha větších i menších obcích naprosto chybí city místních vůči jejich bydlišti, a vedle jiných ekonomických dopadů se to nejvíce odráží na samotném well-being oblasti. (Podhorský, 2004, s. 9)

Není divu, že v současnosti se vedení Ústeckého kraje zaměřuje primárně na modernizaci životních a pracovních podmínek. Průmyslová a zemědělská tradice již neodpovídají potřebám 21. století, tudíž je podle zastupitelstva kraje nutno nalákat nové investory, kteří by vytvořili pracovní pozice. S tím souvisí i orientace podpory vzdělání na obory technologie a inovace. Vedle toho je jedním z cílů kraje dokončit modernizaci dopravní infrastruktury, která by navazovala na přeshraniční spolupráci se sousedními státy. Určitě je třeba zmínit, že z ekologického pohledu se situace na Ústecku výrazně

zlepšila, což je pro jeho obyvatele rozhodně vítaným zlepšením. (Ústecký kraj, *Historie a současnost Ústeckého kraje*)

4.1.1 Administrativní členění

V rámci České republiky sousedí Ústecký kraj s celkem čtyřmi kraji - Karlovarským, Středočeským, Libereckým a Plzeňským, z druhé strany Krušných hor sdílí hranice ještě s Německem, konkrétně spolkovou zemí Sasko. Rozkládá se na více než pět tisíc kilometrů čtverečních, což představuje necelých sedm procent území České republiky. Na polovině jeho plochy je rozprostřena zemědělská půda. (ČSÚ, *Charakteristika kraje*)

Přestože na základě upravujícího zákona č. 320/2002 Sb., *Zákon o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů*, je činnost okresních úřadů zrušena a nahrazena státní a veřejnou správou na úrovni obcí a krajů, pro snadnější administrativní členění se stále používá označení okresy. Ústecký kraj rozdělen do sedmi okresů. Mnohé mají společného, třeba klimatický vliv Krušných hor, průmyslové zázemí nebo blízkost k německým hranicím. Nicméně nelze říci, že je všech sedm okresů stejných. Z důvodu jejich vysoké různorodosti budou v následující podkapitole krátce představeny.

4.1.1.1 Ústí nad Labem

Okres Ústí nad Labem je se svojí rozlohou 404 km² nejmenším okresem z celého kraje. Je to svým způsobem úsměvné, neboť právě v tomto okrese se nachází hlavní město kraje. Okres disponuje 23 obcemi z nichž pouze tři jsou městy - Ústí nad Labem, Chabařovice, Trmice. (ČSÚ, *Charakteristika okresu Ústí nad Labem*) Pro Ústecko je typický průmysl, zejména pak chemický. Ten je reprezentován přímo v jeho hlavním městě podniky Spolchemie a Setuza (ČSÚ, *Charakteristika okresu Ústí nad Labem*), kterou v roce 2011 koupil mezinárodní komoditní gigant Glencore. (Glencore Agriculture, *Historie*) Záběr chemických produktů je široký - od výroby chlóru, umělých drahokamů až po prací prášky a kosmetiku. (Celostátní informační portál, *Ústecký kraj*)

Jako osobní dodatek bych ráda uvedla zmínku, že dnes jsou technologie obou továren na moderní úrovni, ale já sama z dětských let ještě pamatuji, když na počátku devadesátých

let pokrývaly Ústí nad Labem hutné zelené mlhy. Aniž bych tomu vůbec rozuměla, brzy jsem se naučila odříkávat zlidovělou ústeckou větu „chemička zase něco vypustila“. Jen málokdo ví, že před samotnou listopadovou revolucí probíhaly v Ústeckém kraji ekologické bouře a demonstrace proti enormnímu smogu ve městech. V Ústí nad Labem se v květnu 1989 národnímu výboru ještě podařilo pod pohrůžkou násilí jednu chystanou demonstraci rozpustit (Kaiser, 1995, s. 257), ale doslova pár dní před revolucí se úspěšně sešli demonstranti v Teplicích, kde stav ovzduší nebyl o mnoho lepší. (Idnes, *Revoluce proti smogu*)

4.1.1.2 Most

Okres Most je druhým nejmenším okresem kraje, ale zato s vysokou hustotou obyvatel a nejvyšším počtem obyvatel ve městech, kterých má tento okres čtyři. Mostecko je bohaté na nerostné suroviny. Způsob politického a ekonomického myšlení v druhé polovině dvacátého století naprosto fatálně ovlivnil profil tohoto okresu. Kvůli prioritnímu zaměření čistě na těžbu hnědého uhlí nejen, že zanikly v okrese průmyslové zóny i mnoho obcí, včetně samotného okresního města Most, ale také se výrazně zhoršilo ovzduší a celá krajina. Ještě před několika lety připomínalo Mostecko svým vzhledem takzvanou měsíční krajinu. Po změně vedení se od masivní těžby uhlí odklonilo, což ve výsledku i s ohledem na všechna předchozí rozhodnutí vedlo k vysoké nezaměstnanosti okresu. Prakticky dodnes se Most a jeho okolí pomalým tempem vypořádávají s dědictvím dvacátého století. (ČSÚ, *Charakteristika okresu Most*) Vedle těžářství je však Mostecko významným hráčem na poli chemického průmyslu. Ve městě Litvínov funguje společnost Unipetrol, která je „předním českým producentem v oblasti rafinérských, petrochemických a agrochemických produktů“ (Unipetrol RPA, *O nás*)

4.1.1.3 Chomutov

Chomutov je svou rozlohou třetí největší okres Ústeckého kraje, zato hustota obyvatel je zde řidší, ačkoliv je v okrese sedm obcí se statusem města. Ze všech sedmi okresů je Chomutovsko až na pátém místě. Podobně jako Mostecko byl i okres Chomutov díky své

poloze a nalezištím po celé roky zaměřen na těžký průmysl, především zpracovatelský, a těžářství. A stejně tak se dnes nachází v podobně svízelné situaci s vyšší mírou nezaměstnanosti a snaží se ze všech sil o akutní řešení rekultivace. (ČSÚ, *Charakteristika okresu Chomutov*)

4.1.1.4 Děčín

Děčínský okres patří svou rozlohou mezi ty větší z Ústeckého kraje. Dále je okresem nejlidnatějším a s poměrně vysokým počtem obcí se statusem města. Z 52 obcí jich má status města 13. I když i na Děčínsku byly dříve značné průmyslové podniky, jejich působení nikdo zásadně nezohydilo tvář lokality. Díky tomu se může tato oblast dodnes chlubit nádhernými přírodními úkazy, zejména pak pískovcovými skalami v čele s Pravčickou bránou. (ČSÚ, *Charakteristika okresu Děčín*)

4.1.1.5 Litoměřice

Okres Litoměřice čítá co do administrativního členění nejvíce obcí z Ústeckého kraje. Je jich zde celkem 105. Přesto je tento okres předposlední v hustotě obyvatel a v jejich celkovém počtu. I zde, jako ve zbytku kraje, lze nalézt průmyslově zaměřené podniky, například v Lovosicích společnost Lovochemie, která vyrábí hnojiva. (Lovochemie, *O nás*) Ale hlavním znakem Litoměřicka je bezesporu zemědělství a vinařství. Neméně důležitou roli hrají i přírodní a historické památky, které lákají turisty ze všech stran. Právě v litoměřickém okrese najdete památník Tereziín i věhlasnou horu Říp. (ČSÚ *Charakteristika okresu Litoměřice*)

4.1.1.6 Louny

Lounský okres je největší z celého kraje, ale zároveň s nejnižším počtem obyvatel a tím i s jejich nejnižší hustotou. V tomto okrese není taková přemíra nerostného bohatství v porovnání s Chomutovskem a Mosteckem, ale zdejší půda je bohatá na jílu a další hlíny a stavební suroviny nutné například do cihlářství.

Zdejší úrodná zemina se značně využívá pro zemědělské účely, konkrétně k pěstování obilovin a olejnin. Mimo jiné patří na seznam významných plodin chmel, i když jeho produkce klesla. Žatec a jeho okolí se řadí mezi důležité pivovarnické oblasti. Na typ místních zdrojů významně navazuje i průmysl, tedy potravinářský a stavebnický. Ačkoliv oblast sama o sobě životní prostředí a ovzduší přímo nenarušuje, po dlouhá léta se musejí obyvatelé Lounského okresu vyrovnávat s následky těžebních činností svých sousedů a zároveň s provozem často kritizované elektrárny Počeradý. (ČSÚ, Charakteristika okresu Louny)

4.1.1.7 Teplice

Teplický okres je spíše menší co do rozlohy. I v tomto okrese lze nalézt průmyslové objekty, ale naprostou charakteristikou Teplicka jsou jeho lázně a léčivé prameny využívající se pro léčbu nemocí pohybového aparátu. Teplické lázně jsou proslulé i ve světě, a tak není divu, že se sem sjíždějí i klienti z blízkého východu. (ČSÚ, *Charakteristika okresu Teplice*) Jako v několika dalších okresech i na území Teplicka se rozprostírají Krušné hory. Ty se až do nedávna neřadily mezi hospodářsky nejdůležitější faktory kraje. Byly využívány pouze pro rekreační účely, ať máme na mysli klasické výlety do hor nebo zimní radovánky. Ale objevem naleziště lithia na Cínovci se jejich ekonomická role mění. Posledních pár let se vedly spory o vedení kontroly nad ložisky a jejich těžbě. Nakonec v březnu roku 2020 byla uzavřena smlouva i s doplňky, že těžbu bude řídit dceřiná společnost České firmy ČEZ. (MPO, Těžba lithia na Cínovci)

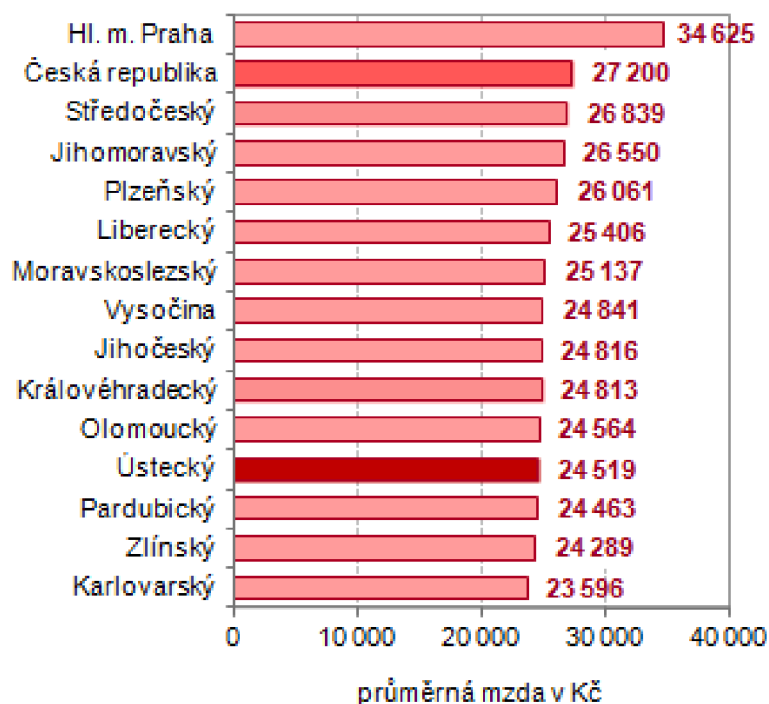
4.1.2 Podnikatelské prostředí Ústeckého kraje

V roce 2012 byla firmou SPF Group, v.o.s., vypracována SWOT analýza Ústeckého kraje pro účely regionálního rozvoje. Tuto práci lze použít jako podklad pro vypracování popisu podnikatelského prostředí v Ústeckém kraji a následné evaluaci zvolených strategií. Z dílčích analýz vychází najevo, že v Ústeckém kraji je nejsilnější stránkou lokalita - strategické umístění mezi Prahou a Německem. Dalšími silnými aspekty kraje jsou polycentrická struktura sídel a také bohatá infrastruktura napříč obcemi. Se střední silou jsou

pro MSP výhodné také plochy v atraktivní poloze, věková struktura obyvatel a dostatečná síť vzdělávacích institucí. Největší slabinou je potom nízký lidský potenciál umocněný neustálým odlivem inteligence z regionu. Také skladba obyvatel je významně ze sociálně vyloučených skupin a s tím souvisí i celkový negativní obraz u potenciálních investorů. Nesystémové investice do jednotlivých částí kraje, nesoulad mezi nabídkou a poptávkou na trhu práce a vysoká dlouhodobá nezaměstnanost jsou jedny z mnoha dalších slabých stránek s vysokým významem. Faktory se středním významem jsou potom například podřazené postavení firem vůči svým centrálním pobočkám, výrazné regionální rozdíly a nízká míra podnikatelské aktivity. Mezi zásadní příležitosti byly zařazeny zejména prvky dopravní infrastruktury jako dálnice D8 a vybudování cyklostezky coby trasy hlavního turistického bodu a také větší participace občanů a obcí do lokálního rozhodování. S mnohem vyšším počtem bodů je však v matici hrozba exodu mladé inteligence, a naopak imigrace sociálně vyloučených skupin. Také nejasná strategická vize a prohlubování již tak narušené důvěry ve veřejnou správu mají vysokou důležitost v rámci hrozeb. Se střední důležitostí jsou uvedeny třeba zhoršení podnikatelského klimatu a odliv investorů do oblastí s nižšími nároky na HR.

Pro podnikatelské prostředí se tyto výsledky SWOT analýzy dají interpretovat tak, že je potřeba zamezit hrozbě a zároveň slabině kraje v podobě personálních nedostatků zvýšením atraktivních pracovních nabídek. Velké mateřské základny mohou do kraje přemístit některé z intelektuálně náročnějších pozic a tento krok by s sebou mohl přinést trend narůstající migrace vzdělaných lidí. Silná stránka kraje, tedy rychlá dostupnost Prahy a Německa, se v případě malého a středního podnikání ovšem otáčí také v hrozbu, neboť umocňuje odliv vzdělaných a kvalitních zaměstnanců do zmíněných lokalit, které průměrné nabízejí vyšší platové ohodnocení. Bezpochyby lze předpokládat, že z Prahy a Německa se vzácně někdo přistěhuje právě do ÚK a také že z těchto oblastí budou MSP jen těžko získávat další podnikatelské výhody. Jak je uvedeno v tabulkách níže uvedených (obrázek č. 2 a č. 3, tabulka č. 1), platová situace v ÚK není příznivá ve srovnání s ostatními kraji v ČR, natož ve srovnání s Německem.

Obrázek č. 2 – Průměrná měsíční mzda podle krajů ve 4. čtvrtletí 2014

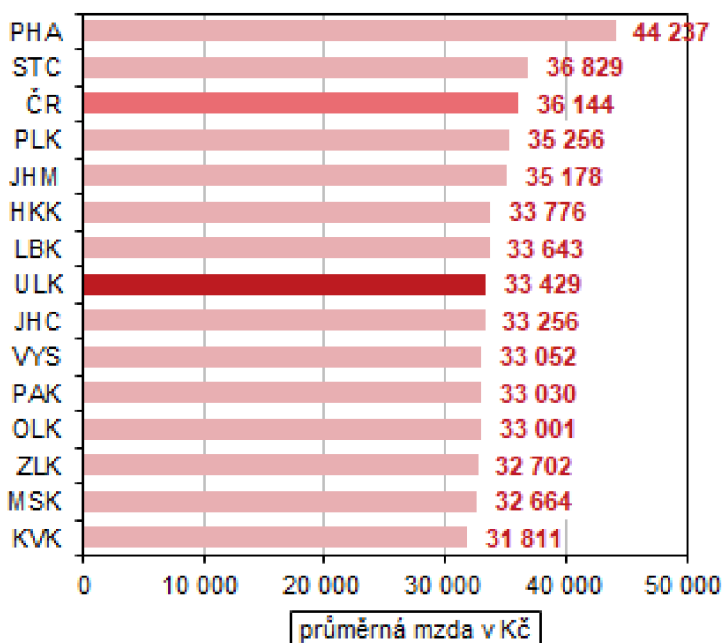

(Zdroj: ČSÚ, *Průměrná mzda a počet zaměstnanců v ÚK ve 4. čtvrtletí 2014*)

Z obrázku č. 2 vidíme, že v roce 2014 byl Ústecký kraj na 11. místě v mezikrajovém srovnání podle průměrné měsíční mzdy, která tehdy činila 24 519 Kč. Průměrná mzda v ČR byla 27 200 Kč, tedy ÚK se pohyboval o 2 681 Kč pod hranicí průměrné mzdy ČR.

Z následujícího obrázku č. 3 je vidět, že mzdy v Ústeckém kraji za sledované období vzrostly.

Obrázek č. 3 – Průměrná měsíční mzda podle krajů 4. čtvrtletí 2019

(Zdroj: ČSÚ, *Průměrná mzda a počet zaměstnanců v ÚK ve 4. čtvrtletí 2019*)

Z výše uvedených obrázků č. 2 a 3 vidíme, že se platová situace v ÚK postupně zlepšuje. Průměrná mzda v ÚK stoupla v roce 2019 od roku 2014 o 8910 Kč. Stále je pod republikovým průměrem – naopak rozdíl tentokrát činí 2715 Kč, tedy ÚK se od průměru propadl ještě o 34 Kč, ale ve srovnání s ostatními kraji si ÚK polepšil a umístil se na 7. pozici.

Porovnáme-li však platové podmínky v ČR a v sousedním Sasku, jak je vidět z tabulky č. 2, stále jsou mzdy v Německu silným lákadlem pro obyvatele z pohraničí.

Tabulka č. 2 – Medián mezd v EU a v členských státech ČR, SRN v jednotkách euro za rok

OBLAST/ ROK	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Evropská unie (v EUR)	15 790	16 138	16 529	16 891	17 435	17 819

Česká republika (v EUR)	7 622	7 423	7 838	8 282	9 088	9 995
Spolková republika Německo (v EUR)	19 733	20 668	21 275	21 920	22 713	23 515

(Zdroj: Eurostat - Data Explorer, *Mean and median income by age and sex - EU-SILC and ECHP surveys*; přeloženo do češtiny autorem DP)

Z tabulky č. 2 vidíme, že medián roční mzdy v ČR je 9 995 euro a v Německu 23 515. Pro obyvatele příhraničí je z finančního pohledu rozhodně motivující dojíždět za prací do Německa.

4.1.2.1 Rozpočty Ústeckého kraje na roky 2014-2019 se zaměřením na podnikatelské prostředí

Rozpočtové určení daní, konkrétně zákon č. 243/2000 Sb., upřesňuje, že každý kraj coby samospráva má k dispozici určitý obnos - z daní sdílených, dotací, poplatků a návratných zdrojů. Kraj je dále zřizovatelem několika institucí, které musí dotovat ze svého rozpočtu. Některé výdaje jsou obligatorní, jiné naopak účelové. Podle zákona č. 250/2000 Sb. (§ 10) mají kraje možnost v rámci výdajů zahrnout i financování soukromých podniků prospěšných pro kraj.

Níže se podíváme na rozpočty ÚK v letech 2014-2019 a do jaké míry z nich byly podporovány MSP.

Rozpočet Ústeckého kraje na rok **2014** podporu MSP ještě nezahrnoval. Nanejvýš pracoval s výdaji na propojení vědy a výzkumu v oblasti archeologie.

Teprve od roku **2015** najdeme v běžných výdajích na podporu regionálního rozvoje i podporu podnikání. V tomto roce bylo podnikání podpořeno formou *vzdělávacích akcí*, na které bylo alokováno 300 000 Kč, a dále *semináře na podporu podnikání*, taktéž v částce

300 000 Kč. Dále je od roku 2015 do rozpočtu ÚK zohledněn výdaj na *inovační vouchery* z Fondu rozvoje Ústeckého kraje. Ten má alokovanou částku 1 500 000 Kč.

V roce **2016** vzniká Regionální podpůrný fond Ústeckého kraje, z kterého se mají hradit výdaje na podporu začínajících podnikatelů. V tomto roce také kraj snižuje alokovanou částku z běžných výdajů v rámci regionálního rozvoje na *podporu poradenství drobných podnikatelů a řemeslníků* na 280 000 Kč. V témže roce je do Fondu rozvoje ÚK alokováno 209 480 000 Kč, a z toho 1 500 000 Kč bude investováno do programu *Inovační vouchery*. Jako podpora MSP v rámci delšího časového horizontu může být považován projekt *Kariérové poradenství*, který byl spuštěn právě v roce 2016 a na který bylo z kraje alokováno na celkovou dobu čtyř let 17 850 000 Kč. V roce 2016 bylo vyhrazeno 4 950 000 Kč. Cílem tohoto projektu je podporovat technické a přírodovědné obory mezi žáky. V rámci tohoto projektu měli být oddělení pracovníci odborně vzdělaní v rámci kariérového poradenství od výchovných poradců na školách. Je otázkou do budoucna, zda byla tato akce smysluplná, neboť na první pohled je celková částka v naprostém nepoměru k např. inovačním voucherům. Na druhou stránku, pokud by se projekt vydařil a přinesl kraji zpětnou vazbu v tom, že bude více kvalifikovaných lidí v technických oborech, může to motýlím efektem pozitivně ovlivnit i samotné podnikatelské prostředí. V roce 2016 vzniká jako další nástroj na podporu MSP projekt *PURE COSMOS*, který je zaměřen na veřejnou správu a její podporu konkurenceschopnosti malých a středních podniků. Celkem je na projekt vyhrazeno 6 925 000 Kč a z toho v roce 2016 je alokováno 1 385 000 Kč. Projekt *PURE COSMOS* má probíhat ve dvou fázích - v letech 2016-2019 má probíhat realizační fáze, v letech 2019-2021 pak fáze monitorovací. (Ústecký kraj, *O projektu PURE COSMOS*)

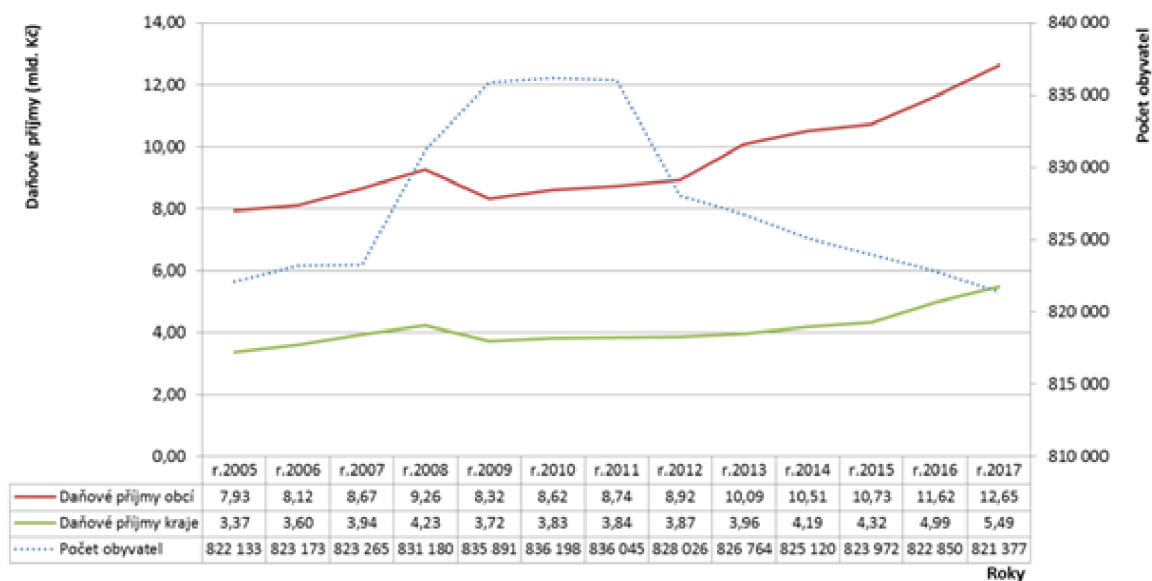
V roce **2017** bylo na *poradenství drobným podnikatelům a řemeslníkům* alokováno 220 000 Kč. Na program *Inovační vouchery* 2 000 000 Kč a k tomu 100 000 na technickou podporu tohoto programu. Na program *COSMOS* 625 000 Kč. V tomto roce však můžeme vidět rozdíl - na celkový projekt je snížena celková částka a to na 3 415 000 Kč. Cíle však zůstávají stejné, a to do konce roku 2021 vytvořit Akční plán, jak by Ústecký kraj coby veřejná správa měl podporovat konkurenceschopnost místních MSP. V tomto roce jsou samozřejmě dále alokovány částky na programy na technickou podporu začínajících

podnikatelů a dalšího poradenství MSP. Jsou to například položky 50 000 Kč na nákup semináře na pro žadatele z dotačního titulu *Podpora začínajících podnikatelů* a odborné poradenství a servis pro podnikatele v hodnotě 150 000 Kč. Samotný program Podpora začínajících podnikatelů má v tomto roce k dispozici 3 800 000 Kč z běžných výdajů a k tomu 4 200 000 Kč z kapitálových výdajů, celkem tedy 8 000 000 Kč.

V letech **2018** a **2019** se víceméně nic nemění - pokračuje financování rozjetých projektů a programů. V roce byla navýšena alokovaná částka na poradenství drobným podnikatelům a řemeslníkům na 330 000 Kč, na program Podpora začínajících podnikatelů 8 000 000 Kč, Inovační vouchery a jejich technická podpora, program COSMOS včetně částky na odměny zaměstnancům. Nově je alokována částka 1 000 000 Kč na podporu Jednotného kontaktního místa, jehož cílem je podporovat podnikatele a podnikatelské prostředí v Ústeckém kraji v rámci modelu One Stop Shop. JKM je v běžném případě financováno magistrátem Ústí nad Labem. V dalším roce je tato částka upravena na 450 000 Kč. (Zdroj: Ústecký kraj, *Rozpočty Ústeckého kraje na konkrétní roky*)

Jak je vidět, rozpočty kraje postupně od roku 2014 více a více zahrnují podporu MSP. Ať se již jedná o vzdělávací akce, napojení na veřejnou správu nebo samotné inovace. Tento pozitivní trend může být ovlivněn také výší příjmů Ústeckého kraje – viz obrázek č. 4.

Obrázek č. 4 – Vývoj počtu obyvatel a daňových příjmů v obci Ústeckého kraje od roku 2005 do roku 2017

(Zdroj: MF, *Vývoj daňových příjmů obcí a krajů*)

Podle zprávy o vývoji daňových příjmů obcí a krajů z roku 2018 je vidět, že navzdory klesající tendenci počtu obyvatel v kraji, příjmy obcí i samotného kraje stoupají. Uváděnými důvody jsou navyšování podílu krajů a obcí na celostátních daňových příjmech, zvyšování efektivity výběrů daní a celkový růst ekonomiky.

Tabulka č. 3 – procentuální vývoj počtu obyvatel a daňových příjmů ÚK v letech 2005-2017

rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
počet obyvatel	822 133	823 173	823 265	831 180	835 891	836 198	836 045
Změna počtu obyvatel		0,127	0,011	0,961	0,567	0,037	-0,018

– vyjádřen o v %							
Příjmy ÚK – v mld. Kč	3,37	3,6	3,94	4,23	3,72	3,83	3,84
Změna příjmů kraje – vyjádřen o v %		6,82	9,44	7,36	-12,06	2,96	0,26

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Počet obyvatel	828026	826 764	825 120	823 972	822 850	821 377
Změna počtu obyvatel – vyjádřeno v %	-0,959	-0,152	-0,199	-0,139	-0,136	-0,179
Příjmy ÚK – v mld. Kč	3,87	3,96	4,19	4,32	4,99	5,49
Vývoj příjmů kraje – vyjádřeno v %	0,78	2,33	5,81	3,10	15,51	10,02

(Zdroj: vlastní výpočet na základě dat z ČSÚ)

Z tabulky č. 3 vyčteme, že od roku 2011 ubývá v ÚK zhruba o 0,1 % obyvatel každý rok. Daňové příjmy kraje naopak stoupají průměrně o 5 % každý rok – nepočítaje rok 2009, kdy došlo k poklesu příjmu v důsledku ekonomické krize z roku 2008.

4.1.2.2 Počet MSP na obyvatele

K představě o podnikatelském prostředí v ÚK je nutné podívat se na vývoj MSP ve sledovaném období.

Tabulka č. 4 – Počet obyvatel a počet MSP v krajích ČR v roce 2014 a v roce 2019

kraj	počet obyvatel 2014	počet MSP 2014	počet obyvatel 2019	počet MSP v krají 2019
Praha	1259079	557088	1 324 277	631 517
Středočeský	1315299	319572	1 385 141	344 364
Jihomoravský	1172853	299984	1 191 989	320 521
Moravskoslezsk ý	1217676	249798	1 200 539	254 791
Ústecký	823972	173287	820 965	174 162
Jihočeský	637300	160676	644 083	165 250
Plzeňský	575123	142188	589 899	146 257
Zlínský	585261	138718	582 555	142 734
Olomoucký	635711	138258	632 015	143 376
Královehradecký	551590	134947	551 647	139 925
Pardubický	516372	116271	522 662	121 122
Liberecký	438851	115193	443 690	117 230

Vysočina	509895	108719	509 813	114 633
Karlovarský	299293	76565	294 664	74 154

(Zdroj: ČSÚ, Mezikrajové srovnání u vybraných ukazatelů)

Z tabulky č. 4 vidíme, že v počtu obyvatel se v roce 2014 ÚK umístil na 5. místě a v počtu MSP také na 5. místě. Toto pořadí zůstalo pro ÚK neměnné i v roce 2019.

Tabulka č. 5 – Procentuální vývoj počtu obyvatel a počtu MSP v krajích v roce 2014 a v roce 2019

kraj	počet obyvatel nárůst v %	počet MSP v %
PHA	5,18	13,36
SČK	5,31	7,76
JMK	1,63	6,85
MSK	-1,41	2
ULK	-0,36	0,5
JČK	1,06	2,85
PLK	2,57	2,86
ZLK	-0,46	2,9
OLK	-0,58	3,7
KHK	0,01	3,69
PAK	1,22	4,17
LIK	1,1	1,77
VYS	-0,02	5,44
KVK	-1,55	-3,15

(Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z tabulky č. 4)

V tabulce č. 5 vidíme, že zhruba v polovině krajů ČR docházelo k nárůstu obyvatel – nejvíce ve Středočeském kraji, kde došlo mezi lety 2014-2019 k nárůstu o 5,31 % a v Praze, kde došlo k nárůstu o 5,18 %. Naopak k největšímu poklesu počtu obyvatel ve

sledovaném období došlo na Karlovarsku – ubylo 1,55 % obyvatel, a v Moravskoslezském kraji – 1,41 %. Takřka ve všech krajích došlo i k nárůstu počtu MSP. Nejvíce v Praze, a to o 13,36 %, a opět ve Středočeském kraji – o 7,76 %. Pouze v jediném kraji došlo k úbytku MSP, v kraji Karlovarském došlo k 3,15% úbytku MSP. V Ústeckém kraji došlo sice k nárůstu MSP, ovšem z procentuálního hlediska se jedná o nárůst minimální – pouze o 0,5 % od roku 2014 do roku 2019.

Tabulka č. 6 – průměr a směrodatná odchylka změny počtu obyvatel a počtu MSP v krajích ČR za období 2014-2019

Průměr procentuálního vývoje počtu obyvatel v krajích	0,98
Směrodatná odchylka procentuálního vývoje počtu obyvatel v krajích	0,02
Průměr procentuálního vývoje počtu MSP v krajích	3,91
Směrodatná odchylka procentuálního vývoje počtu MSP v krajích	0,038

(Zdroj: vlastní zpracování)

Průměrně došlo v tomto období k nárůstu obyvatel v krajích o 0,98 %. ÚK se svým úbytkem obyvatel o 0,36 % je tedy pod republikovým průměrem. Co se týče průměrného nárůstu počtu MSP, průměrně v ČR došlo v období 2014-2019 k 3,91% nárůstu MSP. ÚK se svým mírným nárůstem 0,5 % se průměru nepřibližuje, lze tedy říci, že v ÚK došlo k podprůměrnému nárůstu.

Důležitým krokem k interpretaci těchto údajů je však přepočítání MSP na počet obyvatel. Ten vidíme v tabulce č. 7.

Tabulka č. 7 – Počet MSP na počet obyvatel v ÚK v roce 2014 a v roce 2019, jejich rozdíl a procentuální nárůst

kraj	počet MSP na počet obyvatel 2014	počet MSP na počet obyvatel 2019	Rozdíl v letech 2019 - 2014	Vývoj počtu MSP na počet obyvatel mezi lety 2014-2019, vyjádřeno v %
Praha	0,4425	0,4769	0,0344	7,77
Středočeský	0,2430	0,2486	0,0056	2,3
Jihomoravský	0,2558	0,2689	0,0131	5,12
Moravskoslezský	0,2051	0,2122	0,0071	3,46
Ústecký	0,2103	0,2121	0,0018	0,86
Jihočeský	0,2521	0,2566	0,0044	1,79
Plzeňský	0,2472	0,2479	0,0007	0,28
Zlínský	0,2370	0,2450	0,0080	3,38
Olomoucký	0,2175	0,2269	0,0094	4,32
Královehradecký	0,2447	0,2536	0,0090	3,64
Pardubický	0,2252	0,2317	0,0066	2,89
Liberecký	0,2625	0,2642	0,0017	0,65
Vysočina	0,2132	0,2249	0,0116	5,49
Karlovarský	0,2558	0,2517	-0,0041	-1,60

(Zdroj: vlastní výpočet na základě dat z ČSÚ)

Z tabulky č. 7 vidíme, že v roce 2014 se ÚK umístil na předposledním místě v počtu MSP na počet obyvatel – na jednoho obyvatele připadlo 0,2103 MSP. V tomto roce byla největší koncentrace MSP v Praze, kde na jednoho obyvatele připadlo 0,4425 MSP, a v pak

v kraji Libereckém, kde vyšlo 0,2625 MSP na jednoho obyvatele. Nejnižší koncentrace MSP byla v Moravskoslezském kraji – 0,2051.

V roce 2019 se situace ještě zhoršila a ÚK se v koncentraci MSP na obyvatele umístil přímo na posledním místě ze všech krajů ČR, byť počet MSP na počet obyvatel vzrostl o 0,86 %, tedy ve výsledku na jednoho obyvatele připadlo 0,2121 MSP. ÚK si tím vyměnil pozici s krajem Moravskoslezským, ve kterém došlo k nárůstu MSP na počet obyvatel o 3,46 % a tím došlo k nárůstu, na jednoho obyvatele tedy v roce 2019 vyšlo 0,2122 MSP. Moravskoslezský kraj sice kraj Ústecký nepřekonal o vysoké číslo, rozdíl je pouze 0,0001, ovšem porovnáme-li procentuální vývoj, uvidíme, že v tomto ukazateli kraj Moravskoslezský rozhodně překonal kraj Ústecký. V roce 2019 bylo opět nejvíce podniků na obyvatele v Praze – 0,4769, také zde došlo k největšímu procentuálnímu nárůstu – o 7,77. Na 2. pozici se umístil kraj Jihomoravský, kde se koncentrace MSP zvýšila na 0,2689 na obyvatele a nárůst byl o 5,12 %.

4.2 Administrativní prostředí

Jak je všeobecně známo, podnikatelé si nejčastěji stěžují na náročnou administrativu spojenou s podnikáním i mimo něj. Mnohdy se zmiňují až o šikaně podnikatele kvůli nadměrné oznamovací povinnosti. V České republice se samozřejmě provádí měření administrativní zátěže pravidelně, a to s ohledem na celé území. V rámci této diplomové práce by bylo nereálně ohodnotit administrativní zátěž na území Ústeckého kraje metodou SCM. Nejenom z důvodů dostupnosti dat, ale také z důvodu, že zákony a další regulace pro podnikatele platí plošně na celém území státu. Bylo by tedy nesmyslné se v tomto ohledu zaměřit pouze na jeden kraj a očekávat odlišnosti od celorepublikového průměru. Z toho důvodu byla zvolena spíše metoda dotazníkového šetření, ve kterém budou zjišťovány a následně sledovány případné rozdíly faktické mezi úřady veřejné a státní správy napříč okresy Ústeckého kraje. To vše z pohledu MSP. Dále bude uskutečněno měření pracovních podmínek a pracovního prostředí přímo na oněch oslovených úřadech, se kterými MSP nejčastěji přicházejí do kontaktu.

4.2.1 Dotazník - administrativní prostředí

Dotazník byl sestaven pro představitele MSP provozující alespoň částečně svou činnost na území Ústeckého kraje. Nebylo důležité sídlo, ale spíše častost kontaktu s úřady v ÚK. Dotazník obsahuje 13 otázek, jsou uzavřené, s výjimkou třech, které jsou polouzavřené s možností vložit vlastní komentář. Dotazník byl vytvořen v aplikaci JotForms, která umožňuje více variant, dotazník je tím přehlednější a jeho vyplňování o to rychlejší a snadnější. Poslán byl dotazník přes dva komunikační kanály – sociální síť Facebook a e-mail. Facebook poskytoval výhodu v možnosti oslovení širšího spektra potenciálních respondentů. Tato výhoda však byla vykoupena nevýhodou anonymity, tím pádem i menšího zájmu na vyplňování. Na druhou stranu cesta oslovování MSP e-mailem byla časově nepoměrně náročnější, přinesla ovšem výsledky. Přes Facebook bylo obdrženo 4 odpovědi, zatímco přes e-mail 24. Celkem tedy bylo získáno 28 odpovědí.

V úvodní části je respondentům představen dotazník a jeho cíle. Není vynechána zmínka, že odpovědi budou zpracovány pro statistické účely, a tudíž je celý dotazník anonymní. Dotazník je rozdělen na dvě pomyslné části - v první respondent uvede důležité informace o sobě a svém podnikání a dále zde jsou uzavřené a polouzavřené otázky zjišťující konkrétní zkušenosti s administrativním prostředím v Ústeckém kraji. Reakce respondentů budou zpracovány hromadně tak, jak k sobě patří a dávají smysl.

1. otázka – „Kolik zaměstnáváte lidí?“

V této otázce jsou respondenti rozděleni podle velikosti jejich podniku. Tato otázka je důležitá pro představu, jak velké podniky mají s čím přímo větší, či menší problém.

2. otázka – „Podnikal/a jste již před rokem 2014?“

Tato otázka umožňuje rozdělit respondenty na časové ose, což je důležité ke srovnání situace před rokem 2014 a po něm.

3. otázka – „V jakém odvětví podnikáte?“

V nabídce jsou základní odvětví, se kterými se na Ústecku nejčastěji lze setkat, tedy stavebnictví a řemesla, cestovní ruch a pohostinství, poradenské služby, osobní služby. Respondenti měli samozřejmě možnost zvolit i jinou odpověď, pokud se lišila od nabídky.

Tabulka č. 8 – Rozdělení respondentů dotazníku, otázky 1 – 3 (velikost podniku, začátek podnikání, odvětví)

počet zaměstnanců	odvětví	Začátek podnikání do 2014	Začátek podnikání od 2014
0 zaměstnanců	poradenské služby	1	3
	stavebnictví a řemeslnictví	3	1
	osobní služby	2	0
1-10 zaměstnanců	stavebnictví a řemeslnictví	7	2

	poradenské služby	1	1
	cestovní ruch a pohostinství	1	1
11-50 zaměstnanců	stavebnictví a řemeslnictví	1	0
	jiné	2	0
51-250 zaměstnanců	jiné	2	0
	celkem	20	8

(Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z dotazníkového šetření)

Z tabulky č. 8 vidíme, že 10 respondentů nemá žádné zaměstnance, jedná se tedy o mikropodniky. 4 podniky jsou z oblasti poradenství a z nich 1 podnik začal před rokem 2014, zbývající 3 až později. 4 mikropodniky jsou z odvětví stavebnictví a řemesla, kde je poměr obrácený – 3 podniky začaly již před rokem 2014, pouze 1 začal po tomto roce. 2 respondenti jsou z odvětví osobních služeb a oba podnikali již před rokem 2014.

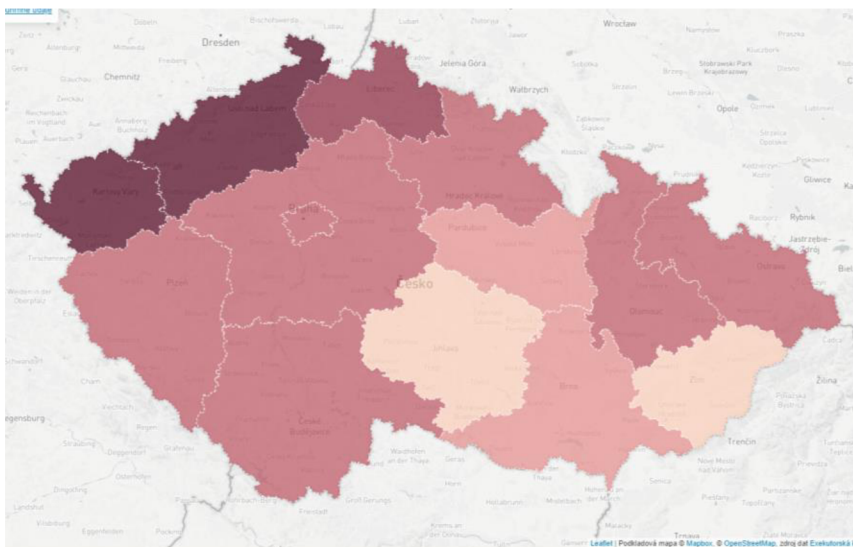
13 respondentů zaměstnává 1 – 10 lidí, jedná se tedy o malé podniky. 9 z nich je z odvětví stavebnictví a řemesla, kde 7 podniků začalo před rokem 2014 a 2 až po něm. 2 respondenti jsou z oblasti poradenství, kde je poměr vyrovnaný – 1 podnik začal před rokem 2014, 1 až po tomto roce. Stejný výsledek je i z odvětví cestovního ruchu a pohostinství – 2 respondenti, kde 1 začal před rokem 2014, 1 až později.

Z kategorie podniků zaměstnávající 11-50 lidí přišlo odpovědí méně – pouze 3, kde 1 firma je z odvětví stavebnictví a začala svou činnost ještě před rokem 2014 a 2 respondenti uvedli odvětví „jiné“, taktéž se začátkem činnosti před rokem 2014.

Z poslední kategorie podle velikosti, tedy MSP zaměstnávající 51-250 lidí, přišly 2 odpovědi. V obou případech uvedli respondenti odvětví „jiné“, opět bez bližší specifikace, a také začali podnikat před rokem 2014.

Z těchto výsledků lze vypožorovat pár věcí. Vidíme, že většina respondentů začala podnikat před rokem 2014. To odpovídá situaci, kdy se počet podniků po roce 2014 sice zvýšil, ovšem v porovnání s ostatními kraji nijak nadprůměrně. Pouze v jednom odvětví je trend opačný, a to v **mikropodnicích v odvětví poradenství**. Důvodem může být zvyšující se zájem o protidluhové poradenství v kraji kvůli stále vysokému počtu exekucí. Jak je vidět na obrázcích č. 5 a 6, Ústecký spolu s Karlovarským krajem eviduje prakticky nejvíce exekucí v ČR.

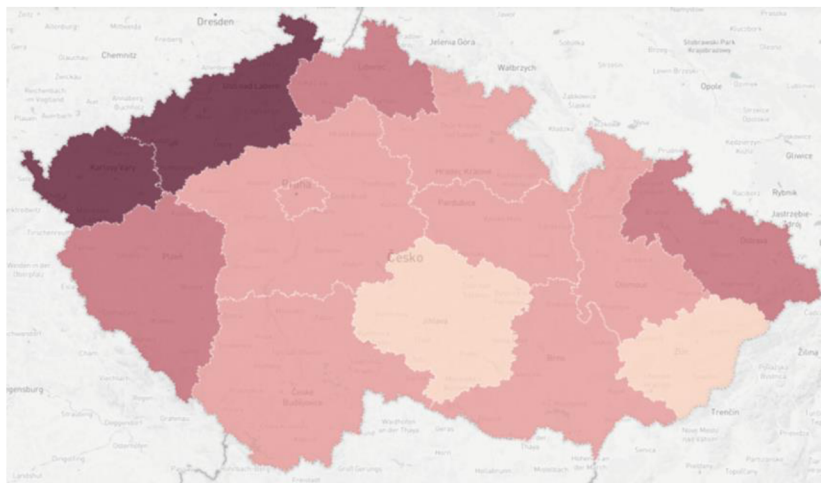
Obrázek č. 5 – Mapa exekucí za rok 2016, mezikrajové srovnání

(Zdroj: Mapa exekucí, *Mapa za rok 2016*)

Za rok 2016 bylo v ÚK více než 14 % osob evidováno v exekuci. Z obrázku č. 6 vidíme, že se situace nezměnila ani v roce 2019. Na rozdíl od jiných krajů, kde se podařilo počet exekucí zásadně snížit, případně nezvýšit z již tak nízkých hodnot, zůstala zadluženost občanů ÚK stále na maximu.

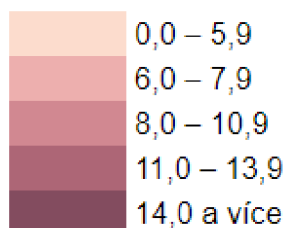
Obrázek č. 6 – Mapa exekucí za rok 2019, mezikrajové srovnání

(Zdroj: Mapa exekucí, *Mapa za rok 2019*)

Obrázek č. 7 – Legenda k mapám exekucí: Podíl osob v exekuci (%)

Podíl osob v exekuci (%)

(Zdroj: Mapa exekucí, *Mapa*)

Dalším nejčastějším typem poradenství je daňové, ale podle interní komunikace s Komorou daňových poradců³ nedošlo k nárůstu daňových poradců od roku 2014 v Ústeckém kraji.

Tabulka č. 9 – Počet daňových poradců v krajích ČR v roce 2021 (týdenní aktualizace)

³ Podle zákona č. 523/1992 Sb., o daňovém poradenství a Komoře daňových poradců, je členství v KDP pro daňové poradce povinné.

kraj	počet daňových poradců - FO, PO
Praha	2225
Jihomoravský	877
Středočeský	722
Moravskoslezský	478
Zlínský	322
Jihočeský	294
Plzeňský	292
Olomoucký	248
Královehradecký	246
Ústecký	237
Liberecký	234
Vysočina	165
Pardubický	164
Karlovarský	88

(Zdroj: KDP, *Seznam daňových poradců*)

V tabulce č. 9 vidíme, že co do počtu daňových poradců je Ústecký kraj na 11. místě, což v celorepublikovém srovnání a vzhledem k počtu obyvatel není příliš příznivá pozice.

4. otázka – „Se kterými úřady v rámci podnikání máte nejvíce pozitivních zkušeností? (lze zvolit nula až maximálně tři možnosti)“

5. otázka - „Se kterými úřady v rámci podnikání máte nejvíce negativních zkušeností? (lze zvolit 0 až maximálně tři možnosti)“

a) stavební úřad

e) pojišťovna

b) finanční

f) katastrální

c) pracovní

g) statistický

d) okresní správa

h) živnostenský

V otázkách č. 4 a 5 bylo cílem zjistit počet pozitivních a negativních zkušeností s úřady podle jejich zaměření. Cíleně bylo respondentům umožněno odpověď vynechat – to

pro případ, že by respondent neměl tolik zkušeností a jeho hodnocení by tím pádem zkreslilo výsledky. Zároveň ale byli respondenti limitováni maximálním počtem tří hodnocení. Tento krok byl zvolen z důvodu, aby respondenti bezmyšlenkovitě nezaškrtnli všechny úřady, ale opravdu vybrali pouze ty, s kterými mají nejčastěji pozitivní/negativní zkušenosti. V případě těchto dvou otázek byly možnosti zcela uzavřeny a respondenti nemohli přidat jiné typy úřadů, byť by s nimi případně komunikovali častěji.

V příloze A vidíme výsledky, které lze interpretovat následovně. V rámci pozitivních zkušeností bylo obdrženo pouhých 8 odpovědí. 2 hlasy získal živnostenský úřad – oba hlasy byly od poradenských firem, 1 hlas získal úřad statistický – od podniku střední velikosti, a 5 hlasů, tedy nejvíce, získal úřad práce – 1 hlas od firmy z odvětví poradenství, 3 hlasy od firem z odvětví stavebnictví a řemesla, a 1 od firmy z odvětví cestovního ruchu a pohostinství. Ve všech pěti případech se jednalo o podniky zaměstnávající 1-10 lidí. Ostatní úřady nebyly nijak pozitivně hodnoceny.

Negativních hodnocení bylo nepoměrně více – celkem 63. Nejvíce negativních hlasů, 13, získaly úřad finanční a sociální správa. 12 negativních hlasů získal úřad práce, což je svým způsobem paradox, protože ÚP získal nejvíce pozitivních hodnocení v předcházející otázce. 10 negativních hodnocení získal úřad stavební, 8 zdravotní pojišťovny, 6 úřad živnostenský a 1 úřad katastrální. Úřad statistický nebyl negativně vůbec hodnocen.

Nejvíce negativních hodnocení, celkem 23, udělovaly firmy z odvětví stavebnictví a řemesel o velikosti podniku 1-10 zaměstnanců. Poté je propadlina až do počtu hodnocení 10, a to od mikropodniků z odvětví poradenství. 9 hlasů bylo obdrženo od mikropodniků z odvětví stavebnictví a řemesla, 5 poradenství zaměstnávající 1-10 lidí, 5 od firem z cestovního ruchu a pohostinství, 4 od firem zaměstnávající 11-50 lidí z jiného odvětví, 3 od firem ze stavebnictví taktéž zaměstnávající 11-50 lidí, 2 od mikropodniků z odvětví osobních služeb a 2 od středních podniků.

Z těchto výsledků lze vypozařovat, že podniky mají rozhodně více záporných zkušeností než těch ryze příjemných, zejména s úřady finančním, sociálním a pracovním. Z toho nejčastěji mají problémy malé podniky, které již mají zaměstnance – lze tedy předpokládat, že situace se zaměstnanci je pro tyto podnikatele náročnější, o to více bráno

s variantou, že při takovém nízkém počtu zaměstnanců pravděpodobně majitel firmy komunikuje s úřady sám. Na rozdíl od středních firem, kde je nejspíše pozice často komunikující s úřady obsazena člověkem, který se v této oblasti vyzná lépe, a tedy nepociťuje takové komplikace.

Také je zajímavým ukazatelem, že nejčastěji uvedli negativní hodnocení firmy z odvětví stavebnictví – lze je možno usuzovat, že technicky zaměřeni podnikatelé se v oblasti byrokracie vyznají hůře než z ostatních odvětví v rámci dotazníkového šetření.

6. otázka – „Komunikujete s úřady veřejné a státní správy napříč okresy Ústeckého kraje?“

7. otázka – „Pociťujete rozdíly v jednání těchto úřadů napříč okresy?“

V příloze B vidíme, že 22 respondentů uvedlo, že komunikují s úřady napříč okresy ÚK. V této části dotazníku bude pracováno pouze s tímto výběrem. Napříč okresy nekomunikují akorát podniky z oblasti osobních služeb a cestovního ruchu, pohostinství. Tento výsledek není nijak nelogický, neboť v rámci poradenských služeb i stavebnictví je často nutné pracovat s klienty z různých měst, zatímco v osobních službách, například kadeřnice málokdy cestuje napříč krajem. Stejný případ je i v pohostinství.

Z těchto 22 respondentů 19 pociťuje rozdíly v jednání mezi těmito úřady, zatímco pouze 3 respondenti uvedli, že tyto rozdíly nepociťují. Tento údaj je zajímavý, protože se opět jedná o veliký nepoměr. Dovysvětlení poskytnou odpovědi zaměřené na zkušenosti v konkrétních okresech ÚK.

8. otázka – „Ve kterém okrese máte nejvíce pozitivních zkušeností s úřady?“

V osmé otázce byli respondenti tázáni na nejvíce pozitivních zkušeností s úřady v rámci okresů ÚK. Opět byly hodnoceno pouze 22 odpovědí, neboť 6 respondentů se k otázce nemohlo vyjádřit pro nedostatek zkušeností. Rozdělení je vidět v příloze C.

Naprosto jednoznačně nejvíce, tedy 10 pozitivních zkušeností sklídily úřady z okresu Litoměřice. Naproti tomu ani jeden hlas nezískaly okresy Děčín, Chomutov a Ústí nad Labem. 7 hlasů získal okres Teplice, 4 Lounsko a 1 hlas okres Most.

Podíváme-li se na charakteristiku okresů, jejich umístění na mapě a historický kontext, lze se domnívat, že je tento výsledek ovlivněn faktem, že právě Litoměřicko bylo

zasazeno strukturálními katastrofami během 20. století nejméně. Naopak Ústecko, Chomutovsko, Děčínsko a Mostecko byly a stále jsou ve všech směrech nejvíce postiženými okresy z kraje. Teplicko je někde v polovině – co do počtu spokojenosti, tak do míry postižení.

9. otázka – „Ve kterém okresu máte nejvíce negativních zkušeností s úřady?“

Devátá otázka prakticky navazuje na předchozí otázku, pouze s rozdílem, že tentokrát měli respondenti vybírat okres s nejvíce negativními zkušenostmi. Opět bylo hodnoceno pouze 22 odpovědí.

V tomto žebříčku se rozhodně nejhůře umístil okres Ústí nad Labem s 11 hlasy. O velký rozdíl, se 4 hlasy se umístil okres Most, dále 4 hlasy Chomutov a po jednom hlasu Teplice a Děčín. Litoměřice a Louny nezískaly ani jeden negativní bod. V jádru tyto odpovědi souhlasí s odpověďmi v osmé otázce – nejvíce postižené okresy získaly také nejvíce záporných bodů.

10. otázka – „Jaké jsou nejčastější důvody vedoucí ke spokojenosti s jednáním s úřady v Ústeckém kraji?“

- a) ochota poradit nad rámec povinnosti
- b) příjemné jednání
- c) znalost aktuálních norem a zákonů
- d) srozumitelné vyjadřování
- e) snižování oznamovací povinnosti
- f) jiné - uveďte
- g) nemám žádné pozitivní zkušenosti

V této otázce bylo zjišťováno, které důvody vedou ke spokojenosti s úřady v ÚK. V tomto případě měli respondenti neomezenou možnost volby. Předpokládalo se, že po absolvování předchozích otázek respondenti již nebudou inklinovat k možnosti zaškrtnout bezmyšlenkovitě všechny odpovědi. Navíc by možnost pouze jednoho hlasu závažně limitovala respondenty. Tentokrát mohli respondenti svou odpověď doplnit i vlastním komentářem – k čemuž se neodhodlal žádný z respondentů, a také mohli uvést zápornou odpověď, tedy že žádnou pozitivní zkušenost nemají. V potaz byly brány odpovědi všech

respondentů, neboť tentokrát nebyla komunikace napříč okresy nutná. Obdrženo bylo pouze 28 odpovědí. Vzhledem k neomezeným možnostem volby to není příliš příjemný výsledek. Navíc 20 odpovědí bylo zvoleno u možnosti „nemám žádné pozitivní zkušenosti“. Tento fakt není příliš lichotivý, ale odpovídá předchozím výsledkům. 4 odpovědi byly zvoleny u možnosti „ochota poradit nad rámec povinností“. 3 body byly u možnosti „znalost aktuálních norem a zákonů“ a pouze 1 bod byl u možnosti „příjemné jednání“. Možnosti „srozumitelné vyjadřování“ a „snižování oznamovací povinnosti“ nevybral ani jeden respondent.

Vezmeme-li v potaz předchozí výsledky, tedy můžeme předpokládat, že tato kladná hodnocení se týkají především okresů Litoměřice, Teplice a Louny. A i v těchto případech by muselo dojít k poměrnému přerozdělení, například 5 bodů pro Litoměřice, 3 pro Teplice a 2 pro Lounsko. Jen málo lze předpokládat, že byly kladně hodnoceny úřady v okresech, jež nebyly vybrány v otázce č. 8.

Jak je vidět, podle respondentů se v žádném ze sedmi okresů úředníci nesnaží přespříliš snižovat nadbytečnou oznamovací povinnost a dbát na srozumitelné vyjadřování. Nicméně v rámci možností byla oceněna znalost aktuálních norem a zákonů a možná v návaznosti na to i ochota poradit nad rámec povinností. Příjemné jednání sice bylo zmíněno, ovšem pouze jedním hlasem, což není zjevně charakteristickým rysem úředníků v ÚK.

11. otázka – „Jaké jsou nejčastější důvody vedoucí k nespokojenosti s jednáním s úřady v Ústeckém kraji?“

- a) *arogantní chování*
- b) *neznalost aktuálních norem a zákonů*
- c) *nadměrná oznamovací povinnost*
- d) *neochota pomoci a poradit*
- e) *nadužívání úřednického jazyka*
- f) *jiné - uveďte*
- g) *nemám žádné negativní zkušenosti*

Bohužel i v tomto případě negativní hodnocení zcela převládá nad tím pozitivním. Opět měli respondenti neomezené možnosti volby a také mohli své odpovědi doplnit

vlastním komentářem, či zvolit možnost, že nemají žádné negativní zkušenosti. Z 64 reakcí však ani jeden respondent neuvedl vlastní komentář a ani jeden neuvedl absenci negativních zkušeností. Naopak 16 odpovědí bylo u nepříjemného jednání i nadužívání úřednického jazyka, 14 odpovědí u nadměrné oznamovací povinnosti, 13 u neochoty poradit nad rámec povinností a pouze 5 u neznalosti aktuálních norem a zákonů. Jak je vidět i z předchozích odpovědí, neznalost aktuálních norem a zákonů není největší překážkou v komunikaci s úřady v ÚK. Naopak nadužívání úřednického jazyka a nadměrná oznamovací povinnosti jsou stále největším problémem z pohledu respondentů. Ani příjemné jednání a ochota poradit nad rámec pracovních povinností nejsou z pohledu respondentů typickými rysy v administrativním prostředí ÚK.

12. otázka – „Zaškrtněte odpověď, která se nejvíce blíží Vašemu názoru.“

- a) *administrativní prostředí je špatně nastaveno centrálně a nedochází k jeho zkvalitnění na úrovni krajů a okresů*
- b) *administrativní prostředí je centrálně nastaveno dobře, ale rozdíly v kvalitě vznikají až na konkrétních pracovištích ve všech krajích a okresech*
- c) *administrativní prostředí je centrálně nastaveno špatně, ale na úrovni krajů a okresů dochází ke zkvalitnění služeb a celého administrativního prostředí*
- d) *administrativní prostředí je centrálně nastaveno dobře a se stejnou kvalitou je dodržováno i napříč všemi kraji a okresy*

V této otázce měli respondenti na výběr ze 4 variant ohodnocení administrativního prostředí a jeho nastavení. Cílem bylo zjistit, zda jsou respondenti přesvědčeni, že zdrojem komplikací je stát, nebo se komplikuje komunikace až na úrovni krajů a nižších lokálních úřadů.

21 respondentů si myslí, že administrativní prostředí je nekvalitně nastaveno centrálně a na úrovni krajů nedochází k jeho zkvalitnění. 7 respondentů zvolilo tvrzení, že administrativní podmínky jsou nastaveny správně centrálně, ale ke zhoršení dochází na krajské a nižší úrovni. Ani jeden z respondentů nezvolil možnost, které by obsahovaly pozitivní přínos v administrativním prostředí na úrovni krajů. Vzhledem k faktu, že zákony a pravidla jsou téměř ve všech případech nastavena centrálně, musí být problém na krajské

úrovni spíše v oblasti komunikace jako takové. Podíváme-li se na výsledky výše uvedené, opět vychází najevo nespokojenost respondentů s kvalitou osobních služeb úřadů v ÚK.

13. otázka – „Pocit’ujete změny v administrativním prostředí od roku 2014 v Ústeckém kraji?“

Poslední otázky se mohli zúčastnit pouze respondenti podnikající již před rokem 2014. Těch bylo celkem 20 a pouze dva z nich zvolili možnost, že od roku 2014 pocit’ují změnu v administrativním prostředí. Tato odpověď nám ukazuje nepříjemnou věc, že centrálně vedené snahy o snížení administrativní zátěže ve skutečnosti na samotné vnímání kvality administrativního prostředí nemají vliv – s největší pravděpodobností právě kvůli zakalenému způsobu komunikace na úrovni samotných úřadů v ÚK.

4.2.2 Průzkum pracovních podmínek úřadů státní a veřejné správy

Na základě výsledků z dotazníkového šetření vychází najevo, že ze strany MSP je největší nespokojenost s úřady státní a veřejné správy v oblasti osobních kontaktů. Tyto jsou velice těžko měřitelné, přesto byl proveden krátký průzkum pracovních podmínek v úřadech ÚK. Cílem bylo pokusit se vysledovat vazbu mezi pracovními podmínkami, dosaženým vzděláním a fluktuací na úřadech, a tím i zhodnotit případný dopad na kvalitu jejich služeb v návaznosti na dotazník vyhodnocen v předchozí kapitole.

Byly osloveny tyto úřady: živnostenský úřad, stavební, katastrální, úřad práce, sociální správa, zdravotní pojišťovny – ministerstva vnitra a všeobecná, finanční a statistický. Tyto úřady byly zvoleny pro jejich více či méně častý kontakt s MSP. Podmínkou také bylo, aby oslovené instituce měly alespoň jednu pobočku v každém okrese ÚK. Původně bylo osloveno pouze 9 úřadů v okresech podle jejich hlavního sídla. Ovšem některé úřady mají více poboček v okrese, kterým byly otázka z hlavního úřadu zjevně přeposlány, a nakonec tedy bylo získáno více odpovědí. Všechny odpovědi byly započítány. Z toho důvodu může působit matoucím dojmem, že bylo osloveno 9 úřadů, ale v některých okresech zůstalo 9 úřadů bez reakce – odpovědi přišli od jiných, neoslovených poboček.

Celkem bylo získáno 35 reakcí – 28 kladných a 7 se zamítavým přístupem.

Tabulka č. 10 – Rozdělení úřadů ÚK podle typu reakce na získání dat o pracovním prostředí

okres	počet kladných reakcí	počet odmítavých reakcí	Bez reakce
Ústí nad Labem	4	5	3
Teplice	6	0	6
Děčín	2	1	9
Chomutov	1	1	9
Litoměřice	5	0	7
Louny	5	0	7
Most	5	0	7

(Zdroj: vlastní zpracování podle odpovědí oslovených úřadů v Ústeckém kraji)

Jak vidíme v tabulce č. 10, nejméně odpovědi přišlo z Chomutova a z Děčína. Nejvíce odmítavých reakcí přišlo z Ústí nad Labem a nejvíce kladných odpovědí přišlo z Teplic.

Odmítavé odpovědi a ty bez reakce by bylo možné považovat za projevy určité nezdvořilosti. Samozřejmě v případě „bez reakce“ mohli být potenciální odpovídající příliš zahlceni jinými povinnostmi, e-mailu si mohli nevšimnout apod. Projevem nechoty jsou rozhodně považovány zamítavé odpovědi. V tomto případě si odpovídající dal tu práci odepsat, čas tedy našel, ovšem odpověděl v tom smyslu, že informace neposkytne. Navážeme-li na výsledky dotazníku, z kterých vyšlo najevo, že MSP jsou nejvíce nespokojeni s úřady v Ústí nad Labem, dále pak v Mostu a v Chomutově. Dále víme, že MSP jsou nejčastěji nespokojeni s chováním na úřadech jako takovým než s kvalitou profesionálních služeb. Řekneme-li tedy, že odmítavé odpovědi a ty bez reakce jsou projevem nezdvořilého chování, naopak kladné odpovědi jsou projevem ochoty nad rámec pracovních povinností, lze z výsledků v tabulce č. 7 vyvodit názor, že nejvíce neochotné jednání bylo v okrese Ústí nad Labem, dále pak v Chomutově a v Děčíně. Zhruba uprostřed

pomyslné škály jsou Teplice a neochotněji, případně nejméně neochotně, se projeví úřady z Litoměřicka, Lounska a Mostecka. Až tedy na okres Most výsledky z tohoto šetření odpovídají výsledkům získaným z dotazníku pro MSP.

Počet zaměstnanců na úřadech v okresech Ústeckého kraje a jejich nejvyšší dosažené vzdělání

Jedním ze sledovaných údajů byl počet zaměstnanců na konkrétních úřadech v okresech Ústeckého kraje, a pak jejich nejvyšší dosažené vzdělání. Tento údaj byl záměrně sledován s domněnkou, že dosažené vzdělání může mít vliv na chování úředníků a kvalitu jejich profesionálních služeb.

V tabulce č. 11 vidíme rozepsané výsledky, které lze interpretovat následovně: nejvíce zaměstnanců bylo na úřadech v okrese Most (73) a z nich má 41 VŠ vzdělání, 30 SŠ a 2 zaměstnanci nižší než SŠ. Na druhém místě v počtu zaměstnanců byl okres Litoměřice, kde bylo zaměstnanců 40 a 23 s VŠ, 17 se SŠ vzděláním. V okrese Teplice bylo 30 zaměstnanců, kde 17 má VŠ, 12 SŠ a 1 nižší než SŠ vzdělání. Z Ústí nad Labem přišly informace o 27 zaměstnancích, kde 8 z nich má VŠ, 18 SŠ a 1 nižší než SŠ vzdělání. Podobně jsou na tom v okrese Louny, odkud přišly informace o 25 zaměstnancích – 9 s VŠ, 16 se SŠ vzděláním. Z Chomutovska přišly údaje o 8 zaměstnancích, kde je počet vyrovnaný – 4 s VŠ, 4 se SŠ. Na posledním místě v počtu zaměstnanců byl okres Děčín, kde však pouze 2 zaměstnanci mají SŠ vzdělání, 5 jich má vzdělání VŠ.

Tabulka č. 11 – rozdělení odpovědí z okresů ÚK podle počtu zaměstnanců a jejich nejvyššího dosaženého vzdělání

okresy	Celkový počet zaměstnanců	počet zaměstnanců se SŠ vzděláním	Počet zaměstnanců s VŠ vzděláním	Počet zaměstnanců s nižším než SŠ vzděláním
celkem	210	99	107	4
Most	73	30	41	2
Litoměřice	40	17	23	0
Teplice	30	12	17	1
Ústí nad Labem	27	18	8	1
Louny	25	16	9	0
Chomutov	8	4	4	0
Děčín	7	2	5	0

(Zdroj: vlastní zpracování na základě poskytnutých odpovědí oslovených úřadů)

V první řadě nelze úplně přesně interpretovat výsledky z okresů Chomutov a Děčín vzhledem k jejich nízké míře odpovědí. Jen velice těžko by šlo vztáhnout situaci z jednoho úřadu na většinu dalších v okrese. Dalším zajímavým výsledkem jsou okresy Ústí nad Labem a Louny, kde počet středoškolsky vzdělaných zaměstnanců převyšuje počet zaměstnanců s VŠ vzděláním. Pro větší přehlednost se podíváme na výsledky vyjádřeny v procentech – viz tabulka č. 12.

Tabulka č. 12 - rozdělení odpovědí z okresů ÚK podle počtu zaměstnanců a jejich nejvyššího dosaženého vzdělání, vyjádřeno v procentech

okresy	počet zaměstnanců se SŠ vzděláním (v %)	Počet zaměstnanců s VŠ vzděláním (v %)	Počet zaměstnanců s nižším než SŠ vzděláním (v %)
Ústí nad Labem	66,67 %	29,63 %	3,70 %
Teplice	40,00 %	56,67 %	3,33 %
Děčín	28,57 %	71,43 %	0,00 %
Most	41,10 %	56,16 %	2,74 %
Chomutov	50,00 %	50,00 %	0,00 %
Louny	64,00 %	36,00 %	0,00 %
Litoměřice	42,50 %	57,50 %	0,00 %
celkem	47,14 %	50,95 %	1,90 %

(Zdroj: vlastní zpracování na základě poskytnutých odpovědí oslovených úřadů)

Z tabulky č. 12 vidíme, že celkem vzato je poměr SŠ a VŠ vzdělaných úředníků vyrovnaný. Vyřadíme-li z tabulky Děčín a Chomutov pro nízký počet odpovědí, má na celkový počet zaměstnanců nejvyšší počet VŠ vzdělaných okres Litoměřice. Toto umístění by i odpovídalo předešlým výsledkům, kde se Litoměřice umístily jako okres s největší oblibou MSP. V těsném závěsu jsou však okresy Teplice a Most. Tyto dva okresy, zejména Most, dopadly podle MSP respondentů coby víceméně neoblíbené okresy v rámci komunikace s úřady. Naopak vyšší počet SŠ vzdělaných zaměstnanců je v okresech Louny a Ústí nad Labem. Ústí nad Labem dopadlo podle výsledků z MSP dotazníku nejhůře, avšak Louny byly poměrně oblíbené, tudíž ani zde příliš nesedí domněnka, že by vzdělání příliš ovlivňovalo chování a profesionalitu zaměstnanců.

Délka pracovního poměru zaměstnanců

Dalším sledovaným údajem byla délka pracovního poměru zaměstnanců oněch úřadů. Cílem bylo získat takové údaje, které by potvrdily, nebo vyvrátily myšlenku, že fluktuace na pracovních pozicích ovlivňuje chování a kvalitu služeb těchto úřadů. Z tabulky č. 10 vidíme její přehled.

Tabulka č. 13 - délka pracovního poměru zaměstnanců úřadů v okresech ÚK

okresy	Počet zaměstnanců s pracovním poměrem trvajícím méně než 2 roky	Počet zaměstnanců s pracovním poměrem trvajícím 2-5 let	Počet zaměstnanců s pracovním poměrem trvajícím 5-10 let	Počet zaměstnanců s pracovním poměrem trvajícím více než 10 let
Ústí nad Labem	0	3	2	22
Teplice	2	2	6	20
Děčín	1	0	1	5
Most	1	13	19	42
Chomutov	0	3	2	3
Louny	5	1	5	14
Litoměřice	8	4	3	25
celkem	17	26	38	131

(Zdroj: vlastní zpracování na základě poskytnutých odpovědí oslovených úřadů)

Z tabulky č. 13 je očividné, že fluktuace na úřadech, které poskytly údaje o svých zaměstnancích, je vskutku minimální. Naprostá většina zaměstnanců je v pracovním poměru trvajícím nad 10 let. Co z těchto dat lze však dále vyčíst je názor opačný, že tedy ani délka pracovního poměru nemá příliš kladný vliv právě na chování úředníků. Konkrétně v okrese Ústí nad Labem, který dopadl ve všech hodnoceních MSP prakticky nejhůře, je naprostá většina úředníků v dlouhotrvajícím pracovním poměru. Velice podobný výsledek je v okrese Litoměřice, který je MSP vnímán naopak coby „oblíbenější“.

Pracovní podmínky zaměstnanců

Posledním sledovaným ukazatelem byly samotné pracovní podmínky na výše uvedených úřadech. Byly sledovány benefity, odměny, pružná pracovní doba, také možnosti využít tzv. sick-days nebo home-office⁴, a dále podpora dalšího vzdělávání v rámci profese i mimo ni.

V případě pracovních podmínek není třeba vypracovávat tabulku a sledované ukazatele více rozebírat, neboť jsou prakticky identické ve všech okresech. Home-office je umožněn zřídka, spíše potýká-li se zaměstnanec s rizikem dlouhodobější absence. Naopak více jak 70 % úřadů pracuje s pružnou pracovní dobou. Snad až na jedinou výjimku umožňují všechny úřady využívat sick-days, v rozmezí 3 až 6 dnů.

Benefity jsou v podobě různých poukázek a příspěvků poskytovány po absolvování zkušební doby a odměny jsou udělovány vždy podle způsobu hospodaření úřadu, případně obce. V žádném z těchto případů nebyl uveden tlak na výkon. Vzhledem k výše uvedenému údaji o převážně nízké fluktuaci na těchto pracovních pozicích se lze domnívat, že nabízené benefity a odměny jsou zaměstnanci shledány coby dostačující – v opačném případě by se zvýšila fluktuace, neboť zaměstnanci by se snažili dostat na jinou pracovní pozici, která by pro ně byla výhodnější.

Zajímavá je zde otázka dalšího vzdělávání. Další vzdělávání je umožněno všem zaměstnancům, ale ve všech případech bylo vyjádřeno pouze v rámci úzké vazby na pracovní povinnosti, tedy doplnit si aktuální informace ideálně formou zaměstnavatelem poskytovaného školení. Co se týče dalšího vzdělávání nad rámec zkoušek stanovených zákonem, zde se úřady vyjadřovaly minimálně. Z absence takovýchto odpovědí je možné usuzovat, že další vzdělávání si zajišťuje zaměstnanec na vlastní pěst a podpora od zaměstnavatele není příliš vysoká. Minimálně není pocíťován žádný vyšší tlak na další vzdělání, snad až na motivaci zvýšit si tabulkový plat.

⁴ Možnost home-office nabízena v běžném provozu, tedy mimo opatření spojená s pandemií covid-19.

Z výše uvedených výsledků vychází, že fluktuace, ani benefity a další odměny nemají přímý vliv na kvalitu úřadů a spokojenost MSP s nimi. Z výsledků ohledně vzdělání to však působí, že v tomto případě vazba může existovat, neboť nejméně oblíbený okres zaměstnává také nejméně VŠ vzdělaných, a naopak nejvíce oblíbený okres zaměstnává nejvíce VŠ vzdělaných. Ověříme-li si tato data výpočtem korelace, zjistíme však, že neexistuje lineární vazba mezi vzděláním a oblíbeností úřadu.

Tabulka č. 14 – hodnoty počtu VŠ vzdělaných zaměstnanců a počtu bodů získaných od MSP z pohledu pozitivních zkušeností s úřady podle okresů

	Ústí nad Labem	Most	Děčín	Chomuto v	Teplice	Litoměřic e	Louny
Počet VŠ vzdělaný ch zaměstna nců – vyjádřen o na 100 zaměstna nců	29,63	56,16	71,43	50	56,67	57,5	36
Počet bodů podle největší oblíbenos ti MSP	0	1	0	0	7	10	4

(Zdroj: autor práce na základě dat získaných z dotazníkových šetření)

Pro výpočet korelace mezi počtem VŠ vzdělaných zaměstnanců a oblíbeností těchto úřadů mezi MSP bude potřeba vypočítat průměry a směrodatné odchylky – viz tabulka č. 15.

Tabulka č. 15 – průměry počtu VŠ vzdělaných a jejich směrodatné odchylky

\bar{x} (počet VŠ vzdělaných)	51,06
s_x (směrodatná odchylka hodnot x)	13,10
\bar{y} (počet hodnocení oblíbenosti podle MSP)	3,14
s_y (směrodatná odchylka hodnot y)	3,72

(Zdroj: autor práce na základě hodnot získaných z dotazníkových šetření)

Rovnice č. 1 – korelace mezi VŠ vzděláním zaměstnanců veřejné a státní správy v ÚK a mírou pozitivních zkušeností u MSP

$$r = \frac{\frac{1}{n} \sum_{j=1}^7 x_j \cdot y_j - \bar{x} \cdot \bar{y}}{s_x \cdot s_y}$$

$$= \frac{\frac{1}{7} \cdot 1144,85 - 160,33}{48,73}$$

$$= 0,07$$

(Zdroj: autor práce)

Jak vidíme, z výpočtu korelace vyšla hodnota 0,07, což je velice blízko nule, a tudíž prakticky neexistuje lineární vazba mezi vysokoškolským vzděláním a oblíbeností úřadů u MSP.

Z druhé strany si můžeme tento výsledek zkontrolovat výpočtem korelace mezi zaměstnanci se SŠ vzděláním a mírou neoblíbenosti u MSP.

Tabulka č. 16 - hodnoty počtu SŠ vzdělaných zaměstnanců a počtu bodů získaných od MSP z pohledu negativních zkušeností s úřady podle okresů

	Ústí nad Labem	Most	Děčín	Chomutov	Teplice	Litoměřice	Louny
Počet SŠ vzdělaných zaměstnanců – vyjádřeno	66,67	41,1	28,57	50	40	42,5	64

na 100 zaměstnan ců							
Počet bodů podle nejmenší oblíbenost i MSP	11	5	1	4	1	0	0

(Zdroj: autor práce podle dat získaných z dotazníkových šetření)

Samozřejmě i k tomuto výpočtu budou potřeba průměry a směrodatné odchylky výše uvedených hodnot.

Tabulka č. 17 - průměry počtu SŠ vzdělaných a jejich směrodatné odchylky

\bar{x} (počet SŠ vzdělaných)	47,55
s_x (směrodatná odchylka hodnot x)	12,69
\bar{y} (počet hodnocení neoblíbenosti podle MSP)	3,14
s_y (směrodatná odchylka hodnot y)	3,68

(Zdroj: autor práce na základě dat získaných dotazníkovým šetřením)

Rovnice č. 2 - korelace mezi SŠ vzděláním zaměstnanců veřejné a státní správy v ÚK a mírou negativních zkušeností u MSP

$$= \frac{\frac{1}{n} \sum_{j=1}^7 x_j \cdot y_j - \bar{x} \cdot \bar{y}}{s_x \cdot s_y}$$

$$= \frac{\frac{1}{7} \cdot 1207,44 - 149,31}{46,7}$$

$$= 0,49$$

Jak vidíme, lineární vazba mezi nespokojeností s úřady a zaměstnáváním převážně SŠ vzdělaných na úkor VŠ vzdělaných je o něco větší, ale přesto je stále blízká nule, tudíž

se výsledek neexistence lineární vazba mezi vzděláním zaměstnanců a spokojeností s nimi ze strany MSP neprokázala.

4.3 Poradenské služby

V rámci poradenských služeb jsou na území ČR zřízeny centra na podporu MSP. V první řadě se jedná o regionální pobočky agentur TAČR, CzechInvest, CzechTrade a API. Agentury CzechInvest, CzechTrade a TAČR nevedou statistiky o krajských rozdílech. Pro podnikatelské prostředí jako takové však nejsou klíčové - jsou důležité spíše již pro konkrétní, specifické oblasti. Pro podnikatelské prostředí v obecném smyslu budou nutné údaje z agentury API, dále z okresních hospodářských komor a také z ICUK - konzultace zaměřené na podporu samotného podnikání, nikoliv na podporu inovací.

4.3.1 Poradenské agentury

4.3.1.1 API

Počet konzultací poskytnutých MSP agenturou API v roce 2016

Ve výroční zprávě API zveřejněné za rok 2016 je uveden počet konzultací a ten je rozdělen podle krajů a dále podle měsíců. Pro účely této DP rozdělení podle měsíců není důležité. Důležité je vědět, že celkem bylo za rok 2016 poskytnuto 10 680 konzultací formou telefonických hovorů přes Zelenou linku, e-mailovou cestou nebo osobní návštěvou.

Tabulka č. 18 – Počet konzultací poskytnutých MSP agenturou API v roce 2016, mezikrajové srovnání

kraj	počet konzultací v roce 2016
celkem	10680
Moravskoslezský	1514
Jihomoravský	1436

Olomoucký	1289
Vysočina	1108
Jihočeský	809
Liberecký	724
Pardubický	723
Plzeňský	682
Zlínský	652
Královehradecký	647
Karlovarský	383
Ústecký	383
Praha a SČ	330

(Zdroj: Výroční zpráva API za rok 2016)

Jak je z tabulky č. 18 vidět, podnikům v ÚK bylo v roce 2016 poskytnuto 383 konzultací, to činilo nejméně konzultací v celé ČR. Z tabulkového žebříčku můžeme samozřejmě vyškrtnout Prahu, neboť API je zaměřena na poskytování dotací z OP PIK, a právě Praha je z tohoto programu vyřazena. Podíváme-li se na tato data blíže, můžeme si vypočítat, jak daleko je ÚK od celorepublikového průměru.

Tabulka č. 19 – statistické výpočty konzultací pro MSP poskytnutých API za rok 2016, soubor bez hodnot Prahy

aritmetický průměr	862,5
Směrodatná odchylka	383,79
medián	723,5

Nejnižší hodnota	383
1.kvartil	650,75
3.kvartil	1153,25
Nejvyšší hodnota	1514

(Zdroj: vlastní zpracování)

V tabulce č. 19 samozřejmě nejsou zpracována data z konzultací v Praze. ÚK se svým počtem 383 konzultací za rok 2016 nedosahuje průměrného počtu konzultací v krajích. Z mediánového výpočtu se jedná o nejnižší hodnotu, tedy rozhodně nedosahuje ani hranice 1. kvartilu.

Počet konzultací poskytnutých MSP agenturou API v roce 2017

Ve výroční zprávě API za rok 2017 je počet konzultací rozdělen podle měsíců, ale chybí regionální rozdělení. Pro účely této DP je tato informace ovšem zbytečná, neboť pro naše cíle je důležité mezikrajové srovnání. To tedy za rok 2017 není možné vypočítat. Po oslovení API e-mailovou cestou nebyly tyto výsledky obdrženy.

Můžeme pouze konstatovat, že celkem bylo uděleno **11 165 konzultací**, což je o 485 konzultací více než v předchozím roce.

Počet konzultací poskytnutých MSP agenturou API v roce 2018

Ve výroční zprávě API za rok 2018 je uveden počet konzultací podle regionů, tentokrát však chybí rozdělení podle období. Pro účely této DP však takový údaj není nutný.

Tabulka č. 20 – Počet konzultací poskytnutých MSP agenturou API v roce 2018, mezikrajové srovnání

kraj	Počet poskytnutých konzultací API v roce 2018
celkem	18117
Jihomoravský	2972
Moravskoslezský	2172

Jihočeský	1795
Olomoucký	1720
Vysočina	1466
Pardubický	1378
Plzeňský	1314
Praha a SČ	1252
Zlínský	1224
Královehradecký	1066
Liberecký	973
Ústecký	556
Karlovarský	229

(Zdroj: Výroční zpráva API za rok 2018)

Z tabulky č. 20 vidíme, že se počet konzultací v ÚK zvýšil na 556, ovšem v porovnání s ostatními kraji se stále jedná o nízké číslo.

Tabulka č. 21 – statistické výpočty konzultací pro MSP poskytnutých API za rok 2018

aritmetický průměr	1405,41
Směrodatná odchylka	722,74
medián	1346
Nejnižší hodnota	229
1.kvartil	1042,75
3.kvartil	1738,75
Nejvyšší hodnota	2972

(Zdroj: vlastní zpracování)

Jak vidíme v tabulce č. 21, hodnoty jsou od sebe velice rozptýleny, budeme se tedy tentokrát orientovat podle výsledků mediánových výpočtů. Ústecký kraj se svým počtem konzultací 556 se pohybuje velice nízko v tabulce a neblíží se ani k hranici 1. kvartilu.

Počet konzultací poskytnutých MSP agenturou API v roce 2019

Ve výroční zprávě za rok 2019 jsou opět uvedeny celkové údaje podle regionů.

Tabulka č. 22 - Počet konzultací poskytnutých MSP agenturou API v roce 2019, mezikrajové srovnání

kraj	Počet poskytnutých konzultací API v roce 2019
celkem	19165
Jihomoravský	4208
Moravskoslezský	2332
Plzeňský	1900
Vysočina	1608
Olomoucký	1384
Praha a SČ	1352
Jihočeský	1230
Královehradecký	1179
Pardubický	1147
Liberecký	952
Zlínský	744
Ústecký	639
Karlovarský	490

(Zdroj: Výroční zpráva API za rok 2019)

Z tabulky č. 22 vidíme, že i přes lehce narůstající počet konzultací se situace v ÚK radikálně nemění – počet konzultací se sice zvýšil na 639, ale stále je na předposledním místě, hůře dopadl pouze kraj Karlovarský s počtem 490 konzultací.

Tabulka č. 23 – statistické výpočty konzultací pro MSP poskytnutých API za rok 2019

aritmetický průměr	1484,42
Směrodatná odchylka	1006,41
medián	1204,5
Nejnižší hodnota	490
1.kvartil	900
3.kvartil	1681
Nejvyšší hodnota	4208

(Zdroj: vlastní zpracování)

Z tabulky č. 23 vidíme stále neměnný stav – ÚK opět nedosahuje ani 1. kvartilu.

Jak jsme si z tabulek č. 19, 21 a 23 mohli všimnout, hodnoty jsou od sebe více a více rozptýlené. To nám vypovídá o nerovnoměrném růstu počtu konzultací mezi kraji. Podíváme-li se na procentuální vývoj počtu konzultací, uvidíme z tabulky č. 24, že hodnoty všech krajů jsou od sebe ve sledovaném období skutečně velice rozptýleny.

Tabulka č. 24 – procentuální vývoj počtu konzultací MSP od API v letech 2016, 2018 a 2019, mezikrajové srovnání

kraj	Vývoj konzultací v letech 2016–2018, vyjádřeno v %	Vývoj konzultací v letech 2018–2019, vyjádřeno v %	Vývoj konzultací v letech 2016-2019, vyjádřeno v %
Jihočeský	122	-31	52
Jihomoravský	107	42	193
Karlovarský	-40	114	28
Královehradecký	65	11	82

Liberecký	34	-2	31
Moravskoslezský	43	7	54
Olomoucký	33	-20	7
Pardubický	91	-17	59
Plzeňský	93	45	179
Ústecký	45	15	67
Vysočina	32	10	45
Zlínský	88	-39	14
průměr	59	11	68
medián	55	9	53
Nejnižší hodnota	-40	-39	7
1.kvartil	34	-17	31
3.kvartil	91	22	71
Nejvyšší hodnota	122	114	193

(Zdroj: vlastní zpracování)

Jak můžeme vidět v tabulce č. 24, v ÚK došlo v roce 2018 oproti roku 2016 k nárůstu konzultací o 45 % a republikový průměr byl 59 %, mezi lety 2018 a 2019 se tento vývoj zpomalil a počet konzultací vzrostl o pouhých 15 %. Republikový průměr byl však pouze 11 %, tudíž v tomto roce i přes svůj pomalejší vývoj se ÚK dostal na průměrné hodnoty ČR. Porovnáme-li první sledovaný rok – 2016, a konečný – 2019, došlo k nárůstu o 67 % a průměr mezikrajový je 68 %. Ačkoliv tedy v konečném počtu poskytnutých konzultací se ÚK pravidelně umístil na posledních místech, jeho procentuální vývoj v mezikrajovém srovnání nezaostával.

Nejvíce docházelo k nárůstu poradenských služeb v Jihomoravském kraji – v roce 2018 došlo k nárůstu o 107 %, v roce 2019 došlo oproti roku 2018 k nárůstu o 42 % a podíváme-li se na nárůst v roce 2019 oproti roku 2016, došlo v JMK k nárůstu o 193 %. Jak je vidět, v JMK rostl počet konzultací každý rok a ve srovnání prvního a posledního roku došlo k znatelnému nárůstu poradenství. Nejnižší nárůst byl v kraji Olomouckém, kde se

mezi prvním a posledním rokem zvedl počet konzultací o pouhých 7 %. Oproti roku 2018 došlo v roce 2019 dokonce k poklesu o 20 %.

4.3.1.2 ICUK

ICUK je akronym názvu Inovační centrum Ústeckého kraje. Přesto není jeho místo pouze mezi inovacemi, ale zaštiťuje také podporu MSP a začínajících podnikatelů formou konzultací a poradenství, které je pro MSP dotované. Z výročních zpráv lze vyhledat počet uskutečněných seminářů, konzultací a dalších programů na podporu MSP v kraji.

Tabulka č. 25 – počet konzultací pro MSP poskytnutých agenturou ICUK, počet uskutečněných akcí a jejich účastníků, počet podpořených start-upů, počet nově vzniklých firem podpořením ICUK v ÚK v letech 2016-2019

rok	Počet uskutečněných akcí a počet účastníků na nich	Počet podpořených start-upů	Počet nově vzniklých firem podpořením ICUK	Počet poskytnutých konzultací MSP
2016	21 / 891	6	7	47
2017	55 / 1936	18	12	288
2018	57 / 2780	18	5	247
2019	20 / 1356	14	4	112

(Zdroj: Výroční zprávy ICUK 2016-2019)

Z tabulky č. 25 vyplývá, že počet poskytnutých konzultací, uskutečněných akcí i podpořených start-up firem v posledním sledovaném roce poklesl. Kvůli tomuto výkyvu byla agentura ICUK oslovena a dle oficiální odpovědi v tomto roce docházelo k personálním změnám, především na řídicích pozicích. Tím došlo k lehkému zvolnění tempa a zároveň k nedůslednému zaznamenávání poskytnutých konzultací a podpory.

Nicméně i v roce 2018 klesl počet poskytnutých konzultací i počet nově vzniklých firem podpořením z ICUK. Z těchto údajů se lze domýšlet, že zájem MSP o poradenství

v oblasti jiné než klasické účetnictví či daně není v ÚK příliš vysoký. Ostatně takto okomentoval situaci i zástupce ICUK v interní e-mailové komunikaci.

4.3.1.3 REGIONÁLNÍ ROZVOJOVÉ AGENTURY

Co se týče příspěvku do podpory MSP, byly osloveny i RRA v ČR. Odpovědi byly rozpačité, jelikož RRA spolupracuje více s územní správou, a mnozí oslovení odkázali dotazy na Hospodářskou komoru. Z odpovědí bylo patrné, že se podílejí čistě na rozvoji regionů a obcí, ovšem minimálně na podnikatelském prostředí. Snad pouze dvě pobočky z celé republiky uvedly maximálně tři klienty z MSP za měsíc. Z toho důvodu jsou data poskytnutá pobočkami RRA pro účely této DP prakticky nepoužitelné.

4.3.1.4 JEDNOTNÉ KONTAKTNÍ MÍSTO

V ČR je zřízeno 15 JKM - dvě v Praze a dále po jednom v každém kraji. Všechna JKM byla oslovena ohledně jejich vytíženosti a také poskytováním podpory MSP. Odpovědi nebylo v tomto případě ani nutné rozdělovat do tabulek, neboť reakce byly takřka identické. Všechny pobočky JKM uvádějí razantní pokles dotazů MSP. Na začátku působení byly pobočky oslovovány kolem dvaceti podnikateli, v posledních několika letech nepřesáhne počet dotazů číslo 4. Výjimku tvoří pouze Praha, kde se číslo dotazujících vyšplhá měsíčně k padesáti jednotkám, a Brno, kde se číslo pohybuje kolem třiceti klientů za měsíc.

Ohledně obsahu konzultací se zástupci JKM vyjádřili tak, že nejčastěji se podnikatelé zajímají o provozování jejich podnikání v zahraničí, zejména v Německu a v Rakousku. Všichni dotazovaní uvedli, že pro odborné poradenství se MSP obracejí více na Hospodářskou komoru.

Je však nutno zmínit, že většina JKM upozornila na fakt, že si vede evidenci dotazů týkajících se pouze podnikání v zahraničí, nikoliv všech dotazů. Z těchto odpovědí je tedy patrné, že JKM se v současné době na podnikatelském prostředí aktivně příliš nepodílí, spíše doplňuje informační systém poskytovaný živnostenskými úřady a HK, a to o informace týkající se exportu, zaměstnávání cizinců a expandování podniků na zahraniční trhy.

4.3.1.5 HOSPODÁŘSKÁ KOMORA

V rámci průzkumu podnikatelského prostředí byly osloveny všechny krajské i okresní pobočky Hospodářské komory ČR a samozřejmě i jejich centrála v Praze, neboť na webových stránkách nejsou k dispozici statistiky ohledně poradenských služeb v konkrétních krajích. Odpovědi byly získány od centrální pobočky na základě zákona č. 106/1999 Sb., o volném přístupu k informacím. Dále na otázky zareagovaly některé okresní a krajské pobočky.

Vzhledem k nízkému počtu odpovědí z krajských a okresních poboček a zároveň vzhledem k nedostatečnosti dat z centrální pobočky budou zde interpretovány odpovědi těch poboček, které zareagovaly. Celkově nebude možné vypočítat nějaké mezikrajové srovnání, ovšem na druhou stranu i taková reakce může být v daném kontextu chápána jako určitá ilustrace situace.

Tabulka č. 26 – reakce krajských a okresních poboček HK ohledně poskytování konzultací MSP a další podpoře podnikatelského prostředí

Kraj	Přibližný počet poskytnutých konzultací měsíčně	Téma konzultací
Praha	--	--
Střední Čechy	--	--
Ústecký kraj – okresní pobočka Děčín	30	- dotace - legislativní podmínky podnikání
Liberecký	--	--
Karlovarský	100	- podnikání v zahraničí, export, zaměstnávání cizinců - zahájení podnikání

Plzeňský	--	--
Pardubický	20	<ul style="list-style-type: none"> - problém s kvalifikovanými zaměstnanci - export
Vysočina	--	--
Jihočeský	--	--
Královesrdecký	--	--
Moravskoslezský	30	<ul style="list-style-type: none"> - podnikání v zahraničí, zaměstnávání cizinců
Olomoucký	--	--
Zlínský	--	--
Jihomoravský	20	<ul style="list-style-type: none"> - export, podnikání v zahraničí, celní podmínky - dotace - daně - ochrana duševního vlastnictví - zahájení podnikání

(Zdroj: vlastní zpracování podle odpovědí poboček HK)

Zástupci krajských i okresních poboček HK byli osloveni i k okomentování podnikatelského prostředí jejich působišť. Níže jsou přiloženy jejich komentáře.

Karlovarský kraj: „Hospodářství kraje je charakterizováno orientací na těžbu surovin, průmyslovou produkci s velkou spotřebou energie a materiálů a nízkou přidanou hodnotou, vysokým podílem firem v zahraničním vlastnictví – subdodavatelů mateřských firem v cizině, vysokým podílem služeb spojených s lázeňstvím a cestovním ruchem. Hospodářství

kraje vyžaduje málo kvalifikované pracovníky, vysoký podíl málo kvalifikované populace nahrává rozvoji nenáročné produkce. Vysoce kvalifikovaní lidé z kraje odcházejí a populace stárne.“

Pardubický kraj: „Podnikatelské prostředí v kraji je velmi dobré – je zde velká diverzita co do oborů podnikání, nejnižší nezaměstnanost v ČR, výborně se daří exportu, ale bohužel chybí kvalifikované pracovní síly.“

Moravskoslezský kraj: „Podnikatelské prostředí v kraji je ovlivněno transformací průmyslu v Moravskoslezském kraji. Došlo k přechodu od těžkého průmyslu a hornictví k rozvoji dalších odvětví, jako je například IT, lehký průmysl, služby (tímto samozřejmě i k růstu počtu MSP v těchto odvětvích). V kraji došlo k expanzi velkých firem z oblasti automotive a IT, což vytvořilo příležitosti pro firmy dodávající zboží a služby těmto podnikům.“

Jihomoravský kraj: „V Brně má podnikatelská veřejnost řadu možností kam se obrátit pro informace, rady, konzultace apod. Funguje zde řadu let s výborným podnikatelským servisem Regionální hospodářská komora Brno, v kraji působí dalších 6 okresních hospodářských komor v ostatních okresech.

V Brně působí Jihomoravské inovační centrum JIC, které podporuje podnikatele a stará se o rozvoj inovačního ekosystému.

Vysoká koncentrace pracovníků ve výzkumu a vývoji a zároveň největší podíl veřejných peněz investovaných do této oblasti mezi českými kraji. To jsou hlavní důvody toho, proč jižní Morava dokáže v oblasti inovací konkurovat vyspělým evropským regionům.

Od roku 2014 došlo ke změně podnikatelského prostředí, a to směrem k lepším. Jihomoravský kraj má po Praze druhou nejdynamičtější regionální ekonomiku; 5,1 % firem vykázalo ve sledovaných obdobích meziroční růst tržeb o 20 % a víc.

V JMK je nejvyšší koncentrace podnikatelských pracovišť VaV.

Brno je atraktivní adresou pro pobočky technologických nadnárodních korporací, 26 společností v regionu provádí VaV a znalostní inženýring.

Roste počet start-up-ů v JMK, od r. 2013 celkem 83 dynamicky rostoucích start-upů.

Počet (317) a podíl (12,3 %) firem v JMK s 10 a více zaměstnanci a meziročním růstem tržeb o 10 % a více během období 2015–2018.

Roste počet kvalifikovaných zahraničních pracovníků v JMK (31 %) z celkového počtu zahraničních pracovníků, což je o 11 % více než je celorepublikový průměr.“

Děčínský okres: „Podnikatelské prostředí je zde typické následujícím - demotivace k zaměstnání nevhodnými sociálními podporami, legislativní nejasnosti a přetížení podnikatelů ze strany legislativních povinností, absence dotačního titulu pro začínající podnikatele,

Krajské specifikum: Velmi nízká motivovanost k zaměstnání související se sociální skladbou obyvatelstva, odchod vystudovaných do větších měst = nedostatek zaměstnanců zejména ve Šluknovském výběžku, odliv lidí do Saska.

Od roku 2014 došlo k pozitivním změnám v podnikatelském prostředí kraje - Krajský úřad vyhláší dotační titul pro začínající podnikatele. Kraj podporuje polytechnické kluby a polytechnické vzdělávání žáků ZŠ = motivovanost k technickým profesím, na nichž kraj stojí.“

Centrální pobočka se k dotazu ohledně poskytování poradenství vyjádřila tak, že si v tomto případě nevede přesnou statistiku o velikosti podniku, ani o jeho sídle, či místě působení. Centrální HK poskytla tabulku o počtu členů podle krajů a také tabulku komorového barometru⁵.

Tabulka č. 27 – počet členů HK v roce 2019, rozděleno podle krajů

kraj	Počet členů
Praha	2141

⁵ „Komorový barometr je šetření organizované s půlroční periodicitou mezi členy HK. Cílem je zjistit vývoj firem v předchozím pololetí a očekávání v současném pololetí. Mezi sledované ukazatele patří vývoj firmy, obrat, počet zaměstnanců, ceny produkce nebo služeb, rozsah investic, zakázky, výnosy z tuzemských/exportních prodejí nebo bariéry rozvoje podnikání. Výsledky šetření jsou využity při činnosti HK ČR ve vztahu k orgánům státní správy, evropským podnikatelským reprezentacím a také k představitelům Evropské komise.“

Jihomoravský	1030
Jihočeský	985
Moravskoslezský	721
Středočeský	696
Ústecký	636
Vysočina	570
Olomoucký	497
Královehradecký	429
Plzeňský	413
Zlínský	405
Pardubický	382
Liberecký	349
Karlovarský	249

(Zdroj: tabulka poskytnuta HK ČR v rámci interní komunikace)

Z tabulky č. 27 lze vyčíst pouze fakt, že co do počtu členů v HK je ÚK zhruba v polovině – na 6. místě. Jedná se takřka o první pozitivní výsledek ÚK v mezikrajovém srovnání v rámci této DP.

Vzhledem k výše představené situaci, kdy MSP v ÚK nejeví příliš vysoký zájem o poradenství z nově vzniklých institucí typu API nebo ICUK, lze tento výsledek interpretovat tak, že většina MSP v ÚK stále inklinuje k tradičnějším uskupením. Pravděpodobně vkládají důvěru v zaběhlé organizace spíše, než by se opíraly o novější typy poradenství. Dalším možným vysvětlením může být časová náročnost být zaangażován ve více podnikatelských organizacích. Nebo také fakt, že o nově vzniklých institucích ani nevědí.

Tabulka č. 28 – Komorové barometry za roky 2020 a 2021, mezikrajové srovnání

kraj	1. pololetí 2020	2. pololetí 2020	1. pololetí 2021	2. pololetí 2021
Praha	112	89	82	115
Jihomoravský	84	60	63	85
Moravskoslezský	63	58	54	66
Jihočeský	61	52	48	75
Středočeský	59	53	48	56
Pardubický	50	37	41	41
Zlínský	41	36	30	43
Plzeňský	39	23	22	31
Královohradecký	38	29	30	41
Ústecký	34	30	33	31
Vysočina	33	39	38	43
Olomoucký	32	29	23	24
Liberecký	23	14	13	20
Karlovarský	9	10	12	8

(Zdroj: tabulka poskytnuta HK ČR v rámci interní komunikace)

Bohužel údaje do tabulky č. 28 byly poskytnuty pouze za období 2020-2021, což jsou roky již mimo sledované období v této DP. Navíc od roku 2020 byl svět ochromen pandemií covid-19, která samozřejmě zasáhla takřka všechny oblasti lidské činnosti, MSP nevyjímaje. Byť lze výsledky z tohoto období zveřejnit pouze coby ilustrativní doplněk celé mozaiky, obsahově je jejich přínos pro cíle DP okrajový.

4.3.1.6 CzechInvest

Agentura **CzechInvest** je primárně zaměřena na získávání nových investorů do krajů České republiky a zástupci regionálních poboček se snaží přilákat takové investory, aby odpovídali místním požadavkům a charakteristikám. Ve výročních zprávách agentury můžeme najít úspěchy agentury v mezikrajovém srovnání.

CzechInvest – počet investic do krajů v letech 2014-2019

Obrázek č. 8 – mezikrajové srovnání výší investic a z nich nově vzniklých pracovních míst v roce 2014

Region	Počet projektů	Výše investice (mil. Kč)	Pracovní místa
Moravskoslezský kraj	26	15 890,79	3 851
Jihomoravský kraj	19	3 489,78	1 035
Ústecký kraj	19	30 986,40	3 231
Středočeský kraj	17	7 642,79	2 349
Plzeňský kraj	12	2 748,24	1 237
Královéhradecký kraj	9	8 090,26	2 022
Olomoucký kraj	9	2 972,92	506
Zlínský kraj	8	4 492,66	298
Karlovarský kraj	7	3 690,85	536
Pardubický kraj	6	1 473,77	502
Hl. m. Praha	5	1 204,00	618
Liberecký kraj	5	3 014,96	490
Jihočeský kraj	3	999,61	42
Kraj Vysočina	2	259,11	16

(Zdroj: výroční zprávy CzechInvest)

Na obrázku č. 8 vidíme, že v roce 2014 se agentuře CzechInvest podařilo přivést do ÚK investice v neskutečně hodnotě přes 30 mld Kč. Do počtu projektů se sice ÚK na první pozici neumístil, přesto je to pro kraj ohromný úspěch.

Obrázek č. 9 – mezikrajové srovnání výší investic a z nich nově vzniklých pracovních míst v roce 2015

	počet projektů	výše investice v mil. Kč	pracovní místa
Ústecký kraj	15	7 007,8	1 575
Hl. m. Praha	14	3 262,3	2 043
Středočeský kraj	13	7 815,1	1 359
Moravskoslezský kraj	11	1 870,5	999
Pardubický kraj	10	9 551,0	3 691
Plzeňský kraj	10	2 925,0	1 086
Jihočeský kraj	8	3 754,3	320
Jihomoravský kraj	5	2 644,0	1 978
Olomoucký kraj	5	1 080,8	127
Královéhradecký kraj	4	1 432,2	199
Liberecký kraj	4	1 875,1	183
Zlínský kraj	3	567,0	90
Karlovarský kraj	2	861,7	320
Kraj Vysočina	2	322,8	70

(Zdroj: výroční zprávy CzechInvest)

Na obrázku č. 9 vidíme, že v roce 2015 agentura CzechInvest evidentně pokračovala v úspěšném lákání investorů do ÚK. V mezikrajovém srovnání se ÚK do počtu projektů usadil na 1. místě a v rámci výše investic hned na 3. místě.

Obrázek č. 10 – mezikrajové srovnání výší investic a z nich nově vzniklých pracovních míst v roce 2016

kraj	počet projektů	počet pracovních míst	výše investic v milionech Kč
Jihočeský	8	1 611	6 490,00
Jihomoravský	10	807	2 834,39
Karlovarský	1	39	543,00
Královéhradecký	2	250	3 109,29
Liberecký	1	20	114,10
Moravskoslezský	13	1 688	4 616,02
Olomoucký	4	254	1 477,33
Pardubický	8	1 386	3 393,51
Plzeňský	10	1 117	4 328,69
Praha	8	1 112	2 576,28
Středočeský	8	793	4 637,16
Ústecký	13	1 949	24 135,29
Vysočina	6	500	2 579,95
Zlínský	8	571	3 548,30
celkový součet	100	12 097	64 383,31

(Zdroj: výroční zprávy CzechInvest)

Obrázek č. 10 ukazuje, že v roce 2016 agentura CzechInvest prakticky zopakovala úspěch z roku 2014 a povedlo se jí získat investice do kraje v hodnotě přes 24 mld Kč.

Obrázek č. 11 – mezikrajové srovnání výší investic a z nich nově vzniklých

pracovních	míst	v roce		2017
kraj	počet projektů	výše investic (mil. CZK)	výše investic (mil. USD)	počet pracovních míst
Jihomoravský	15	3 707,80	166,70	1 589
Ústecký	13	6 302,76	266,46	1 281
Středočeský	11	10 525,58	461,56	924
Hl. město Praha	10	1 076,48	50,33	885
Zlínský kraj	9	4 018,76	176,10	302
Moravskoslezský	8	3 109,95	126,18	441
Olomoucký	6	5 661,83	247,32	784
Plzeňský	6	3 189,51	133,05	745
Karlovarský	5	7 064,87	340,17	823
Královéhradecký	5	1 959,51	85,68	361
Liberecký	5	4 232,68	183,56	944
Kraj Vysočina	5	3 122,57	133,33	474
Pardubický	4	2 866,55	127,28	687
Jihočeský	2	354,14	16,07	40
Jihočeský, Jihomoravský	1	1 420,00	64,46	36
Celá ČR	1	7 000,00	332,94	1 800

(Zdroj: výroční zprávy CzechInvest)

Rok 2017 byl v počtu projektů taktéž úspěšný, jak je vidět na obrázku č. 11.

Obrázek č. 12 – mezikrajové srovnání výší investic a z nich nově vzniklých pracovních míst v roce 2018

kraj	počet projektů	výše investic (mil. CZK)	výše investic (mil. USD)	počet pracovních míst
Moravskoslezský	13	5 876,87	270,44	489
Jihomoravský	9	2 303,75	106,01	377
Ústecký	9	7 112,90	327,33	895
Olomoucký	6	1 104,30	50,82	342
Středočeský	6	6 347,07	292,09	817
Plzeňský	5	1 999,71	92,02	705
Zlínský	5	1 818,88	83,70	261
Královéhradecký	4	1 091,62	50,23	160
Liberecký	4	1 292,91	59,50	628
Hl. m. Praha	4	742,50	34,17	431
Vysočina	4	1 407,22	64,76	310
Jihočeský	3	699,51	32,19	185
Pardubický	2	407,41	18,75	40
Karlovarský	1	105,25	4,84	40
vícero	7	4 377,77	201,47	466
celá ČR	1	7 000,00	332,94	1 800

(Zdroj: výroční zprávy CzechInvest)

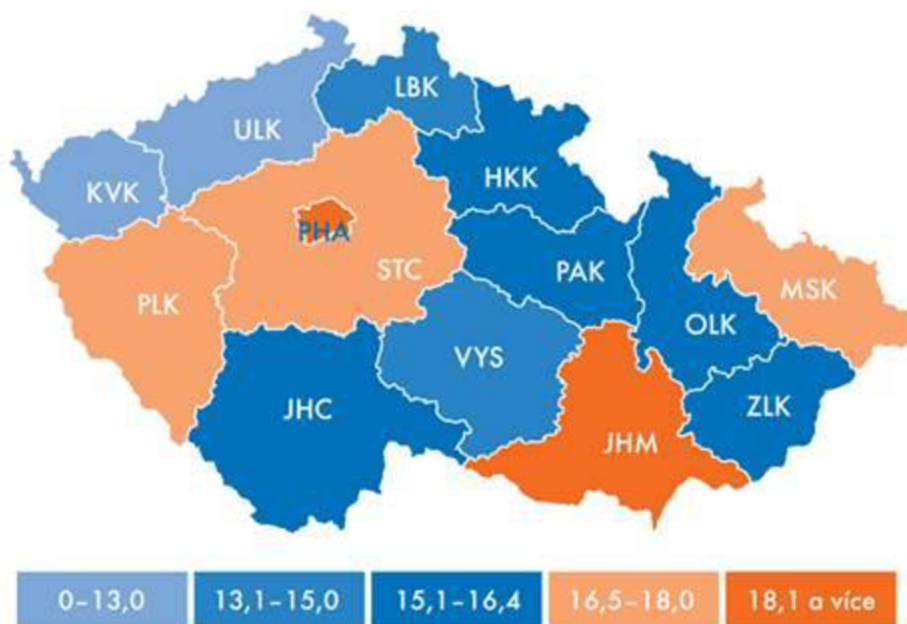
Na obrázku č. 12 vidíme, že ani v roce 2018 nepřerušila agentura CzechInvest svou úspěšnou dráhu v získávání investorů do ÚK.

Podle zveřejněných dat ve výročních zprávách uvedených na obrázcích č. 8 až č. 12 vidíme, že **lákat zahraniční investory** do Ústeckého kraje se každoročně daří. V tomto bodě, pro agenturu zcela prioritním, CzechInvest rozhodně svou funkci plní. Otázkou samozřejmě zůstává, jaké typy investorů se do kraje daří získávat. Podle vyjádření zástupce regionální pobočky agentury CzechInvest v Ústí nad Labem se nejčastěji jedná o továrny, tzv. montovny. Investoři je do ÚK s oblibou stěhují kvůli levnějším výdajům v rámci lidských zdrojů. Zároveň v ÚK panují vcelku příjemné podmínky k provozování velkého podnikání.

Každoročně se zaměstnanci agentury specializují také na **zvyšování úrovně pracovní síly v krajích**. Tam i dle výsledků zveřejněných ve výročních zprávách shledává

agentura největší kámen úrazu, neboť konkrétně v Ústeckém kraji je stále málo vysokoškolsky vzdělaných obyvatel, a mimo to je stále více znatelný odliv inteligence do zahraničí a dalších krajů v ČR. Tento fakt hraje nemalou roli v podnikatelském prostředí, neboť i v ideální situaci, kdy firma získá investora a podaří se jí aplikovat kvalitní inovace, nelze očekávat kladný konec, nemá-li k dispozici kvalitní zaměstnance. (CzechInvest, *Výroční zprávy*) Pro ilustraci se můžeme podívat na obrázek č. 13, kde je z dat uvedených Českým statistickým úřadem jasně viditelné, že je v Ústeckém kraji každoročně nejméně vysokoškolsky vzdělaných obyvatel.

Obrázek č. 13 – Podíl vysokoškolsky vzdělaných z celkového počtu osob ve věku 15 a více let (2017, v %)

(zdroj: ČSÚ, *Podíl vysokoškoláků*)

Bohužel k otázkám ohledně počtu MSP z Ústeckého kraje, kterým agentura CzechInvest poskytuje **poradenství v rámci zvyšování kvality podnikatelského prostředí**, se zástupce regionální pobočky nemohl vyjádřit, neboť takovými statistikami nedisponuje. Zároveň nejsou ani zveřejněny v jiných dokumentech agentury. Podle vlastního vyjádření regionálního zástupce MSP v ÚK v rámci interní komunikace projevují MSP o poradenství v jiných než zajetých sférách typu daně a účetnictví zájem prakticky nejslabší.

4.3.1.7 RPIC

Dalším počinem o podporu podnikatelského prostředí bylo vytvoření sítě RPIC – Regionálních poradenských a informačních center. Na webových stránkách businessinfo.cz je k dispozici seznam RPIC. Je jich celkem 34 a všechna byla oslovena.

V odpověď však přišlo, že již dávno před rokem 2014 stát přestal podporovat RPIC a z toho důvodu firmy přestaly poskytovat dotované poradenství pro MSP. Pouze několik z nich u své činnosti zůstalo a nyní nabízejí poradenství za plnou cenu. V Ústeckém kraji byla čtyři poradenská centra - dvě okresní hospodářské komory a dva soukromé subjekty. Z těchto dvou subjektů nabízí soukromé poradenství pouze jedna firma. Oproti dalším krajům se však nejedná o žádnou výjimku - ve všech krajích se z RPIC udržela zhruba jedna, nanejvýš dvě soukromé poradenské firmy.

4.3.2 Dotazníkové šetření – poradenské agentury

Vzhledem k úzké návaznosti tématu na diplomovou práci kolegy Dušana Kováře zaměřenou na obdobné téma – pouze s tím rozdílem, že akcent druhé diplomové práce je zaměřen na strategickou prioritu č. 2 z Koncepce, bude v této části odkázáno na výsledky dotazníkového šetření ohledně poradenských agentur v ÚK.

Respondentů bylo v případě tohoto dotazníkového šetření 37. Respondenti byli požádáni o ohodnocení agentury ICUK. Měli možnost zvolit jednu možnost ze škály pěti reakcí. Nebyla zde možnost dalšího komentáře. Vzhledem k široké škále odpovědí byla zároveň odpověď pro respondenta povinná.

V dotazníku byli respondenti rozděleni do skupin podle toho, zda ve svém podniku aplikovali inovace. Toto rozdělení bylo ponecháno i v interpretaci této DP, ovšem pouze pro možnost vytvořit si určitou představu o stavu podnikání v ÚK i v rámci inovací.

ICUK

V této otázce byli respondenti vyzváni k ohodnocení agentury ICUK.

Tabulka č. 29 – odpovědi respondentů týkající se agentury ICUK

Zkušenost s agenturou	Všichni respondenti	Respondenti, kteří aplikovali inovace
Neznám	25	0
Není přímá zkušenost	9	2
Výborná	3	3
Průměrná	0	0
Nepříjemná	0	0

(Zdroj: dotazníkové šetření DP Dušana Kováře)

Z tabulky č. 29 vyplývá, že prakticky většina respondentů nezná agenturu ICUK. Tato reakce odpovídá situaci popsané výše – že MSP z ÚK evidentně inklinují k zažitým organizacím a o nové agentury nejeví zájem, případně o nich ani neví. Obě možná vysvětlení lze i spojit a tvrdit, že MSP o nových poradenských agenturách neví, protože nejeví zájem o nové organizace.

RRA

V této otázce měli respondenti ohodnotit své zkušenosti s regionální rozvoje agenturou. Jak již víme z předchozích kapitol, RRA se soustředí více na spolupráci s územními samosprávami než se samotnými MSP. Přesto je zajímavé sledovat reakci samotných MSP.

Tabulka č. 30 - odpovědi respondentů ohledně agentury RRA

Zkušenost s agenturou	Všichni respondenti	Respondenti, kteří aplikovali inovace
Neznám	37	5
Není přímá zkušenost	0	0
Výborná	0	0

Průměrná	0	0
Nepříjemná	0	0

(Zdroj: dotazníkové šetření DP Dušana Kováře)

Z tabulky č. 30 je jasně potvrzeno, že RRA skutečně s MSP nespolupracuje na denní bázi, a tak není divu, že ani jeden respondent o fungování RRA neví.

API

Respondenti byli vyzváni k ohodnocení API. Jak již víme, zájem o konzultace právě z této agentury jsou v celorepublikovém srovnání podprůměrné, přesto se jejich počet každoročně nenápadně zvyšuje.

Tabulka č. 31 - odpovědi respondentů ohledně agentury API

Zkušenost s agenturou	Všichni respondenti	Respondenti, kteří aplikovali inovace
Neznám	8	0
Není přímá zkušenost	29	5
Výborná	0	0
Průměrná	0	0
Nepříjemná	0	0

(Zdroj: dotazníkové šetření DP Dušana Kováře)

Z tabulky č. 31 vyplývá, že respondenti o API mají hrubé povědomí, ovšem jejich zkušenosti s touto agenturou jsou minimální. Zajímavým výsledkem je, že ani ti respondenti, kteří inovovali, s API nemají přímou zkušenost. V každém případě to koresponduje s výsledky z výročních zpráv API, ze kterých je jasné, že MSP z ÚK o poradenství z API nejeví zájem.

JKM

Respondenti byly vyzváni k ohodnocení JKM. JKM ve všech krajích ČR se na podnikatelském prostředí nepodílí tak aktivně, jak se možná v počátcích jeho působení

zamýšlelo. JKM je orientováno v současné době zejména na export a jakékoliv další souvislosti s podnikáním a zahraničím.

Tabulka č. 32 – odpovědi respondentů ohledně JKM

Zkušenost s agenturou	Všichni respondenti	Respondenti, kteří aplikovali inovace
Neznám	33	5
Není přímá zkušenost	4	0
Výborná	0	0
Průměrná	0	0
Nepříjemná	0	0

(Zdroj: dotazníkové šetření DP Dušana Kováře)

Tabulka č. 32 jasně ukazuje, že MSP o JKM v ÚK prakticky nemají ponětí. Pouze 4 respondenti o jeho existenci ví, ovšem nemají žádnou zkušenost. I tento výsledek koresponduje s výše uvedenými výsledky, že JKM je kontaktováno MSP průměrně 3x za měsíc.

HOSPODÁŘSKÁ KOMORA

Respondenti byli vyzváni k ohodnocení HK. Nebylo zde blíže specifikováno, zda se jedná o okresní, nebo krajskou pobočku. Ve výsledcích by to nemělo hrát žádnou roli.

Tabulka č. 33 – odpovědi respondentů ohledně HK

Zkušenost s agenturou	Všichni respondenti	Respondenti, kteří aplikovali inovace
Neznám	0	0
Není přímá zkušenost	25	5
Výborná	3	0

Průměrná	9	0
Nepříjemná	0	0

(Zdroj: dotazníkové šetření DP Dušana Kováře)

Dle očekávání, ani jeden respondent neuvedl možnost, že by HK neznal. HK je známou organizací i v nepodnikatelské sféře populace a účastní se vícero projektů v krajích. Ani jeden respondent neuvedl nepříjemnou zkušenost s HK. Z těch, co zkušenosti s HK mají, se jedná povětšinou o průměrné zkušenosti.

Zajímavé je, že navzdory relativně příjemným výsledkům z HK, tedy že počet členů v ÚK je na 6. místě v ČR žebříčku, většina respondentů nemá s HK přímou zkušenost. Ani těch pět respondentů, kteří již inovovali.

4.4 Programy na podporu MSP

Poslední sledovanou oblastí této diplomové práce bylo čerpání dotací z programů na podporu MSP. Tento údaj nám sdělí, do jaké míry jsou MSP v oblasti dotování jejich podniků aktivní, což lze vyhodnotit jako určitý projev aktivity v rámci podnikání. Žadatel musí aktivně projevit zájem a snažit se dotace získat, což ho svým způsobem nutí posouvat i nadále své podnikání nahoru, nezůstávat na stejné úrovni. Také nám tento údaj napoví, jaký bude nejspíš trend v podnikatelském prostředí jako takovém. Lze totiž předpokládat, že úspěšné aktivní podniky budou generovat vyšší zisky a tím budou moci platit své zaměstnance, včas splácet faktury dodavatelům a mnoha dalšími způsoby nepřímo podporovat další vývoj podnikatelského prostředí v kraji. Tyto programy jsou z různých zdrojů – přímo nabízený od EU program COSME, dále ze strukturálních fondů EU přerozdělován v rámci ČR program OP PIK, ze státního rozpočtu programy vypsané ČMZRZB, a nakonec i program na podporu začínajících podnikatelů z rozpočtu Ústeckého kraje.

4.4.1 COSME

Jak již víme z kapitoly 3.4.4. *Programy na podporu MSP*, COSME je program zacílen na celkovou podporu MSP prakticky ve všech jejích etapách vývoje. V období 2014-2020 bylo alokováno 2,3 mld eur. V rámci interní e-mailové komunikace byly získány údaje o MSP žádajících o čerpání z programu COSME se sídlem v Ústeckém kraji.

Tabulka č. 34 – údaje o čerpání dotací z programu COSME v ÚK v období 2014-2020

Identifikační číslo žádosti	Datum konečného odevzdání žádosti	Vyhodnocení žádosti	Pozice žadatele	Město žadatele	PSC žadatele
COS-EYE-2015-4-01	03/06/2015	Zamítnuto	Koordinátor	Most	434 01
COS-TOUR-2015-3-04-1	30/06/2015	Zamítnuto	Partner	Krásná Lípa	40746
COS-TSUST-2014-3-15	07/10/2014	Umístěn za poslední žádostí	Partner	Krásná Lípa	40746
COS-TSYNER-2014-3-15	04/11/2014	Umístěn za poslední žádostí	Partner	Ústí nad Labem	400 01

(Zdroj: interní komunikace s EISMEA COSME COMMUNICATION, přeloženo z angličtiny autorem DP)

Z tabulky č. 34 vidíme, že ve sledovaném období byly poslány pouze 4 žádosti o čerpání dotace z programu COSME. Ani jedna neuspěla. Dvě byly přímo zamítnuty, dvě se nedokázaly umístit do limitu podpořených žádostí.

Zajímavá jsou také data ukončení žádostí – všechny 4 žádosti byly zpočátku programového období, po roce 2015 již nebyla podána ani jedna.

Podíváme-li se na mezikrajové srovnání, zjistíme, že celkově nebylo v celé ČR podpořeno mnoho projektů z programu COSME. Na stránkách zveřejňujících mapu programu COSME uvidíme, že v rámci ČR byly podpořeny dva projekty v Plzeňském kraji, 10 v Praze, 4 v Jihomoravském kraji a 2 v Moravskoslezském. (COSME, *Data hub*) Lze tedy

řící, že v rámci programu COSME sice MSP a další instituce z ÚK velký zájem neprojevíly, ale nejedná se o výjimku v ČR.

4.4.2 OP PIK

Pro podnikatele asi nejznámějším programem je ze strukturálních fondů – OP PIK. Nás budou zajímat projekty z prioritní osy č. 2 – Rozvoj podnikání a konkurenceschopnosti MSP.

Tabulka č. 35 – rozdělení projektů v rámci programu OP PIK podle krajů v programovém období 2014-2020

kraj	Počet uznaných OP PIK žádostí celkem	Počet OP PIK projektů na počet MSP v kraji	Počet projektů z OP PIK - 2. prioritní osa	Počet projektů z OP PIK, prioritní osa 2 na počet MSP v kraji	Počet projektů z 2. prioritní osy přepočteno na počet OP PIK (v %)
Jihomoravský	1 588	0,004954	394	0,00123	25
Moravskoslezský	1 160	0,004553	391	0,00154	34
Středočeský	1 158	0,003363	232	0,00067	20
Zlínský	915	0,006411	287	0,00201	31
Olomoucký	650	0,004534	195	0,00136	30
Vysočina	562	0,004903	134	0,00117	24
Ústecký	539	0,003095	175	0,00101	32
Pardubický	469	0,003872	116	0,00096	25
Plzeňský	461	0,003152	81	0,00055	18
Jihočeský	460	0,002784	74	0,00045	16

Královehradský	434	0,003102	90	0,00064	21
Liberecký	380	0,003241	110	0,00094	29
Karlovarský	150	0,002023	60	0,00081	40
Praha	58	0,000092	6	0,00001	10

(Zdroj: data z mapy programů OP PIK)

Z tabulky č. 35 vidíme, že co do počtu celkových žádostí z OP PIK je ÚK zhruba v polovině mezikrajového srovnání, konkrétně na 7. pozici. Vezmeme-li však v úvahu počet MSP v kraji a přepočteme tedy počet těchto žádostí na počet MSP, zjistíme, že je ÚK na 11. místě. V rámci 2. prioritní osy zaměřené na podporu konkurenceschopnosti MSP je ÚK čistě v počtu projektů opět v polovině, tentokrát na 6. místě. Přepočteme-li opět tento údaj na počet MSP v kraji, zjistíme, že pozice ÚK zůstává na 6. místě. V počtu celkových OP PIK projektů sice ÚK v mezikrajovém srovnání značně propadl, ale když už MSP v ÚK projevují zájem o tento program, zaměřují se zjevně na dotace na podporu konkurenceschopnosti MSP. To je vlastně potvrzeno i přepočtem projektů z 2. prioritní osy na celkový počet žádostí z OP PIK v konkrétním kraji. V tomto žebříčku je ÚK dokonce na 3. místě v mezikrajovém srovnání. Znamená to, že zhruba třetina projektů je právě z prioritní osy na podporu MSP.

4.4.3 ČMZRB

V rámci ČMZRB jsou podnikatelům k dispozici záruky a úvěry. Na podporu MSP je nejdůležitější program Záruka 2015-2023. Podle vyjádření ČMZRB - poskytnuté záruky ve všech sledovaných letech směřovaly především k malým podnikatelům do 49 zaměstnanců, zatímco úvěry využívali nejvíce podnikatelé střední velikosti s 50 až 249 zaměstnanci. Rok 2017 byl pro program Záruka 2015-2023 klíčový v tom smyslu, že došlo k úpravě podmínek. Tím se program stal přístupnější i pro MSP mimo Prahu. Dále o podporu záruky mohli žádat i podniky střední, tedy do 249 zaměstnanců, a navíc došlo k rozšíření okruhu podporovaných podnikatelských činností. V tomto roce dále fungoval program

Jihočech, který zvýhodňoval úvěry malým podnikatelům v Jihočeském kraji. (ČMZRB, Výroční zprávy)

Tabulka č. 36 - Vývoj regionální struktury objemu poskytnutých záruk v rámci programu Záruka 2015 – 2023 (v % ze smluvní hodnoty vystavených záruk)

kraj	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Moravskoslezský	19,8	15,4	12,4	14	18,5	19
Praha	14,2	14,7	30,9	26,1	13,6	13
Jihomoravský	13,1	12,8	13	11	15,7	13,3
Středočeský	10,6	10,2	8	6,8	8,8	9
Olomoucký	8	7,3	5	6,4	7,5	8,5
Jihočeský	5,9	7,5	4,4	5,1	5,5	6,7
Plzeňský	4,7	5,6	4,6	4,3	4,1	3,5
Zlínský	4,7	5,2	5,4	4,9	5,8	7,5
Královéhradecký	4,6	6,2	3,8	4,7	4,5	4,7
Pardubický	4,1	4,1	3,8	4,6	5,2	4,3
Liberecký	3,3	3,1	2	3,7	3,7	3,1
Vysočina	3,1	3,2	3,3	3,5	2,9	2,6
Ústecký	2,8	3,3	2,5	3,3	3,2	3,6
Karlovarský	1,1	1,4	0,9	1,6	1,1	1,2

(Zdroj: poskytnuté údaje ČMZRB v rámci interní komunikace)

Tabulka č. 36 nám ukazuje, že ze 100 % poskytnutých záruk v roce 2014 bylo 2,8 % poskytnuto MSP v ÚK. Umístil se tak na předposledním místě v celorepublikovém žebříčku. V roce 2015 se tato situace mírně zlepšila a ÚK se umístil coby 11. – se svými 3,3 % přeskočil dokonce kraje Vysočina a Liberecký. V roce 2016 došlo k poklesu a v tomto roce

byla procentuální část záruk v ÚK nejnižší za celé sledované období. Přesto ÚK zůstal nad kraji Karlovarským a Libereckým. V roce 2017 došlo sice k nárůstu podílu ze záruk, ÚK tvořil 3,3 % ze všech poskytnutých záruk v tom roce, ovšem v celkovém umístění se propadl zpět na 13. pozici. Velice podobná situace je v roce 2018 – ÚK se svými 3,2 % je pouze nad kraji Karlovarským a Vysočinou. Lehký zlom nastal v roce 2019, kdy se ÚK dostal na svou nejvyšší míru – 3,6 % a zároveň se umístil na 10. pozici. Vedle krajů Karlovarského, Vysočiny a Libereckého tak přeskočil i kraj Plzeňský.

Vývoj těchto záruk si můžeme zprůměrovat v rámci krajů.

Tabulka č. 37 – průměrný vývoj poskytnutých záruk ČMZRБ v letech 2014-2019

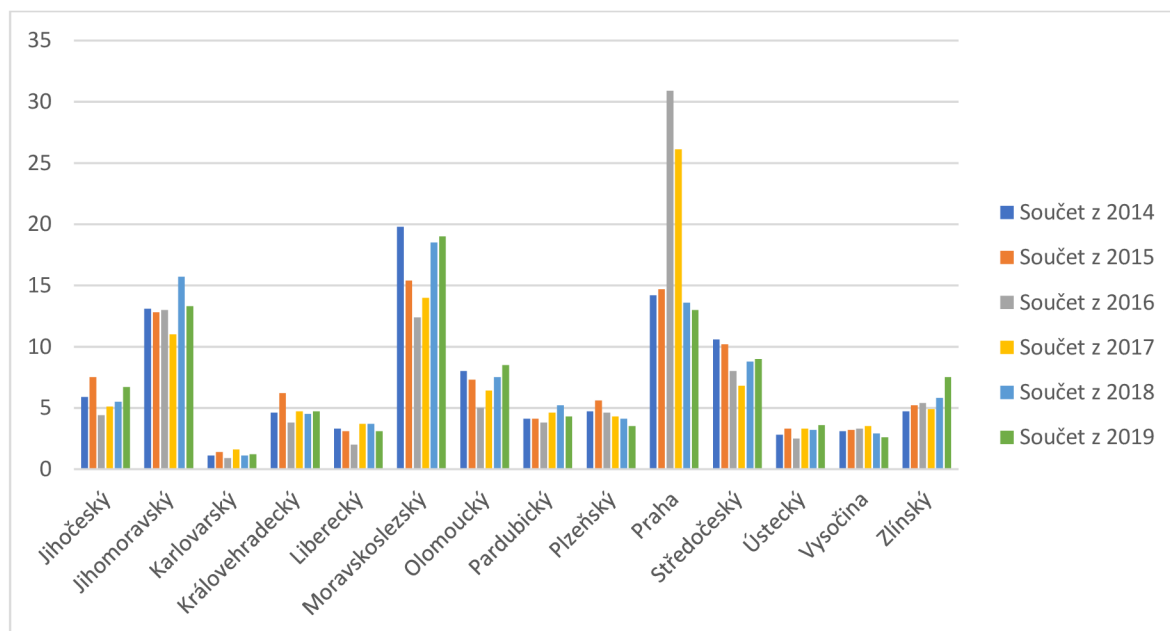
kraj	Průměrná hodnota vývoje poskytnutých záruk ČMZRБ, 2014-2019
Praha	18,75
Moravskoslezský	16,52
Jihomoravský	13,15
Středočeský	8,90
Olomoucký	7,12
Jihočeský	5,85
Zlínský	5,58
Královehradecký	4,75

Plzeňský	4,47
Pardubický	4,35
Liberecký	3,15
Ústecký	3,12
Vysočina	3,10
Karlovarský	1,22

(Zdroj: autor práce podle dat z tabulky č. 28)

V tabulce č. 37 vidíme, že zprůměrujeme-li si data za sledované období, ÚK je průměrně v počtu záruk v mezikrajovém srovnání na 12. místě. Pro vizuální přehlednost můžeme zadat příslušné údaje do grafu, viz obrázek č. 14.

Obrázek č. 14 – graf vývoje poskytnutých záruk ČMZRB v letech 2014-2019, mezikrajové srovnání procentuálního rozložení krajů v celorepublikovém složení

(Zdroj: autor DP na základě dat z tabulky č. 36)

Z grafu na obrázku č. 14 vidíme, že vývoj záruk v ÚK je spíše stagnující. Zájem o záruky se sice lehce zvyšuje, ovšem v porovnání s některými kraji se nejedná o výrazný

posun. Není vidět, že by se křivka výrazně posouvala nějakým směrem. Porovnáme-li ÚK s dalšími kraji strukturálně poškozenými, Karlovarským a Moravskoslezským, všimneme si, že situace na Ústecku je velice podobná stavu v kraji Karlovarském. Naopak v druhém strukturálně postiženém kraji, Moravskoslezském je situace opačná – ČMZRB poskytuje evidentně mnohonásobně více záruk než v ÚK a zároveň je z grafu zjevná stoupající tendence od roku 2016. Z výročních zpráv ČMZRB bylo možné sestavit tabulku s výší záruk ve sledovaném období.

Tabulka č. 38 - Vývoj regionální struktury objemu poskytnutých záruk v rámci programu Záruka 2015 – 2023 (vyjádřeno v Kč)

ukazatel		2014	2015	2016	2017	2018	2019
poskytnuté záruky	počet	3273	4307	3972	4368	5721	5627
výše poskytnutých záruk	mil. Kč	7627	10894	8819	8950	11044	13383
výše zaručovaných úvěrů	mil. Kč	10895	15564	12598	12791	17263	20814
průměrná výše záruky	%	70	70	70	70	64	66

(Zdroj: Výroční zprávy ČMZRB)

Z tabulky č. 38 vyčteme, že ČMZRБ v průběhu let zvyšovala počet poskytnutých záruk. Průměrná výše záruky přitom zůstávala zhruba na stejné úrovni – naopak v posledních dvou sledovaných letech se o pár procent snížila. Z tabulky č. 37 jsme vyčetli, jaké procentuální zastoupení měly kraje v poskytovaných zárukách ve sledovaném období – ÚK se po celou dobu pohybuje průměrně na 12. pozici ze 14 krajů. Z tabulky č. 38 ovšem můžeme doplnit informaci, že ČMZRБ v průběhu sledovaných let zvyšovala částku poskytovaných záruk. V posledním roce dosahovala částka poskytnutých záruk dokonce dvojnásobné hodnoty z prvního sledovaného roku. V tabulce č. 38 vidíme vývoj poskytnutých záruk v ÚK vyjádřený v částce.

Tabulka č. 39 – vývoj poskytnutých záruk ČMZRБ v ÚK v období 2014-2019 vyjádřený v nominálních hodnotách, vyjádřeno v tis. Kč

2014	2015	2016	2017	2018	2019
213 556,00	359 502,00	220 475,00	295 350,00	353 408,00	481 788,00

(Zdroj: autor práce z dat v tabulce č. 38)

Výsledky z tabulek č. 36 – č. 39 nám ukazují, že MSP v ÚK od roku 2014 sice netvoří výraznou část podporovaných úvěrů v rámci programu Záruka ČMZRБ, ale z pohledu sumy záruky v ÚK mají vzestupný trend. Vysvětlením může být výše zmíněný rok 2017, kdy došlo k rozvolnění podmínek a program Záruka se stal dostupnější i krajům mimo Prahu.

4.4.4 Program na podporu začínajících podnikatelů ÚK

Posledním sledovaným dotačním programem na podporu MSP je Program na podporu začínajících podnikatelů financovaný a řízený Ústeckým krajem. K získání dat byl ÚK osloven a přišly informace vypracované do tabulky – viz obrázek č. 15.

Obrázek č. 15 – vývoj žádostí o dotační program Podpora začínajících podnikatelů ÚK v letech 2016 - 2019

	2019	2018	2017	2016
Počet doručených žádostí	106 (18 654 733,-)	117 (20 189 957,-)	169 (20 804 782,-)	221 (35 346 309,-)
Počet žádostí , které splnily formální náležitosti	95	109	147	167
Celková alokovaná částka pro dotační program	8 000 000,-	8 000 000,-	8 000 000,-	4 000 000,-
Počet podpořených	43 (8 000 000,-)	45 (7 987 575,-)	46 (8 000 000,-)	27 (4 000 000,-)

(Zdroj: Krajský úřad ÚK, Bc. Petra Razáková – v rámci interní komunikace)

Jak vidíme z tabulky v obrázku č. 15, po prvním, zkušebním roce ÚK zvýšil finanční podporu tohoto programu. Ta byla ve všech sledovaných letech celá vyplacena, a tedy nedocházelo k přebytkům.

Výsledky z obrázku č. 15 lze interpretovat tak, že počet podpořených subjektů se od roku 2017 zvýšil, což logicky souvisí s vyšší alokovanou částkou. Dalším údajem je, že se postupně snižuje počet doručených žádostí. Připomeňme, že od roku 2014 do roku 2019 došlo v ÚK k navýšení počtu MSP. Logicky to znamená, že v roce 2019 muselo vzniknout několik nových podniků. V tomto roce však byl počet žádostí o podporu nejnižší – žádost poslalo pouze 106 subjektů. To je přibližně polovina z roku 2014.

V tabulce je také uvedeno, že vlastně klesá počet žádostí, které splnily formální náležitosti. Tato informace je však zkreslená – přepočítáme-li tento údaj na počet doručených žádostí, vyjde nám, že v tomto poměru se úroveň vyplňování žádostí z formálního pohledu zlepšuje.

Tabulka č. 40 – procentuální vyjádření úspěšnosti žádostí o program Začínající podnikatel v ÚK v letech 2016 - 2019

	2019	2018	2017	2016
Počet podpořených žádostí z počtu doručených žádostí (v %)	40,57	38,46	27,22	12,22
Počet formálně uznaných žádostí z počtu doručených žádostí (v %)	89,62	93,16	86,98	75,57

(Zdroj: vlastní zpracování autorem DP)

Z tabulky č. 40 vidíme, že vzhledem ke snižujícímu se počtu doručených žádostí se tím pádem zvyšuje procentuální úspěšnost formálně vyplněných žádostí. V procentuálním vyjádření také vidíme logický efekt, že čím méně žádostí je doručeno, tím jich je z toho objemu samozřejmě více podpořeno.

Dáme-li tyto výsledky do kontextu předešlých výsledků, zůstává záhadou postupně klesající trend posílání žádostí o Program na podporu začínajících podnikatelů. Možným vysvětlením může být pomalu se zvyšující zájem o program Záruka 2015-2023, případně o dotační tituly z programu OP PIK.

5 Výsledky a diskuse

Před samotným závěrem si v této kapitole shrneme dílčí výsledky sledovaných ukazatelů podnikatelského prostředí. Začneme základní charakteristikou kraje, ve které nám vyšlo, že v letech 2014-2019 došlo k úbytku obyvatel v ÚK, konkrétně z 823 972 na 820 965 obyvatel, a zároveň stoupl počet MSP, tedy z počtu 173 287 na 174 162, což působí jako pozitivní výsledek. Přepočteme-li však počet MSP na počet obyvatel a srovnáme-li tyto údaje s ostatními kraji v ČR, vyjde nám, že v roce 2014 byl ÚK v počtu MSP na počet obyvatel na 13., tedy předposledním, místě a v roce 2019 se dokonce propadl na poslední, 14. místo. V ÚK se zhoršily i další ukazatele – v procentuálním podílu nezaměstnanosti se zvýšil podíl ÚK z 11 % na 11,4 %, podíl HDP naopak klesl z 6 % na 5,5 % - podle ČSÚ se jedná o nejhorší podíl od roku 1995. Podíl VŠ vzdělaných zůstal na 6,1 %, a to i přes jejich celkový úbytek. Za úspěch lze považovat snížení kriminality a zvýšení zájmu o cestovní ruch.

Ze SWOT analýzy vypracované pro ÚK a z dalších ukazatelů vychází najevo, že pro MSP tkví v ÚK příliš mnoho překážek. Tou hlavní je rozhodně struktura obyvatel. Podle výsledků ČSÚ je v ÚK trvale nejnižší počet VŠ vzdělaných obyvatel v ČR. Zároveň zde nepanují příliš dobré platové podmínky, a tak dochází k odlivu vzdělaných obyvatel. Dochází však i k odlivu všech obyvatel, i těch aspoň trochu kvalifikovaných, a to především do sousedního Saska, kde jsou platové podmínky s těmi v ÚK naprosto nesrovnatelné. S tímto trendem se pravděpodobně potýkají všechny příhraniční kraje, zejména sousedící se SRN a Rakouskem, avšak pro kraj Ústecký představuje tato situace spirálově vzrůstající katastrofu, neboť právě kvůli neblahým historickým událostem 2. poloviny 20. století je pro kraj vysoká potřeba kvalifikovaných obyvatel projevujících zájem o svou lokalitu.

V návaznosti na vydanou Koncepti na podporu MSP v letech 2014-2020 byly v rámci podnikatelského prostředí sledovány především tři hlavní oblasti – administrativní prostředí, poradenství a dotační programy. Administrativní prostředí bylo zjišťováno dotazníkovou metodou, kdy bylo 13. uzavřených otázek rozesláno MSP v ÚK. 28 odpovědí přineslo ve výsledku spíše negativní zkušenosti s úřady napříč okresy ÚK – nejčastěji uváděným důvodem k nespokojenosti byly nepříjemné chování a nadužívání úřednického

jazyka. Nejhorší situace podle respondentů panuje přímo v okrese Ústí nad Labem. Naopak nejpříznivější podmínky jsou podle respondentů v okrese Litoměřice. Také bylo vysledováno, že největší problémy v komunikaci s úřady mají malé podniky se zaměstnanci do 10 lidí z odvětví stavebního, a to s úřady finančním, sociálním a pracovním. Oproti středním podnikům komunikuje s úřady nejspíše sám majitel firmy, který musí mimo své vlastní podnikání řešit i byrokratické kroky, jimž mnohdy nerozumí, o to spíše, je-li zaměřený technicky.

V přímé návaznosti na tento dotazník byly dále zkoumány pracovní podmínky úřadů v ÚK, které přijdou nejčastěji s MSP do kontaktu. Cílem bylo vysledovat nějaký jev, který by mohl kvalitu služeb těchto úřadů ovlivňovat. Vzhledem k celkově nízkému počtu VŠ vzdělaných zaměstnanců v okrese Ústí nad Labem, a naopak jejich vyššímu počtu na Litoměřicku vedlo vodítko právě k úrovni vzdělání. Korelační výpočet však tuto vazbu nepotvrdil.

V druhé části práce byly porovnávány údaje o počtu a kvalitě poradenství poskytovaného MSP v ÚK s ostatními kraji. Z agentury API vyšly rozpačité závěry – tou dobrou stránkou věci je fakt, že počet poskytnutých konzultací v UK se postupem let zvyšuje. Na druhé straně se nejedná o nijak raketový růst a v porovnání s ostatními kraji se ÚK pravidelně drží mezi posledními, zdaleka podprůměrnými, hodnotami. Další důležitou agenturou podporující MSP a poskytující jim konzultace je ICUK. V tomto případě nemohlo být uskutečněno mezikrajové srovnání, neboť se jedná o instituci zřízenou přímo Ústeckým krajem na jeho podporu. Podíváme-li se však na vývoj poradenství ve sledovaném období, uvidíme, že ve svém prvním roce, 2016, byly výsledky prakticky minimální. O rok později došlo k ohromnému zvýšení poskytnutých konzultací, také se třikrát tolik zvýšil počet podpořených start-upů a téměř jednou tolik poskočil počet nově vzniklých firem podpořením ICUK. Hned v roce 2018 ale vidíme opět mírně klesající tendenci a v roce 2019 se tento klesající trend ještě prohloubil. Vysvětlením dle zástupců ICUK může být změna vedení a tím způsobený slabší zájem o konzultace. Z výsledků RRA vyšlo najevo, že jejich podstata tkví v podpoře regionů a územních samospráv, s MSP přijdou do kontaktu minimálně a na podnikatelském prostředí se v kontextu přímého poradenství MSP prakticky nepodílí. Tato

situace je srovnatelná ve všech krajích. Podobně dopadla JKM – v tomto případě se počet konzultací omezil na pár hovorů v měsíci, především na otázky ohledně exportu a cel. Ani v tomto případě ÚK nijak nezaostává za ostatními kraji, neboť kromě Prahy a Jižní Moravy panuje tento stav po celé ČR. Z HK přišly výsledky slabší. Byly opakovaně osloveny okresní i krajské pobočky, stejně jako hlavní v Praze. Nakonec přišla tabulka s počtem členů rozdělená podle krajů a vývojový barometr. Co do počtu členů je ÚK zhruba v polovině žebříčku a zjevně nijak nevybočuje z průměru. Agentura CzechInvest bohužel nevede statistiky ohledně poskytování poradenství, byť je to jedním z cílů této agentury. Je však nutno zmínit, že hlavním zaměřením CzechInvest je přivádět do regionů nové investory, a to se v ÚK rozhodně daří. Ačkoliv je to ohromný přínos, zejména kvůli nově vznikajícím pracovním místům, je na místě zmínit i druhou stranu mince a tím je kvalita těchto investic – nejčastěji se jedná o montovny, které do kraje nepřinášejí jinou přidanou hodnotu a strukturálně se ÚK neposouvá. Poslední oslovenou institucí byly pobočky RPIC. Podle podnikatelského rádce businessinfo.cz jich v ÚK funguje 34, ale po oslovení všech jednotlivých agentur vyšlo najevo, že již před deseti lety stát přestal dotovat fungování RPIC, a tak zůstalo pouze pár podniků, které poskytují poradenství MSP – samozřejmě za komerční ceny, nikoliv již dotované.

Pro ilustraci poradenské situace v ÚK byly použity i výsledky z DP kolegy Dušana Kováře, jenž je zaměřena na podobné téma. Tyto údaje prakticky doplňují výše popsanou situaci – MSP v ÚK o jiná, než tradiční poradenství nejeví příliš zájem.

Poslední oblastí této DP byly dotační programy. Konkrétně byly porovnávány výsledky programů COSME, OP PIK, Záruka 2015-2023 od ČMZR B a Program na podporu začínajících podnikatelů. V programu COSME byly podány 4 žádosti, ovšem ani jedna neuspěla. V rámci OP PIK je nutno rozdělit výsledky do dvou komentářů – ve srovnání celkových dotací z OP PIK se ÚK v mezikrajovém srovnání příliš neujal, ovšem při zaměření se na prioritní osu č. 2, tedy tu na podporu konkurenceschopnosti MSP, uvidíme, že z ÚK proudí značný zájem. V mezikrajovém srovnání není ÚK příliš úspěšný ani v rámci programu Záruky od ČMZR B, ovšem převedeme-li procentuální zastoupení ÚK na celkovou zaručovanou sumu, zjistíme, že se v ÚK čím dál více projevuje zájem o čerpání těchto záruk.

Program na podporu začínajících podnikatelů je řízen přímo ÚK a není možné udělat mezikrajové srovnání. Přesto je zde cítit neustálý klesající trend v zájmu MSP o tento program.

6 Závěr

V závěru celé práce lze konstatovat, že na úrovni EU a na té národní je podpora MSP splňována. Vzniklo doslova nepřehledné množství dokumentů, navyšovaly se dotační programy a rozvíjela se poradenská centra po všech krajích ČR. MSP se mohou opřít o podpory v zákonech, v krajských strategiích i na úrovni EU. Na krajské úrovni jsou taktéž splněny požadované kroky a dle zpráv si je vedení ÚK vědomo nedostatků v podnikatelském prostředí v kraji – viz vypracovaná SWOT analýza. Chceme-li se ovšem zaměřit na opravdový přínos všech těchto kroků v Ústeckém kraji, není výsledek tolik hmatatelný. Byť je z teoretického hlediska vše splněno, v ÚK není v letech 2014-2019 snaha o podporu MSP příliš viditelná. MSP jsou s administrativním prostředím v kraji víceméně nespokojeni. Od roku 2014 změnu nepociťují a nejčastěji uváděným problémem byla ochota a chování úředníků. V rámci úřadů jsou zaměstnanci motivováni k odměnám a benefitům na úrovni tabulek a letům praxe, fluktuace je minimální a podle korelační analýzy nebyl vyzorován lineární vztah mezi vzděláním a kvalitou práce. Administrativní prostředí působí dojmem, že na úřadech nejsou zaměstnanci příliš motivováni k výkonům nad rámec kvantitativních zákonitostí. Jejich přínos a pomoc MSP není nijak zohledněna, a tudíž je čistě na jejich vlastních povahových rysech a osobních přístupech, zda podnikatelům pomůžou nad rámec svých povinností, či ne.

V oblasti poradenství nevyšel ÚK v lepším světle. Celkově, jak vyšlo z mezikrajového srovnání, je o konzultace poradenských agentur slabý zájem a z dotazníkového šetření vyšlo najevo, že o spoustě agentur MSP buď neví, nebo nemají zkušenosti.

Co se čerpání dotací z programů na podporu MSP týče, prakticky jediným programem, o který MSP v ÚK jeví čilejší zájem, je OP PIK – 2. prioritní osa, tedy program na podporu konkurenceschopnosti MSP. V tomto programu se ÚK pohybuje zhruba v polovině žebříčku mezikrajového srovnání. V ostatních programech, i těch podpořených přímo krajem pro místní podnikatele, není zájem příliš vysoký.

Celkově je možné situaci shrnout tak, že v porovnání s ostatními kraji, a o to více v kontextu strukturálních nedostatků kraje, je výsledek naplnění Koncepce v Ústeckém kraji nedostačující.

7 Seznam použitých zdrojů

ČAPKA, František, SLEZÁK, Lubomír, VACULÍK, Jaroslav, 2005. *Nové osídlení pohraničí českých zemí po druhé světové válce*. Vydalo Akademické nakladatelství CERM, s.r.o., ISBN 80-7204-419-2

DAVID, Petr, SOUKUP, Vladimír, 2010. *Velká turistická encyklopedie Ústecký kraj*. Euromedia Group, k.s. - Knižní klub. ISBN 978-80-242-2676-7

GIBARTI, Jana, 2009, *Inovační prostředí regionů České republiky*, Studie Národohospodářského ústavu Josefa Hlávky, ISBN 978-80-86729-51-0

GUINN, Alan, KRATOCHVÍL, Oldřich, MATUŠÍKOVÁ, Iveta, 2009, *Podnikatelské prostředí v ČR*. Vydal Evropský polytechnický institut, s.r.o. ISBN 978-80-7314-176-0

HAVLÍČEK, Karel, 2014, *Small business, Management and Controlling*, vydala Vysoká škola finanční a správní, a.s., ISBN 978-966-388-494-3

KAISER, Vladimír a kolektiv, 1995. *Dějiny města Ústí nad Labem*. Vydalo Město Ústí nad Labem, ISBN 80-239-3245-4

KEW, John, STREDWICK, John, 2005. *Business environment*. Vydalo The Chartered Institute of Personnel and Development. ISBN 1 84398 089 7

LANGEROVÁ, Blanka, 2004. *Ústecký kraj*, 1. vydání. ACR Alfa s.r.o., Agentura propagace České republiky, ISBN 80-86408-10-8

MALACH, Antonín a kolektiv, 2005, *Jak podnikat po vstupu do EU: právo a podnikání, podnikatelské řízení, podpora podnikání v ČR a EU, podnikatelské a podpůrné instituce, podnikání a veřejná správa*, Vydala Grada, ISBN 80-247-0906-6

MULAČOVÁ, Věra, MULAČ, Petr, a kolektiv. 2013, *Obchodní podnikání ve 21. století*, Vydała Grada Publishing, ISBN 978-80-247-4780-4

PODHORSKÝ, Marek, 2004. *Ústecký kraj*. 1. vydání, nakladatelství freytag & berndt, Praha, ISBN 80-7316-146-X

REŽŇÁKOVÁ, Mária, 2012, *Efektivní financování rozvoje podnikání*, Grada Publishing, ISBN 978-80-247-1835-4

RŮŽIČKOVÁ, Martina, TRNKA, Daniel, 2006, *Snižování administrativní zátěže v České republice - Analýza administrativní zátěže podnikatelů*. Vydal Úřad vlády ČR, odbor reformy regulace a ústřední státní správy, ISBN 80-87041-07-0

SALEEM, Shaik, 2010. *Business environment*. Vydalo Dorling Kindersley (India) Pvt. Ltd. Licenses of Pearson education in South Asia. ISBN 978-81-317-2755-3

ŠAŠEK, Miloslav, MYANT, Martin, SMITH, Simon, 2004. *Regionální rozvoj Ústeckého kraje*. Vydała Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem. ISBN 80-7044-651-X

ŠAVEL, Josef, ŠTĚPAŘOVÁ, Irena, 2009, *Elektrotechnologie v praxi*, Grada, ISBN 978-80-247-2929-9

VEBER, Jaromír a kol., 2016. *Management inovací*. 1. vydání, Management Press, ISBN 978-80-7261-423-3

VEBER, Jaromír, SRPOVÁ, Jitka a kolektiv, 2008. *Podnikání malé a střední firmy*. Vydała Grada Publishing, a.s. ISBN 978-80-247-2409-6

VOJÍK, Vladimír, 2009. *Podnikání malých a středních podniků na jednotném trhu EU*, 1. vydání, vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, ISBN 978-80-7357-467-3

7.1 elektronické dokumenty

Agentura pro podnikání a inovace, *O API*, <https://www.agentura-api.org/cs/o-api/>

BusinessInfo, *O Portálu*, <https://www.businessinfo.cz/o-portalu/>

BusinessInfo.cz, *Regionální poradenská a informační centra*,
<https://www.businessinfo.cz/navody/regionalni-poradenska-a-informacni/#b14>

Celostátní informační portál, *Ústecký kraj*, <https://www.czregion.cz/ustecky-kraj>

COSME, *Data hub*, <https://cosme.easme-web.eu/#>

CzechInvest, *Historie*, <https://www.czechinvest.org/cz/O-CzechInvestu/Historie>

CzechInvest, *Výroční zprávy*, <https://www.czechinvest.org/cz/O-CzechInvestu/Ke-stazeni/Vyrocní-zpravy-cs>

CzechTrade, *Představení agentury*, <https://www.czechtrade.cz/o-czechtrade/predstaveni>

ČMZRБ, *Inostart*, <https://www.nrb.cz/produkt/inostart-2/>

ČMZRБ, *Vadium*, <https://www.nrb.cz/produkt/vadium/>

ČMZRБ, *Výroční zprávy*, <https://www.cmzrb.cz/o-cmzrb/povinne-uverejnovane-informace/vyrocní-zpravy/>

ČMZRБ, *Záruka 2015-2023*, <https://www.nrb.cz/produkt/zaruka-2015-az-2023/>

ČSÚ, *Charakteristika okresu Děčín*, https://www.czso.cz/csu/xu/okres_decin

ČSÚ, *Charakteristika okresu Chomutov*, https://www.czso.cz/csu/xu/okres_chomutov

ČSÚ, *Charakteristika okresu Litoměřice*,
https://www.czso.cz/csu/xu/charakteristika_okresu_litomerice

ČSÚ, *Charakteristika okresu Louny*,
https://www.czso.cz/csu/xu/charakteristika_okresu_louny

ČSÚ, *Charakteristika okresu Teplice*,
https://www.czso.cz/csu/xu/charakteristika_okresu_teplice

ČSÚ, Časové řady Ústeckého kraje https://www.czso.cz/csu/xu/casove_rady_kraje

ČSÚ, Charakteristika kraje, <https://www.czso.cz/csu/xu/kraj>

ČSÚ, Charakteristika okresu Most, https://www.czso.cz/csu/xu/charakteristika_okresu_most

ČSÚ, Charakteristika okresu Ústí nad Labem, https://www.czso.cz/csu/xu/charakteristika_okresu_usti_nad_labem

ČSÚ, Mezikrajové srovnání u vybraných ukazatelů, https://www.czso.cz/csu/xu/mezikrajske_srovnani

ČSÚ, Mezikrajové srovnání, https://www.czso.cz/csu/xu/mezikrajske_srovnani

ČSÚ, Podíl vysokoškoláků, <https://www.czso.cz/csu/czso/podil-vysokoskolaku-mame-nizsi-nez-eu>

ČSÚ, Statistická ročenka Ústeckého kraje rok 2014, <https://www.czso.cz/csu/czso/statisticka-rocenka-usteckeho-kraje-2014-uwywd6jnrx>

ČSÚ, Statistická ročenka Ústeckého kraje rok 2019, <https://www.czso.cz/csu/czso/statisticka-rocenka-usteckeho-kraje-2019>

ČSÚ, Průměrná mzda a počet zaměstnanců v ÚK ve 4. čtvrtletí 2014, <https://www.czso.cz/csu/xu/prumerna-mzda-a-pocet-zamestnancu-v-usteckem-kraji-ve-4-ctvrtleti-2014>

ČSÚ, Průměrná mzda a počet zaměstnanců v ÚK ve 4. čtvrtletí 2019, <https://www.czso.cz/csu/xu/prumerna-mzda-a-pocet-zamestnancu-v-usteckem-kraji-ve-4-ctvrtleti-2019>

EBN, About us, <https://ebn.eu/index.php?lnk=KzF0aDVES1I3bG9TYXFGGeEhLL2dQNmR5NEw4VDRsN09KZEwraGpvYVdqcz0=>

European Commission, *Labour market information*,
<https://ec.europa.eu/eures/main.jsp?catId=2765&acro=lmi&lang=en&countryId=CZ®ionId=CZ0&nuts2Code=CZ04&nuts3Code=CZ042®ionName=Ustecky%20kraj>

European Union, *European Enterprise Promotion Awards*,
https://ec.europa.eu/growth/smes/supporting-entrepreneurship/enterprise-promotion-awards_en

Euroskop, *Podnikání*, <https://www.euroskop.cz/9212/sekce/podnikani/>

Eurostat - Data Explorer, *Mean and median income by age and sex - EU-SILC and ECHP surveys*, <https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do>

Eurostat, *Statistics on SME*, https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Statistics_on_small_and_medium-sized_enterprises#Basic_structures:_employment_size_class_breakdown_in_Structural_Business_Statistics

EY, *Informace - Podnikatel roku*, <https://www.podnikatelroku.cz/o-soutezi/udelovane-tituly>

Glencore Agriculture, *Historie*, <http://www.glencoreagriculture.cz/cz/kdo-jsme/historie>

Hlídač státu, *Informace o firmě Nupharo Park, a.s.*,
<https://www.hlidacstatu.cz/subjekt/29031621>

Hlídač státu, *Informace o firmě Technologický park Chomutov o.p.s. v likvidaci*,
<https://www.hlidacstatu.cz/subjekt/25454714>

Hospodářská komora, *O nás*, <https://www.komora.cz/o-nas/>

Chomutov město, *Tiskové zpráva - do Technologického parku se přesune středí škola*,
<https://www.chomutov-mesto.cz/cz/1624.do-technologickeho-parku-se-presune-stredni-skola>

ICUK, *Inovační firma Ústeckého kraje*, <https://icuk.cz/inovacni-firma-usteckeho-kraje/>

ICUK, *O nás*, <https://icuk.cz/o-nas/>

ICUK, *Začínám podnikat - StartUp Go*, <https://icuk.cz/zacinam-podnikat/>

Idnes, *Revoluce proti smogu*, https://www.idnes.cz/usti/zpravy/ekologicke-demonstrace-v-teplicich-1989.A141110_2114812_usti-zpravy_alh

Komora daňových poradců, *Seznam daňových poradců*, <https://www.kdpcr.cz/seznam-danovych-poradcu/ustecky/>

Krajská hospodářská komora Ústeckého kraje, *Home*, <http://www.khk-usti.cz/>

Lovochemie, a.s., *O nás*, <https://www.lovochemie.cz/o-spolecnosti>

Mapa exekucí, *Mapa*, <http://mapaexekuci.cz/index.php/mapa-2/>

MF, *Vývoj daňových příjmů obcí a krajů*, <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/prijmy-kraju-a-obci/zakladni-informace/2018/vyvoj-danovych-prijmu-obci-a-kraju-2005-32304>

MF, *Vývoj daňových příjmů obcí a krajů*, <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/prijmy-kraju-a-obci/zakladni-informace/2018/vyvoj-danovych-prijmu-obci-a-kraju-2005-32304>

Ministerstvo průmyslu a obchodu, *Jednotná kontaktní místa*, <https://www.mpo.cz/cz/zahranicni-obchod/podnikani-v-EU/sluzby-pro-podnikatele-na-vnitrim-trhu-eu/jednotna-kontaktni-mista/default.htm>

Ministerstvo průmyslu a obchodu, *Malé a střední podnikání*, https://www.mpo.cz/cz/podnikani/male-a-stredni-podnikani/studie-a-strategicke-dokumenty/koncepce-podpory-malych-a-strednich-podnikatelu-na-obdobi-let-2014_2020--119071/

Ministerstvo průmyslu a obchodu, *Metodika měření administrativní zátěže podnikatelů verze 2.0*, <https://www.mpo.cz/dokument142876.html>

Ministerstvo průmyslu a obchodu, *Metodika měření administrativní zátěže podnikatelů verze 2.1*, <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/regulace-podnikani-a-snizovani-administrativni->

[zateze/snizovani-administrativni-zateze-podnikatelu/metodika-mereni-a-premerovani-administrativni-zateze-podnikatelu-verze-2-1-spolecne-s-provadecimi-pokyny---230502/](https://www.mpo.cz/cz/podnikani/dotace-a-podpora-podnikani/narodni-programy-na-podporu-msp/)

Ministerstvo průmyslu a obchodu, *Národní programy na podporu MSP*, <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/dotace-a-podpora-podnikani/narodni-programy-na-podporu-msp/>

Ministerstvo průmyslu a obchodu, *Těžba lithia na Cinovci*, <https://www.mpo.cz/cz/rozcestnik/pro-media/tiskove-zpravy/tezba-lithia-na-cinovci-bude-v-ceskych-rukou--cez-ziska-51-procent-ve-spolecnosti-geomet--253714/>

MMR, *Abeceda fondů EU*, https://www.mmr.cz/getmedia/d7126808-1529-4cb3-85e2-86db99eaecb6/Abeceda_nahled.pdf

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, *Dlouhodobý záměr 2019-2023*, <https://www.msmt.cz/file/50917/>

MPO, *Snižování administrativní zátěže*, <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/regulace-podnikani-a-snizovani-administrativni-zateze/snizovani-administrativni-zateze-podnikatelu/>

OECD, *International SCM*, <https://www.oecd.org/general/searchresults/?q=standard%20cost%20model&cx=012432601748511391518:xzeadub0b0a&cof=FORID:11&ie=UTF-8>

Okresní hospodářská komora Ústí nad Labem, *Členství v OHK UL*, <http://www.ohk-ul.cz/clenstvi-v-ohk-ul/>

Okresní hospodářská komora Ústí nad Labem, *Kdo jsme*, <http://www.ohk-ul.cz/kdo-jsme/>

PERLÍN, Radim, *Venkov, typologie venkovského prostoru*, dostupné na WWW [www.mvcr.cz › soubor › perlin-pdf](http://www.mvcr.cz/soubor/perlin-pdf)

Regionální rozvojová agentura Ústeckého kraje, *O nás*, <https://www.rra.cz/cs/profil/>

[rejstrik.penize.cz, Nupharo Park, a.s., https://rejstrik.penize.cz/29031621-nupharo-park-a-s](https://rejstrik.penize.cz/29031621-nupharo-park-a-s)

rejstrik.penize.cz, *Technologický park Chomutov o.p.s.*, <https://rejstrik.penize.cz/25454714-technologicky-park-chomutov-o-p-s-v-likvidaci>

Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska, *Ústecký kraj*, <https://www.historickasidla.cz/cs/propagace-mest-dle-kraju/ustecky-kraj/>

Technologická agentura ČR, *O nás*, <https://www.tacr.cz/o-nas/>

UJEP - Fakulta strojního inženýrství, *Vědeckotechnický park*, <https://fsi.ujep.cz/vedeckotechnicky-park/>

Unipetrol RPA, *O nás*, <https://www.unipetrolrpa.cz/CS/o-nas/Stranky/default.aspx>

Ústecký kraj, *Dotace a granty*, <https://www.kr-ustecky.cz/dotace-a-granty.asp?p1=204744>

Ústecký kraj, *Historie a současnost Ústeckého kraje*. Dostupné z <http://m.kr-ustecky.cz/vismo/dokumenty2.asp?id=850435&n=historie-a-soucasnost-usteckeho-kraje>

Ústecký kraj, *O projektu PURE COSMOS*, <https://www.kr-ustecky.cz/o-projektu/ds-99923/archiv=1&p2=1>

Ústecký kraj, *Rozpočty*, https://www.kr-ustecky.cz/vismo/zobraz_dok.asp?u=450018&id_org=450018&id_ktg=33394&p1=57293&p2=0&p3=

Vědecko-technický park Rumburk, z.s., *Centrála*, <http://www.pc-vtp-rumburk.cz/>

Zprávy Aktuálně.cz, *Dotační katastrofa za 300 milionů korun: NCOZ obvinila dva lidi kvůli podvodu*, <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/nupharo-obvineni/r~8da74db899ad11ea8972ac1f6b220ee8/>

8 Přílohy

Odkazovaný seznam příloh

Příloha A – rozdělení odpovědí respondentů v dotazníkovém šetření o administrativním prostředí v ÚK, otázky č. 4 a č. 5 – spokojenost MSP s úřady v ÚK

	úřady- pozitivní poradenství 0	poradenství 1-10	stavebnictví a řemesla 0	stavebnictví a řemesla 1-10	stavebnictví a řemesla 11-50	osobní služby 0	CR a pohostinství 1-10	jiné 11-50	jiné 51-250	celkem
finanční									0	
živnostenský	1	1							2	
katastrální									0	
statistický								1	1	
sociální správa									0	

katastrální	Živnostenský	finanční	úřady negativní	celkem	zdr. pojišťovna	práce	stavební
	1	2	úřady negativní poradenství 0	1			
	1	1	poradenství 1-10	2		1	
	1	2	stavebnictví a řemesla 0	0			
1	1	4	stavebnictví a řemesla 1-10	3		3	
		1	stavebnictví a řemesla 11-50	0			
	1		osobní služby 0	0			
	1	2	CR a pohostinství 1-	1		1	
		1	jiné 11-50	0			
			jiné 51-250	1			
1	6	13	celkem	8	0	5	0

statistický										0
sociální správa	3	1	1	4		1	1	1	1	13
stavební			2	6	1				1	10
práce	2	1	2	4	1		1	1		12
zdr. pojišťovna	2	1	1	3				1		8
celkem	10	5	9	23	3	2	5	4	2	63

Příloha B – rozdělení respondentů dotazníkového šetření o administrativním prostředí v ÚK, otázky č. 6 a č. 7

	odvětví	kommunikace napříč okresy ano	ne	rozdíl v jednání - ano	ne
0 zaměstnanců	poradenské služby	4	0	4	0

	stavebnictví a řemeslnictví	4	0	3	1
	osobní služby	0	2	--	--
1-10 zaměstnanců	stavebnictví a řemeslnictví	9	0	7	2
	poradenské služby	2	0	2	0
	cestovní ruch a pohostinství	0	2	--	--
11-50 zaměstnanců	stavebnictví a řemeslnictví	1	0	1	0
	jiné	1	1	1	0
51-250 zaměstnanců	jiné	1	1	1	0
	celkem	22	6	19	3
	procenta	78,57 %	21,43 %	86,36 %	13,64 %

Příloha C - rozdělení respondentů dotazníkového šetření o administrativním prostředí v ÚK, otázky č. 8 a č. 9

okresy - pozitivní	poradenství 0	poradenství 1- 10	stavebnictví a řemesla 0	stavebnictví a řemesla 1-10	stavebnictví a řemesla 11-50	osobní služby 0	CR a pohostinství 1-	jiné 11-50	jiné 51-250	celkem
Litoměřice	2	1	2	3	1	--	--		1	10

	Louny	ÚL	Most	Teplice	Chomutov	Děčín	celkem
	1						4
				1			2
	1			1			4
	2			1			9
			1	3			1
							0
							0
							1
				1			1
	4	0	1	7	0	0	22

okresy - negativní	poradenství 0	poradenství 1-10	stavebnictví a řemesla	stavebnictví a řemesla	stavebnictví a řemesla	osobní služby 0	CR a pohostinství 1-10	jiné 11-50	jiné 51-250	celkem
Litoměřice						--	--			0
Louny										0
ÚL	2	1	2	5	1					11
Most	1	1	1	1				1		5
Teplice				1						1
Chomutov	1		1	1					1	4
Děčín				1						1
celkem	4	2	4	9	1	0	0	1	1	22

Příloha D - rozdělení respondentů dotazníkového šetření o administrativním prostředí v ÚK, otázky č. 10 a č. 11

důvody ke spokojenosti	poradenství 0	poradenství 1-10	stavebnictví a řemesla	stavebnictví a řemesla	stavebnictví a řemesla	osobní služby 0	CR a pohostinství 1-10	jiné 11-50	jiné 51-250	celkem
ochota poradit nad rámec povinností		1		1		1		1		4
příjemné jednání	1									1
znalost aktuálních norem a zákonů	1	1							1	3
srozumitelné vyjadřování										0

snižování oznamovací povinnosti										0
jiné - uveďte										0
nemám žádné pozitivní zkušenosti	2		4	8	1	1	2	1	1	20
celkem	4	2	4	9	1	2	2	2	2	28

důvody k nespokojenosti	poradenství 0	poradenství 1-10	stavebnictví a řemesla 0	stavebnictví a řemesla 1-10	stavebnictví a řemesla 11-50	osobní služby 0	CR a pohostinství 1-10	jiné 11-50	jiné 51-250	celkem
nepříjemné jednání	3	2	3	2	1	1	2	1	1	16
neznalost aktuálních norem a zákonů	1	1		1	1				1	5
nadměrná oznamovací povinnost	3	1	1	3	1	1	1	1	2	14
neochota pomoci a poradit	2	1	2	5	1		1		1	13
nadužívání úřednického jazyka	2	1	4	4	1	1	1	1	1	16
jiné - uveďte										0
nemám žádné negativní zkušenosti										0
celkem	11	6	10	15	5	3	5	3	6	64

Příloha E - rozdělení respondentů dotazníkového šetření o administrativním prostředí v ÚK, otázka č. 12

názor	poradenství 0	poradenství 1-10	stavebnictví a řemesla 0	stavebnictví a řemesla 1-10	stavebnictví a řemesla 11-50	osobní služby 0	CR a pohostinství 1-10	jiné 11-50	jiné 51-250	celkem
centrálně i kraje -	2	2	4	6	1	2	2	1	1	21
centrálně +, kraje -	2			3				1	1	7
centrálně -, kraje +										0
centrálně i kraje +										0
celkem	4	2	4	9	1	2	2	2	2	28

Příloha F - rozdělení respondentů dotazníkového šetření o administrativním prostředí v ÚK, otázka č. 13

	odvětví	změny od roku 2014 - ano	změny - ne
0 zaměstnanců	poradenské služby	0	1
	stavebnictví a řemeslnictví	0	3
	osobní služby	0	2
1-10 zaměstnanců	stavebnictví a řemeslnictví	0	7
	poradenské služby	0	1
	cestovní ruch a pohostinství	1	0
11-50 zaměstnanců	stavebnictví a řemeslnictví	0	1
	jiné	0	2

51-250 zaměstnanců	jiné	1	1
	celkem	2	18